
คำนำ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ฉบับนี้เรียบเรียงไว้เพื่อวัตถุประสงค์เพื่อที่ใช้เป็นแนวเดียวกันของผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ เนตรนารี) ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก จึงหวังว่าคู่มือการจัดกิจกรรมฯ เล่มนี้ คงจะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กำกับลูกเสือของโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(นายประยูร คำเต็ม)

งานลูกเสือ

พระบรมราโชวาท

ในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๖
ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอสครีราชา จังหวัดชลบุรี
วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

“ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวแก่คณะลูกเสือในโอกาสอื่นมาแล้วว่า การลูกเสือนั้นเป็นกิจการที่ผู้ใหญ่จัดขึ้นสำหรับเด็ก เพื่อชักจูงและฝึกฝน ให้เติบโตเป็นคนดีมีความซื่อสัตย์และเป็นผู้สามารถเหมาะสม ที่จะอยู่ในสังคม ดังนั้นจึงเป็นที่เข้าใจและเป็นที่ยอมรับว่า ต่อไปข้างหน้า ลูกเสือจะเป็นคนสำคัญของชาติคือจะเป็นผู้บริหารปกครองบ้านเมือง ได้ขอให้ลูกเสือทราบถึงสิ่งสำคัญในการปกครองไว้ว่า ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดีไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคน เป็นคนดีหากแต่อยู่ที่ การส่งเสริมคนดีให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้ ลูกเสือทุกคนจงหมั่นฝึกฝนตนเองให้มาก เพื่อให้พร้อมและให้เหมาะแก่ ภาระหน้าที่อันจะมีมาข้างหน้า”

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลูกเสือ เนตรนารี

ลูกเสือมาจากคำว่า SCOUT ซึ่งมีความหมายดังนี้

S : Sincerity	หมายถึง	ความจริงใจ มีน้ำใสใจจริงต่อกัน
C : Courtesy	หมายถึง	ความสุภาพอ่อนโยน เป็นผู้มีมารยาทดี
O : Obedience	หมายถึง	การเชื่อฟัง อ่อนน้อมถ่อมตน อยู่ในโอวาท
U : Unity	หมายถึง	ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รู้รักสามัคคี
T : Thrifty	หมายถึง	ความมัธยัสถ์ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1. หมวก

ทรงอ่อน (เบเร่ท์) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

2. เสื้อ

คอพับสีกากี แขนสั้นเหนือศอกผ่าอกตลอด ออกเสื้อทำเป็นสอบกว้าง 3.5 เซนติเมตร มีดุมเหนือเข็มขัด 4 ดุม ออกมีกระเป๋าช้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกลางตามทางดิ่ง ปกรูปมน ซายกลางแหลม เจาะรังดุมกึ่งกลางกระเป๋าละ 1 ดุม มีอินทรีทูลสีเดียวกับเสื้อด้านคอกว้าง 2.5 เซนติเมตร ปลายมน มีดุมที่ปลายอินทรีทูลทางด้านคอด้านละ 1 ดุม ดุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ให้ชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง

3. ผ้าผูกคอ

รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 100 เซนติเมตร ด้านตั้ง 75 เซนติเมตร สีตามสีประจำภาคการศึกษา และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ สำหรับสีประจำจังหวัดพิษณุโลก คือ สีม่วง

4. กางเกง

สีกากี ขาสั้นเหนือเข่าประมาณ 5 เซนติเมตร ส่วนกว้างของกางเกงเมื่อยืนตรงห่างจากขาตั้งแต่ 8 - 12 เซนติเมตร ปลายขาพับเข้ากว้าง 5 เซนติเมตร ผ่าตรงส่วนหน้ามีกระเป๋าด้านละข้างละ 1 กระเป๋าและมีหูร้อยเข็มขัดยาวไม่เกิน 6 เซนติเมตร กว้าง 1 เซนติเมตร

5. เข็มขัด

หนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน 3 เซนติเมตร หัวชนิดหัวขัด ทำด้วยโลหะสีทอง มีลานดุนรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบข้อชัยพฤกษ์

6. ถุงเท้า

ยาวสี่กาก็ พับซ่อนไว้ใต้เขา ติดฟูสีเลือดหมูข้างละ 2 ฟู โผล่ออกมาจากขอบถุงเท้าประมาณครึ่ง นิ้ว หรือ 1.5 เซนติเมตร

7. รองเท้า

หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลแก่ไม่มีลวดลาย หุ้มสันชนิดผูก

8. เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ

8.1 เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามกฎกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบกำหนดติดที่ มุมผ้าผูกคอตรงข้ามกับด้านฐาน

เครื่องหมายผ้าผูกคอประจำจังหวัดพิษณุโลก

8.2 เครื่องหมายสังกัด ทำด้วยผ้าสีแดงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 เซนติเมตร กว้าง 1.5 เซนติเมตร ขลิบริมสีขาว มีชื่อกลุ่ม หรือกอง (ชื่อโรงเรียน) สีขาวติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

8.3 เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 เซนติเมตร อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 เซนติเมตร อยู่ ข้างล่างติดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง

9. กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ให้มีเลขกองอย่างเดียว

9.1 เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร มีรูปสามเหลี่ยม 2 รูป สีตามสีประจำหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขลิบริมสีเลือดหมู ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บประมาณ 1 เซนติเมตร

9.2 อินทรธนูสีเลือดหมู ปลายอินทรธนูมีอักษร “ล.ญ.” ปักด้วยด้ายหรือไหมสีทองปลายอินทรธนูมี ดุมเช่นเดียวกับดุมเสื้อ (ดุมทองไม่ถูกต้อง)

หมายเหตุ

1. ถ้าเป็นนายหมู่หรือรองนายหมู่ให้สวมสายนกหวีดเหลืองทับผ้าผูกคอ นกหวีดใส่กระเป๋าเสื้อ ข้างซ้าย
2. ถ้าสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษได้ให้ติดแขนเสื้อข้างขวาเรียงเป็นสามแถว ถ้าเกิน 9 วิชา ให้ติดที่ สายสะพายสีเหลืองขลิบสีน้ำเงิน

เครื่องผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1. เครื่องแบบชาย

- 1.1 หมวก เสื้อ กางเกง ถุงเท้า รองเท้า พู่ เช่นเดียวกับลูกเสือ
- 1.2 เข็มขัด เหมือนลูกเสือ แต่ขนาดกว้าง 4 เซนติเมตร
- 1.3 ผ้าผูกคอ เหมือนลูกเสือ แต่มีขลิบสีน้ำเงินขนาด 2 เซนติเมตร 2 ด้าน

2. เครื่องแบบหญิง

- 2.1 หมวก เสื้อ รองเท้า เหมือนลูกเสือ
- 2.2 กระโปรงสีทึบยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน
- 2.3 ผ้าผูกคอเหมือนผู้กำกับชาย
- 2.4 เข็มขัดเหมือนลูกเสือ แต่กว้าง 3 เซนติเมตร
- 2.5 ถุงเท้าสีทึบ เวลาสวมพับลงไปแค่ตาตุ่ม (ไม่มีพู่)

3. เครื่องประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

- 3.1 อินทหรณูสีเลือดหมู ปลายอินทหรณูมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง
- 3.2 ถ้ายังไม่ได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตรเมื่อสวมผ้าผูกคอแล้วให้สวมสายนกหวีด (สีเหลืองสลัปดาห์) ทับผ้าผูกคอ นกหวีดใส่กระเป๋าซ้าย
- 3.3 ป้ายชื่อติดเหนือกระเป๋าขวา
- 3.4 เครื่องหมายตำแหน่งทำด้วยโลหะรูปโล่ยาว 5.5 เซนติเมตร กว้าง 3 เซนติเมตร มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นและขอบเครื่องหมายมีสีดังนี้ (ติดกึ่งกลางกระเป๋าเสื้อด้านข้างขวา)
 - 3.4.1 ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน พื้นสีม่วง
 - 3.4.2 ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ พื้นสีเขียว ขอบขาว
 - 3.4.3 รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ พื้นสีแดง ขอบขาว
 - 3.4.4 ผู้กำกับลูกเสือ พื้นสีเขียว
 - 3.4.5 รองผู้กำกับลูกเสือ พื้นสีแดง

หมายเหตุ ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีอักษรย่อ “ล.ญ.”

- 3.5 เครื่องหมายสังกัด (ชื่อโรงเรียน) ติดเหมือนลูกเสือ
- 3.6 ผู้กำกับกลุ่มและรองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือติดเฉพาะเลขกลุ่ม (เลขกองไม่ต้องติด)
- 3.7 ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือ ติดทั้งเลขกลุ่มและเลขกอง
- 3.8 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประดับได้เหมือนเครื่องแบบข้าราชการ

การแต่งกายของลูกเสือ เนตรนารี โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร

ตารางกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1			
ลำดับที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	หมายเหตุ
1	-	พิธีเปิดกอง	
2	1	นักสะกดรอย 1 (จำลองรอยเท้า หรือเครื่องหมายต่างๆ)	
3	2	นักสะกดรอย 2 (การใช้ปูนปลาสเตอร์หล่อรอยเท้า)	
4	3	นักสะกดรอย 3 (กิจกรรมฐานการสะกดรอย)	
5	4	นักผจญภัย 1 (การรายงานตัวเข้าฐานของลูกเสือ)	
6	5	นักผจญภัย 2 (การขว้างเชือกช่วยชีวิต การไต่เชือก การโรยตัว)	
7	6	นักผจญภัย 3 (กิจกรรมฐานผจญภัย)	
8	-	สันทนาการและเกม	
9	-	บำเพ็ญประโยชน์	
10	สอบวัดผลกลางภาคเรียน		
11	7	สมรรถภาพทางกาย 1 (ยาเสพติด)	
12		สมรรถภาพทางกาย 1 (ยาเสพติด)	(ต่อ)
13	8	สมรรถภาพทางกาย 2 (กายบริหาร)	
14		สมรรถภาพทางกาย 2 (กายบริหาร)	(ต่อ)
15	9	สมรรถภาพทางกาย 3 (การทดสอบสมรรถภาพทางกาย)	
16		สมรรถภาพทางกาย 3 (การทดสอบสมรรถภาพทางกาย)	(ต่อ)
17		สมรรถภาพทางกาย 3 (การทดสอบสมรรถภาพทางกาย)	(ต่อ)
18	-	สันทนาการและเกม	
19	-	บำเพ็ญประโยชน์	
20	สอบวัดผลปลายภาคเรียน		

ตารางกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2			
ลำดับ ที่	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	หมายเหตุ
1	10	การแสดงออกทางศิลปะ 1 (ประเภทการแสดงวัฒนธรรมไทย)	
2	11	การแสดงออกทางศิลปะ 2 (ประเภทการแสดงวัฒนธรรมสากล)	
3	12	การแสดงออกทางศิลปะ 3 (ประเภททัศนศิลป์)	
4	13	การแสดงออกทางศิลปะ 4 (ประเภทอักษรศาสตร์)	
5	14	การเดินทางสำรวจ 1 (การวางแผน การเตรียมการ)	
6	15	การเดินทางสำรวจ 2 (การเขียนวัตถุประสงค์ การเขียนรายงาน)	
7	16	การเดินทางสำรวจ 3 (การสำรวจตามเส้นทางที่กำหนด)	
8	-	สันทนาการและเกม	
9	-	บำเพ็ญประโยชน์	
10	สอบวัดผลกลางภาคเรียน		
11	17	อุดมคติ 1 (แนวปฏิบัติตามแนวทางของคำปฏิญาณและกฎ)	
12	18	อุดมคติ 2 (แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับศีลธรรม พิธีกรรมทางศาสนาและสังคม)	
13	19	สิ่งแวดล้อม 1 (ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น)	
14	20	สิ่งแวดล้อม 2 (การอนุรักษ์แหล่งน้ำ)	
15	21	สิ่งแวดล้อม 3 (มลพิษทางน้ำ อากาศและสารพิษ)	
16	22	การบริการ 1 (การบริการและพัฒนาชุมชน)	
17	23	การบริการ 2 (ทักษะพยาบาลและเหตุฉุกเฉิน)	
18	-	สันทนาการและเกม	
19	-	พิธีปิดกอง	
20	สอบวัดผลปลายภาคเรียน		

สารบัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่	หน้า
1 นักสะกดรอย 1 (จำลองรอยเท้า หรือเครื่องหมายต่างๆ)	1
2 นักสะกดรอย 2 (การใช้ปูนปลาสเตอร์หล่อรอยเท้า)	3
3 นักสะกดรอย 3 (กิจกรรมฐานการสะกดรอย)	5
4 นักผจญภัย 1 (การรายงานตัวเข้าฐานของลูกเสือ)	9
5 นักผจญภัย 2 (การขว้างเชือกช่วยชีวิต การไต่เชือก การโรยตัว)	11
6 นักผจญภัย 3 (กิจกรรมฐานผจญภัย)	13
7 สมรรถภาพทางกาย 1 (ยาเสพติด)	18
8 สมรรถภาพทางกาย 2 (กายบริหาร)	20
9 สมรรถภาพทางกาย 3 (การทดสอบสมรรถภาพทางกาย)	22
10 การแสดงออกทางศิลปะ 1 (ประเภทการแสดงวัฒนธรรมไทย)	42
11 การแสดงออกทางศิลปะ 2 (ประเภทการแสดงวัฒนธรรมสากล)	44
12 การแสดงออกทางศิลปะ 3 (ประเภททัศนศิลป์)	46
13 การแสดงออกทางศิลปะ 4 (ประเภทอักษรศาสตร์)	48
14 การเดินทางสำรวจ 1 (การวางแผน การเตรียมการ)	51
15 การเดินทางสำรวจ 2 (การเขียนวัตถุประสงค์ การเขียนรายงาน)	53
16 การเดินทางสำรวจ 3 (การสำรวจตามเส้นทางที่กำหนด)	55
17 อุดมคติ 1 (แนวปฏิบัติตามแนวทางของคำปฏิญาณและกฎ)	61
18 อุดมคติ 2 (แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับศีลธรรม พิธีกรรมทางศาสนาและสังคม)	63
19 สิ่งแวดล้อม 1 (ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น)	72
20 สิ่งแวดล้อม 2 (การอนุรักษ์แหล่งน้ำ)	74
21 สิ่งแวดล้อม 3 (มลพิษทางน้ำ อากาศและสารพิษ)	76
22 การบริการ 1 (การบริการและพัฒนาชุมชน)	86
23 การบริการ 2 (ทักษะพยาบาลและเหตุฉุกเฉิน)	88
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก (หลักสูตรลูกเสือขั้นพิเศษ เพลงลูกเสือ เกมลูกเสือ เรื่องสั้นลูกเสือ)	102

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 1 เรื่อง นักสะกดรอย 1

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การสะกดรอย หมายถึง การค้นหาหรือตามรอยสิ่งต่างๆ เช่น รอยเท้าคน รอยเท้าสัตว์หรือเครื่องหมายต่างๆ ดังนั้นนักสะกดรอยในที่นี้จึงหมายถึง ลูกเสือที่ทำหน้าที่ค้นหาหรือสะกดรอยสิ่งต่างๆ ตลอดจนการสังเกต จดจำสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในเส้นทางหรือตามวัฏจักรธรรมชาติ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถอธิบายเหตุการณ์ ลักษณะของรอยเท้าคน หล่อรอยเท้าสัตว์ด้วยปูนปลาสเตอร์ และปฏิบัติการสะกดรอยตามระยะทางที่กำหนดให้ได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

อธิบายลักษณะของรอยเท้าคนที่แตกต่างกันได้อย่างน้อย 3 รอย

3. เนื้อหา

ลักษณะของรอยเท้าคนที่แตกต่างกันอย่างน้อย 3 รอย

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ สร้างสถานการณ์ โดยทำรอยเท้าจำลองลักษณะต่างๆ บนพื้นทราย อย่างน้อย 3 รอย

4.3.2 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันวิเคราะห์รอยเท้า ว่าเป็นอย่างไรพร้อมทั้งบันทึกผลวิเคราะห์เป็นผลงานของหมู่

4.3.3 ตัวแทนหมู่ลูกเสือนำเสนอผลการวิเคราะห์รอยเท้าให้กับลูกเสือหมู่อื่นๆ และผู้กำกับฯ ฟัง

4.3.4 ผู้กำกับฯสรุปลักษณะรอยเท้าที่ถูกต้องให้ลูกเสือฟัง พร้อมทั้งให้ข้อคิดในการสังเกต รอยเท้าคน

4.4 ผู้กำกับฯเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 รอยเท้าจำลอง จำนวน 3 รอย

5.2 กระดาษทราย

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 2 เรื่อง นักสะกดรอย 2

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การสะกดรอย หมายถึง การค้นหาหรือตามรอยสิ่งต่างๆ เช่น รอยเท้าคน รอยเท้าสัตว์หรือเครื่องหมายต่างๆ ดังนั้นนักสะกดรอยในที่นี้จึงหมายถึง ลูกเสือที่ทำหน้าที่ค้นหาหรือสะกดรอยสิ่งต่างๆ ตลอดจนการสังเกต จุดจำสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในเส้นทางหรือตามวัสดุธรรมชาติ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถอธิบายเหตุการณ์ ลักษณะของรอยเท้าคน หล่อรอยเท้าสัตว์ด้วยปูนปลาสเตอร์ และปฏิบัติการสะกดรอยตามระยะทางที่กำหนดให้ได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 หล่อรอยเท้าสัตว์ด้วยปูนปลาสเตอร์ได้

2.2.2 อธิบายวิธีการผสมปูนปลาสเตอร์เพื่อใช้ในการหล่อรอยเท้าสัตว์ได้

3. เนื้อหา

วิธีการผสมปูนปลาสเตอร์และวิธีการหล่อรอยเท้าสัตว์

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา จัดกิจกรรมตามแนวทางดังนี้

4.3.1 ลูกเสือศึกษาวิธีการผสมปูนปลาสเตอร์ โดยผู้กำกับฯ สาธิตให้ดูพร้อมทั้งให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติตาม

4.3.2 ผู้กำกับฯ สาธิตการนำปูนปลาสเตอร์ที่ผสมแล้ว หล่อรอยเท้าสัตว์ให้ลูกเสือดู พร้อมทั้งให้ลูกเสือปฏิบัติตาม

4.3.3 ผู้กำกับฯ ให้ลูกเสือหล่อรอยเท้าสัตว์ รอยรถยนต์ รอยเท้าคน จำนวน 6 รอย โดยต้องมีรอยเท้าคน 2 รอยพร้อมทั้งบอกสถานที่หล่อด้วย

4.3.4 เมื่อลูกเสือหล่อครบแล้วให้นำส่งผู้กำกับฯ

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ปูนปลาสเตอร์
- 5.2 กะละมัง 1 ใบ
- 5.3 ตัวอย่างรอยเท้าสัตว์ที่หล่อด้วยปูนปลาสเตอร์

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ
- 6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม
- 6.4 ตรวจความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย
- 6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 3 เรื่อง นักสะกดรอย 3

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การสะกดรอย หมายถึง การค้นหาหรือตามรอยสิ่งต่างๆ เช่น รอยเท้าคน รอยเท้าสัตว์หรือเครื่องหมายต่างๆ ดังนั้นนักสะกดรอยในที่นี้จึงหมายถึง ลูกเสือที่ทำหน้าที่ค้นหาหรือสะกดรอยสิ่งต่างๆ ตลอดจนการสังเกต จดจำสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในเส้นทางหรือตามวัสดุธรรมชาติ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

ลูกเสือที่ทำหน้าที่ค้นหาหรือสะกดรอยสิ่งต่างๆ ตลอดจนการสังเกต จดจำสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในเส้นทางได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

ลูกเสือค้นหาหรือตามรอยสิ่งต่างๆ เช่น รอยเท้าคน รอยเท้าสัตว์หรือเครื่องหมายต่างๆ ได้

3. เนื้อหา

การสะกดรอยตามเส้นทางที่กำหนดไว้

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ สร้างเส้นทางการสะกดรอยให้ลูกเสือ

4.3.2 ลูกเสือแต่ละหมู่ทำการสะกดรอยตามเส้นทาง พร้อมทั้งบันทึกเป็นผลงานของหมู่

4.3.3 ตัวแทนหมู่ลูกเสือนำเสนอผลการสะกดรอยให้ลูกเสือหมู่อื่นๆ และผู้กำกับฯ ฟัง

4.3.4 ผู้กำกับฯ สรุปเหตุการณ์ที่ถูกต้องให้ลูกเสือฟัง พร้อมทั้งให้ข้อคิดในการสังเกตเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนผังการสะกดรอย

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ
- 6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม
- 6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย
- 6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง การสะกดรอย

การเดินสะกดรอย

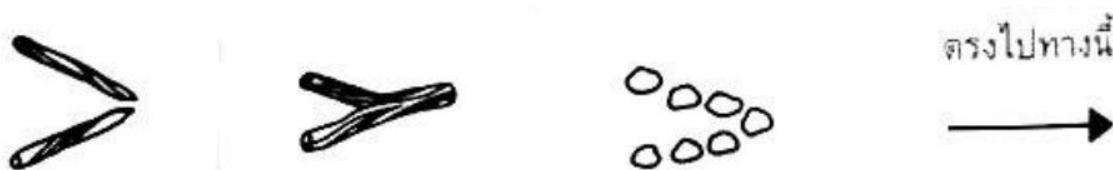
การเดินสะกดรอย เป็นการฝึกให้ลูกเสือรู้จักสังเกต จดจำ โดยกำหนดให้ค้นหาสิ่งที่กำหนดไว้ตาม จุดหมายหรือเส้นทาง โดยการทำเครื่องหมายไว้ เช่น กระดาษสีที่ตัดเป็นชิ้นเล็กๆ โยธตามทางหรืออาจใช้ วัสดุธรรมชาติ เช่น ฟองน้ำ กิ่งไม้ก้อนหิน เป็นต้น นำ มาวางเรียงกันเป็นเครื่องหมาย

เครื่องหมายที่ใช้ในการเดินสะกดรอย

1. เครื่องหมายห้ามไปทางนี้ เป็นรูปกากบาท หมายถึงให้หยุดแล้วหาเส้นทางอื่นไปโดยดู เครื่องหมายใกล้ ว่าสั่งให้ไปทางใด

2. เครื่องหมายให้ไปทางนี้ เป็นรูปลูกศร หมายถึงให้เดินตามลูกศร

3. เครื่องหมายให้เลี้ยวซ้าย ถ้าเป็นฟองน้ำให้มัดแล้วหักปลายหันไปทางซ้ายมือ ถ้าเป็นกิ่งไม้ ให้ใช้ไม้พาดบนง่ามไม้โดยหันปลายไม้ไปทางซ้ายมือ ถ้าเป็นก้อนหินให้วางก้อนหินเล็กซ้อนบนก้อนหิน ใหญ่ แล้ววางก้อนหินอีกก้อนหนึ่งไว้ทางซ้ายมือ

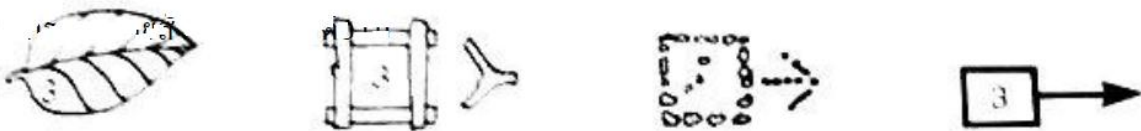
4. เครื่องหมายให้เลี้ยวขวา ถ้าเป็นฟ่อนหญ้าให้มัดแล้วหักปลายหันไปทางขวามือ ถ้าเป็นกิ่งไม้ให้ใช้วงพาดบนง่ามไม้โดยหันปลายไม้ไปทางขวามือ ถ้าเป็นก้อนหินให้วางก้อนหินเล็กซ้อนบนก้อนหินใหญ่ แล้ววางก้อนหินอีกก้อนหนึ่งไว้ทางขวามือ

5. เครื่องหมายขอความช่วยเหลือหรือมีอันตราย เมื่อพบฟ่อนหญ้าเรียงกันสามฟ่อน กิ่งไม้เรียงกันสามกิ่ง หรือก้อนหินซ้อนกันสามก้อน แสดงว่ามีคนขอความช่วยเหลือหรือเป็นเขตอันตราย

6. เครื่องหมายแสดงทิศทางและที่ตั้งของสิ่งของ เมื่อพบเครื่องหมายกรอบสี่เหลี่ยมมีตัวเลขอยู่ด้านใน และมีลูกศรชี้ไปทางใด หมายถึง ให้เดินไปตามลูกศรชี้และนับก้าวตามจำนวนตัวเลข ก็จะได้พบสิ่งของ หรือเครื่องหมายสั่งให้ทำอะไรต่อไป

7. เครื่องหมายแสดงแหล่งน้ำ เมื่อพบเครื่องหมายนี้แสดงว่า มีแหล่งน้ำข้างหน้า

8. เครื่องหมายสั่งให้กลับ เมื่อพบเครื่องหมายวงกลมใหญ่และมีวงกลมเล็กอยู่ข้างในหรือเครื่องหมายสามเหลี่ยมมีวงกลมอยู่ตรงกลางหมายถึง ให้ลูกเสือกลับที่ตั้งกองลูกเสือได้

การปฏิบัติกิจกรรมเศษสะกดรอย ลูกเสือจะต้องอยู่ร่วมกัน เป็นกลุ่มหรือหมู่ มีความสามัคคีช่วยเหลือกันและกัน มีความรอบคอบ อดทน รู้จักสังเกต จดจำ และบันทึกเครื่องหมายที่พบเห็นไว้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 4 เรื่อง นักผจญภัย 1

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การผจญภัยเป็นกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนาน และรู้จักการตัดสินใจอย่างฉับพลันในปัญหาเฉพาะหน้า การผจญภัยของลูกเสือมีการฝึกการทดสอบกำลังใจคล้ายทหาร แต่เป็นเพียงเบื้องต้นเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ากล้าตัดสินใจและมีไหวพริบก่อให้เกิดความสนุกสนาน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมผจญภัยได้อย่างปลอดภัย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกหลักความปลอดภัยในการผจญภัยได้

2.2.2 ปฏิบัติการรายงานตัวเข้าฐานผจญภัยได้ถูกต้อง

3. เนื้อหา

3.1 หลักความปลอดภัยในการผจญภัย

3.2 การรายงานตัวเข้าฐานผจญภัย

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ สาธิตการรายงานตัวเข้าฐาน พร้อมทั้งให้นายหมู่ลูกเสือปฏิบัติตาม

4.3.2 ลูกเสือแต่ละหมู่สลับกันปฏิบัติหน้าที่นายหมู่

4.3.3 ผู้กำกับฯ สุ่มลูกเสือออกมาสาธิตการรายงานตัวเข้าฐานผจญภัย 2 - 3 หมู่

4.3.4 ผู้กำกับฯ สรุปรายการสาธิตของลูกเสือ พร้อมทั้งแนะนำหลักความปลอดภัยในการผจญภัย

ให้กับลูกเสือ

4.3.5 ลูกเสือบันทึกหลักความปลอดภัยในการผจญภัยไว้เป็นผลงานของตนเอง

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2509
- 5.2 แนวการสอนวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ
- 6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม
- 6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย
- 6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 5 เรื่อง นักผจญภัย 2

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การผจญภัยเป็นกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนาน และรู้จักการตัดสินใจอย่างฉับพลันในปัญหาเฉพาะหน้า การผจญภัยของลูกเสือมีการฝึกการทดสอบกำลังใจคล้ายทหาร แต่เป็นเพียงเบื้องต้นเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ากล้าตัดสินใจและมีไหวพริบก่อก่อให้เกิดความสนุกสนาน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมผจญภัยได้อย่างปลอดภัย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 ปฏิบัติการขว้างเชือกช่วยชีวิตได้

2.2.2 ปฏิบัติการไต่เชือกได้

2.2.3 ปฏิบัติการโรยตัวได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการขว้างเชือกช่วยชีวิต

3.2 วิธีการไต่เชือก

3.3 วิธีการโรยตัว

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ ชี้แจงการปฏิบัติกิจกรรม โดยให้ลูกเสือศึกษาวิธีการขว้างเชือกช่วยชีวิต การไต่เชือก การโรยตัวและฝึกปฏิบัติ ตามฐานที่ผู้กำกับฯ จัดไว้

4.3.2 ลูกเสือแต่ละหมู่เวียนฐานกิจกรรมจนครบ 3 ฐาน

4.3.3 ผู้กำกับฯ สุ่มลูกเสือออกมาสาธิตการขว้างเชือกช่วยชีวิต การโรยตัวและการไต่เชือก

4.3.4 ผู้กำกับฯ สรุปการสาธิตของลูกเสือ พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงหลักของ ความปลอดภัยในการผจญภัยให้กับลูกเสือ

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2509

5.2 เชือก

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 6 เรื่อง นักผจญภัย 3

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การผจญภัยเป็นกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนาน และรู้จักการตัดสินใจอย่างฉับพลันในปัญหาเฉพาะหน้า การผจญภัยของลูกเสือมีการฝึกการทดสอบกำลังใจคล้ายทหาร แต่เป็นเพียงเบื้องต้นเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ากล้าตัดสินใจและมีไหวพริบก่อให้เกิดความสนุกสนาน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมผจญภัยได้อย่างปลอดภัย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

ปฏิบัติกิจกรรมตามคำสั่งฐานผจญภัยได้อย่างน้อย 5 ฐาน

3. เนื้อหา

3.1 ปฏิบัติกิจกรรมฐานผจญภัย(ชื่อฐาน).....

3.2 ปฏิบัติกิจกรรมฐานผจญภัย(ชื่อฐาน).....

3.3 ปฏิบัติกิจกรรมฐานผจญภัย(ชื่อฐาน).....

3.4 ปฏิบัติกิจกรรมฐานผจญภัย(ชื่อฐาน).....

3.5 ปฏิบัติกิจกรรมฐานผจญภัย(ชื่อฐาน).....

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา จัดกิจกรรมตามแนวทางดังนี้

4.3.1 ผู้กำกับฯ ชี้แจงการปฏิบัติขณะเข้าประจำฐานผจญภัย และการให้สัญญาณเปลี่ยนฐานผจญภัย พร้อมทั้งจัดลูกเสือลงฐานผจญภัย

1) ฐานผจญภัยที่ 1(ชื่อฐาน).....

2) ฐานผจญภัยที่ 2(ชื่อฐาน).....

3) ฐานผจญภัยที่ 3(ชื่อฐาน).....

4) ฐานผจญภัยที่ 4(ชื่อฐาน).....

5) ฐานผจญภัยที่ 5(ชื่อฐาน).....

4.3.2 ลูกเสือแต่ละหมู่เข้าประจำฐานและเริ่มปฏิบัติภารกิจ เมื่อได้ยินสัญญาณ รองผู้
กำกับฯ ให้คะแนนการปฏิบัติของลูกเสือ

4.3.3 รองผู้กำกับฯ สรุปการปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือแต่ละฐาน

4.3.4 ผู้กำกับสรุปการปฏิบัติกิจกรรมทั้งหมด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 เชือกขนาด 1 นิ้ว

5.2 เชือกมัดขึง

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง นักผจญภัย

การขึ้นต้นไม้หรือไต่เชือก

1. ต้นไม้ กิ่งไม้หรือเชือกที่จะให้ลูกเสือขึ้นหรือไต่ขึ้น ผู้กำกับต้องทดสอบความแข็งแรงดูให้แน่ใจก่อน ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัย
2. ต้นไม้ที่จะให้ลูกเสือขึ้น ควรมีกิ่งต่ำ ให้ยึดและปีนขึ้นง่ายอย่าให้ลูกเสือขึ้นไปสูงนัก
3. ต้นไม้ที่มีลวดหนามพาดผ่านไม่ควรให้ลูกเสือขึ้น
4. เชือกที่จะให้ลูกเสือไต่ ต้องแข็งแรง เส้นรอบวงอย่างน้อยหนึ่งนิ้วฟุต
5. เมื่อไต่เชือก ลูกเสือต้องให้น้ำหนักตัวกระชบอยู่ที่จุด 3 จุด ตลอดเวลา กล่าวคือ เท้าทั้งสองและที่มือ 1 ข้าง หรือที่มือทั้งสองข้าง และที่เท้าหนึ่งข้าง

การโรยตัว (Rappel)

หมายถึงการลงจากที่สูงโดยอาศัยเชือกหรือสายคาดรัดมาผูกรอบเอวแล้วนำไปคล้องที่ต้นขาทั้งสองข้าง จากนั้นค่อยๆ หย่อนตัวลงมา การโรยตัวเป็นเพียงเทคนิคหนึ่ง ในการเคลื่อนย้ายและเข้าถึงพื้นที่จากที่สูงไปยังจุดที่ต่ำกว่าเป็นเสี้ยว หนึ่งในการใช้เชือกกู้ภัย ซึ่งระบบงานกู้ภัย ไม่ได้มีแค่การโรยตัว หรือการไต่ขึ้นเชือกและไม่ใช่การปีนเขาในเชิงกีฬา ซึ่งมีความแตกต่าง ทั้งทางด้านเทคนิคและอุปกรณ์ที่ใช้แต่เนื่องจากอุปกรณ์ปีนเขา เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในท้องตลาด และมีความคล้ายคลึงกับอุปกรณ์กู้ภัยบางประเภทจึงยังมีบางหน่วยงานที่ยังคงใช้อุปกรณ์การปีนเขาสับสนกับอุปกรณ์ กู้ภัย ด้วยความไม่เข้าใจ ถึงมาตรฐานและอัตราการรับน้ำหนัก ของอุปกรณ์ซึ่งสัมพันธ์กับระบบงานโดยรวม การโรยตัวเริ่มเกิดขึ้นในประเทศไทยครั้งแรก ตั้งแต่สมัยก่อนสงครามเวียดนาม ประมาณปีพ.ศ. ๒๕๑๓ ในสมัยที่ทหารอเมริกันเข้ามาสอนยุทธวิธีการรบกับคอมมิวนิสต์ให้กับทหารและตำรวจในประเทศไทย โดยวิธีการ ใช้เชือกบุคคลมาพันรอบตัวหรือที่เรียกว่า Swiss Seat มาใช้ในการโรยตัว

ตัวอย่างฐานผจญภัย

1) เชือก 2 เส้นผ่านน้ำ

2) เชือกสามัคคี

3) ทรงตัวบนบก

4) ข้ามโคลน

5) สะพานเปล

6) ส่งห่วง

7) เชือกเส้นเดียว

8) ลอดถ้ำเสือ

9) สก๊อบก

10) เชือกสองเส้น

11) ปีนกำแพงยางหอคอย

12) ปีนกำแพง

13) เคาะสัญญาณ

14) สะพานลิง

15) ลอดห่วงมหัศจรรย์

16) สิ่งห้ทะเลทราย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 7 เรื่อง สมรรถภาพทางกาย 1 (ยาเสพติด)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

ยาเสพติดหมายถึง ยาหรือสารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่ง ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายด้วยวิธีใดก็ตาม เป็นระยะเวลาานานติดต่อกัน จะก่อให้เกิดการติดยาเสพติดและส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ใช้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกความหมาย ชนิด โทษและการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกความหมาย ชนิดและโทษของยาเสพติดได้

2.2.2 บอกการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้

2.2.3 บอกแนวทางที่ลูกเสือจะช่วยป้องกันการระบาดของยาเสพติดได้

3. เนื้อหา

3.1 ความหมาย ชนิด และโทษของยาเสพติด

3.2 การแพร่ระบาดของยาเสพติด

3.3 แนวทางที่ลูกเสือจะช่วยป้องกันการระบาดของยาเสพติด

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

ผู้กำกับฯ นำเข้าสู่บทเรียนโดยการเล่าสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติดให้ลูกเสือฟัง

4.3.1 ลูกเสือศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมาย ชนิด โทษ และการแพร่ระบาดของยาเสพติด และแนวทางที่ลูกเสือจะช่วยป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด จากบอร์ดนิทรรศการ หนังสือตามห้องสมุด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามหมู่ลูกเสือ

4.3.2 ลูกเสือนำเสนอผลงานในรูปของรายงาน ปากเปล่าและเอกสาร

4.3.3 ผู้กำกับฯ สรุปลงและให้ข้อเสนอแนะ

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ภาพผู้ติดยาเสพติด
- 5.2 ภาพยาเสพติดชนิดต่าง ๆ

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม
- 6.2 สังเกตจากการตรวจผลงาน (รายงาน)

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 8 เรื่อง สมรรถภาพทางกาย 2 (กายบริหาร)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การบริหารกาย เป็นการออกกำลังกายหนึ่งที่ทำให้อวัยวะต่างๆ ของร่างกายแข็งแรง มีสมรรถภาพ ส่งผลให้เป็นคนมีสุขภาพพลานามัยดี จิตใจผ่องใส สมองปลอดโปร่ง ลูกเสือที่เริ่มออกกำลังกาย ด้วยการบริหารกาย ก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ซึ่งในการบริหารกายนั้นนอกจากจะปฏิบัติคนเดียวแล้วอาจจะฝึกเป็นหมู่คณะได้ แต่สิ่งที่สำคัญก็คือไม่ควรฝึกอย่างรวดเร็วและต้องฝึกอย่างสม่ำเสมอ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกวิธีการบริหารร่างกายด้วยกายบริหารได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

บอกวิธีการปฏิบัติและปฏิบัติการบริหารกายได้

3. เนื้อหา

วิธีการบริหารกาย

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ นำเข้าสู่บทเรียนโดยการ ให้ลูกเสือปฏิบัติท่ากายบริหารให้ลูกเสือคนอื่นๆ ดู พร้อมทั้งสนทนาเกี่ยวกับท่ากายบริหารที่เห็น

4.3.2 ผู้กำกับฯ นำเสนอท่ากายบริหาร โดยสาธิตให้ลูกเสื่อดูทีละ 1 ท่า พร้อมทั้งให้ลูกเสือปฏิบัติตาม จนครบ 10 ท่า

4.3.3 ลูกเสือฝึกปฏิบัติท่ากายบริหารเองตามหมู่ของตน

4.3.4 ผู้กำกับฯ สุ่มให้ลูกเสือแต่ละหมู่แนะนำเสนอท่ากายบริหารที่ฝึก

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับท่ากายบริหาร พร้อมทั้งมอบหมายให้ลูกเสือไปฝึกปฏิบัติท่ากายบริหาร และให้บันทึกการมีส่วนร่วมกับกีฬาประเภทบุคคลหรือทีมเป็นเวลา 2 เดือน

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ภาพทำกายบริหาร

5.2 แบบบันทึกการมีส่วนร่วมกับกีฬาประเภทบุคคลหรือทีม

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม

6.2 สังเกตจากแบบบันทึก

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 9 เรื่อง สมรรถภาพทางกาย 3 (การทดสอบสมรรถภาพทางกาย) จำนวน 3 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

สมรรถภาพทางกาย คือ ความสามารถในการทำงานของระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์ ที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คนที่มีสมรรถภาพทางกายที่ดีย่อมสามารถประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างกระฉับกระเฉง ไม่เหนื่อยล้าเกินไป และยังมีพลังเพียงพอในการเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ได้อีกด้วย สามารถจัดแบ่งกลุ่มได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

1. สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพหรือสุขสมรรถนะ (Health related fitness)
2. สมรรถภาพทางกลไกหรือทักษะสมรรถนะ (Motor fitness) หรือสมรรถภาพเชิงทักษะปฏิบัติ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

ทดสอบสมรรถภาพทางกายผ่านมาตรฐานทุกกิจกรรม

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

บอกวิธีการปฏิบัติและปฏิบัติทดสอบสมรรถภาพทางกายได้

3. เนื้อหา

การทดสอบสมรรถภาพทางกาย

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.4 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ นำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้ลูกเสือทราบชนิดการทดสอบสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานของ สพฐ. ให้ทราบ พร้อมบอกเกณฑ์มาตรฐาน ดังนี้

1) วิ่ง 50 เมตร	2) ยืนกระโดดไกล
3) แร่งปีบมือที่ถนัด	4) ลูก นั่ง 30 วินาที
5) ดึงข้อราวเดี่ยว	6) วิ่งเก็บของ
7) งอตัวข้างหน้า	8) วิ่ง 1,000 เมตร

4.3.2 ผู้กำกับฯ สาธิตให้ลูกเสือดูวิธีทดสอบแต่ละชนิด พร้อมทั้งให้ลูกเสือปฏิบัติตาม จนครบ 8 ชนิด

- 4.3.3 ผู้กำกับฯ สรุปลงและให้ข้อเสนอแนะ
- 4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง
- 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 คู่มือ แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ
- 5.2 แบบบันทึกการทดสอบสมรรถภาพ

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล
- 6.2 สังเกตจากแบบบันทึก

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง สมรรถภาพทางกาย

1. ยาเสพติด

1.1 ความหมายของยาเสพติด

หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือสารที่สังเคราะห์ขึ้นเมื่อนำเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใดๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจนอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวัน หรือวันละหลายๆ ครั้ง ลักษณะสำคัญของสารเสพติดจะทำให้เกิดอาการ และอาการแสดงต่อผู้เสพดังนี้

1. เกิดอาการดื้อยา หรือต้านยา และเมื่อติดแล้ว ต้องการใช้สารนั้นในปริมาณมากขึ้น
2. เกิดอาการขาดยาถอนยา หรืออยากยา เมื่อใช้สารนั้นเท่าเดิม ลดลง หรือหยุดใช้
3. มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา
4. สุขภาพร่างกายทรุดโทรมลงเกิดโทษต่อตนเอง ครอบครัว ผู้อื่น ตลอดจนสังคม และประเทศชาติ

ยาเสพติดให้โทษ หมายความว่า สารเคมี หรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญเช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลาและสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกลับให้รวมถึงพืช หรือ ส่วนของพืชที่เป็น หรือ ให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึง ยาสำคัญประจำบ้านบางตำรับตามที่กฎหมายว่าด้วยยาที่มี ยาเสพติดให้โทษผสมอยู่

1.2 ประเภทของยาเสพติด

ปัจจุบัน สิ่งเสพติดหรือยาเสพติดให้โทษมีหลายประเภท อาจจำแนกได้หลายเกณฑ์ นอกจากแบ่งตามแหล่งที่มาแล้ว ยังแบ่งตามการออกฤทธิ์และแบ่งตามก้ากฎหมายดังนี้

ก. จำแนกตามสิ่งเสพติดที่มา

- 1) ประเภทที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน กระช่อม กัญชา
- 2) ประเภทที่ได้จากการสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน ยานอนหลับ ยาม้า แอมเฟตามีน สารระเหย

ข. จำแนกสิ่งเสพติดตามกฎหมาย

- 1) ประเภทถูกกฎหมาย เช่น ยาแก้ไอ น้ำดำ บุหรี่ เหล้า กาแฟ ฯลฯ
- 2) ประเภทผิดกฎหมาย เช่น มอร์ฟีน ฝิ่น เฮโรอีน กัญชา กระช่อม แอมเฟตามีน ฯลฯ

ค. การจำแนกสิ่งเสพติดตามการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง

- 1) ประเภทกดประสาท เช่น ผีนมอร์ฟีน เฮโรอีน ยาแก้ปวดประสาท ยาระงับประสาท ยานอนหลับ สารระเหย เครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ ฯลฯ
- 2) ประเภทกระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน ยาม้า ใบกระท่อม บุหรี่ กาแฟ โคคาอีน
- 3) ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี น้ำมันระเหย เอสทีพี
- 4) ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน อาจกด กระตุ้น หรือหลอนประสาทผสมรวมกันได้แก่ กัญชา

1.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดยาเสพติด

ก. ติดเพราะฤทธิ์ของยา เมื่อร่างกายมนุษย์ได้รับยาเสพติดเข้าไปฤทธิ์ของยาเสพติดจะทำให้ระบบต่างๆ ของร่างกายเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งถ้าการใช้ยาไม่บ่อยหรือนานครั้ง ไม่ค่อยมีผลต่อร่างกาย แต่ถ้าใช้ติดต่อกันเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งจะทำให้มีผลต่อร่างกายและจิตใจ มีลักษณะ 4 ประการ คือ

- 1) มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเสพยาหรือสารนั้นอีกต่อไปเรื่อยๆ
- 2) มีความโน้มเอียงที่จะเพิ่มปริมาณของยาเสพติดขึ้นทุกขณะ
- 3) ถ้าถึงเวลาที่เกิดความต้องการแล้วไม่ได้เสพยา จะเกิดอาการอยากยา หรืออาการขาดยา เช่น หาว อาเจียน น้ำตาน้ำมูกไหล ทูรนทูราย คลุ้มคลั่ง โมโห ขาสติ
- 4) ยาที่เสพนั้นจะไปทำลายสุขภาพของผู้เสพทั้งร่างกาย ทำให้ซูบผอม มีโรคแทรกซ้อน และทางจิตใจ เกิดอาการทางประสาท จิตใจไม่ปกติ

ข. ติดยาเสพติดเพราะสิ่งแวดล้อม

- 1) สภาพแวดล้อมภายนอกของบ้านที่อยู่อาศัย เต็มไปด้วยแหล่งค้ายาเสพติด เช่น ใกล้บริเวณศูนย์การค้า หน้าโรงหนัง ซึ่งเป็นการซื้อขายยาเสพติดทุกรูปแบบ
- 2) สิ่งแวดล้อมภายในบ้านขาดความอบอุ่น รวมไปถึงปัญหาชีวิตคนในครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมจะทำให้เด็กหันไปพึ่งยาเสพติด การขาดความเอาใจใส่ดูแลจากพ่อแม่ และขาดการยอมรับจากครอบครัว เด็กจะหันไปคบเพื่อนรุ่มกลุ่มเพื่อต้องการความอบอุ่น สภาพของกลุ่มเพื่อน สภาพของเพื่อนบ้านใกล้เคียง
- 3) สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน เด็กมีปัญหาทางการเรียน เนื่องจากเรียนไม่ทันเพื่อน เปื่อครู เปื่อโรงเรียน ทำให้หนีโรงเรียนไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ตนพอใจ เป็นเหตุให้ตกเป็นเหยื่อของการติดยาเสพติด

ค. ติดเพราะความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจ

ในสังคมที่วุ่นวายสับสน เปลี่ยนแปลงรวดเร็วดังเช่นปัจจุบัน ทำให้จิตใจผิดปกติง่าย หากเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอในทุกด้าน ทั้งอารมณ์และสติปัญญา รวมทั้งร่างกายไม่สมบูรณ์แข็งแรงก็จะหาสิ่งยึดเหนี่ยว จะตกเป็นทาสยาเสพติดได้ง่าย ผู้ที่มีอารมณ์วู่วามไม่ค่อยยังคิดจะหันเข้าหายาเสพติดเพื่อระงับอารมณ์ วู่วามของตน เนื่องจากยาเสพติดมีคุณสมบัติในการกดประสาทและกระตุ้นประสาท ผู้มีจิตใจมั่นคงขาดความมั่นใจ มีแนวโน้มในการใช้ยาเพื่อบรรเทาความวิตกกังวลของตนให้หมดไปและมีโอกาสติดยาได้ง่ายกว่าผู้อื่น

1.4 วิธีสังเกตผู้ติดยาหรือสารเสพติด

1. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย สุขภาพทรุดโทรม ผอมซีด ทำงานหนักไม่ไหว ริมฝีปากเขียวคล้ำ และแห้ง ร่างกายสกปรกมีกลิ่นเหม็น ชอบใส่เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว ใส่แว่นดำเพื่อปกปิด
2. การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ อารมณ์หงุดหงิดง่าย พุดจาไร้ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มั่วสุมกับคนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด สูบบุหรี่จัด มีอุปกรณ์เกี่ยวกับยาเสพติด หน้าตาซีมเซ้า ขาดความเชื่อมั่น จิตใจอ่อนแอ ใช้เงินเปลือง สิ่งของภายในบ้านสูญหายบ่อย
3. แสดงอาการอยากยาเสพติด ตัวสั่น กระตุก ชัก จาม น้ำมูกไหล ท้องเดิน ถ่ายอุจจาระเป็นเลือดที่เรียกว่า "ลงแดง" มีไข้ปวดเมื่อยตามร่างกายอย่างรุนแรงนอนไม่หลับ ทูรนทุราย
4. อาศัยเทคนิคทางการแพทย์ โดยการเก็บปัสสาวะบุคคลที่สงสัยว่าจะติดยาเสพติดส่งตรวจ ใช้ยาบางชนิดที่สามารถล้างฤทธิ์ของยาเสพติด

2. กายบริหาร

2.1 การฝึกทั่วไป

การออกกำลังกายต่อไปนี้ควรทำในท่ายืนตรง ขาถ่างเล็กน้อย แต่ละท่าควรทำ 6 - 12 ครั้ง หรือมากกว่า ในตอนเริ่มปฏิบัติควรทำแต่น้อยๆ ครั้งก่อน ค่อยๆ เพิ่ม เมื่อแข็งแรงขึ้น ขณะปฏิบัติควรเกร็งกล้ามเนื้อให้ส่วนที่เกี่ยวข้องนั้นตึง และนึกเพ่งถึงส่วนนั้นๆ ไปด้วย

ชุดที่ 1 คอ

ท่าที่ 1. ก้ม-เงย-แหงน ตั้งศีรษะตรงก้มหน้าลงจนต่ำที่สุด แล้วเงยหน้าขึ้นช้าๆ จนแหงนเต็มที่ กลับท่าตั้งต้น ทำซ้ำ (ไม่เกิน 12 ครั้ง)

ท่าที่ 2. เอียงซ้าย-เอียงขวา ตั้งศีรษะตรง เอียงคอตะแคงศีรษะไปทางซ้ายจนเต็มที กลับท่าตั้งต้น แล้วเอียงเลยไปทางขวาจนเต็มที กลับท่าตั้งต้น ทำซ้ำ (ไม่เกิน 12 ครั้ง)

ท่าที่ 3. หันซ้าย-หันขวา ตั้งศีรษะตรงบิดคอหันหน้าไปทางซ้ายจนเต็มที กลับท่าตั้งต้น แล้วหันเลยไปทางขวาจนเต็มที กลับท่าตั้งต้น ทำซ้ำ (ไม่เกิน 12 ครั้ง)

ชุดที่ ๒ มือ ไหล่ แขน ออก

ท่าที่ 4 กำมือ-แบมือ ยื่นแขนทั้งสอง ออกไปข้างหน้ายกไว้เสมอไหล่ งอนิ้วกำมือทั้งสองจน แน่นที่สุด แล้วกางออกทันทีให้นิ้วกางเต็มที่ กลับท่า ตั้งต้น ทำซ้ำ (ไม่เกิน 20 ครั้ง)

ท่าที่ 5. งอข้อมือ-เหยียดข้อมือ ยกแขนเหมือนท่าที่ 4 กำมือแน่น งอข้อมือ ให้กำมัดจุ่มลงไปทางท้องแขนมากที่สุด กลับท่าตั้งต้น แล้วเลยเหยียดข้อมือให้กำมัดหางไปทางด้านหลังแขนอย่างเต็มที่ กลับท่าตั้งต้น ทำซ้ำ (ไม่เกิน 20 ครั้ง)

ท่าที่ 6. ชกลม กำมือแน่น งอข้อศอกให้หมัดทั้งสองอยู่ข้างหน้าไหล่ ทำท่าชกลมโดยเหยียดแขนทั้งสองออกไปข้างหน้าอย่างแรงและเร็ว ชักหมัดกลับท่าตั้งต้นอย่างแข็งแรง ทำซ้ำ (ไม่เกิน 50 ครั้ง)

ท่าที่ 7. ชกฟ้า กำมัด และตั้งท่าเหมือนท่าที่ 6 แต่ทำท่า "ชก" ขึ้นไปตรงๆ เหนือศีรษะ ชักหมัดกลับที่เดิม ทำซ้ำ (ไม่เกิน 25 ครั้ง)

ท่าที่ 8. กังหันลม กางแขนทั้งสองตรงออกไปข้างๆ เสมอไหล่ ให้กล้ามเนื้อไหล่ และหน้าอก กว้าง แขนให้ปลายมือเวียนเป็นวงกลม โดประมาณ 1 ศอก (50 ซม.) เวียนไปทางข้างหลัง เมื่อครบจำนวนรอบที่ต้องการแล้ว กลับแกว่งให้เวียนไปทางข้างหน้า ในจำนวนรอบเท่ากัน (ไม่เกินข้างละ 50 รอบ)

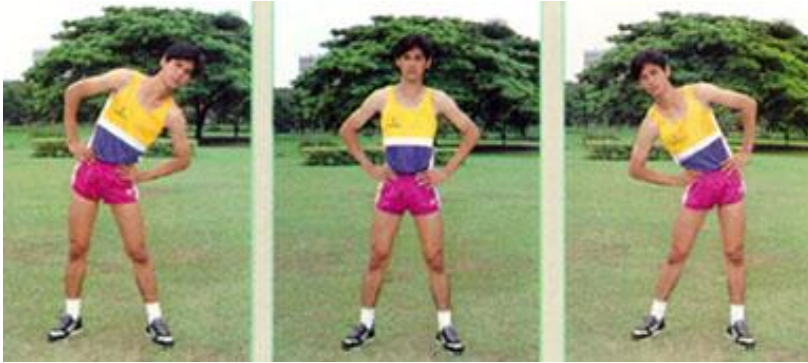

ท่าที่ 9. กระจีตปีก เหยียดแขนห้อยไว้ ข้างตัว แขนตรง ฝ่ามือแตะขา กางแขนออกไปข้างๆ แล้ว เลยขึ้นไปเหนือศีรษะ จนหลังมือแตะกัน กลับทำตั้งต้น โดยเกร็งแขนตรงตลอดเวลา ทำซ้ำ (ไม่เกิน 25 ครั้ง)

ท่าที่ 10. โบกลม เหยียดแขนห้อยไว้ข้าง ตัวคล้ายท่าที่ 9 แต่หันแขนให้นิ้วหัวแม่มือจดขา ยกแขน ตรงออกไปข้างหน้า จนตั้งตรงเหนือศีรษะ ยึดตัวให้เต็มที่ กลับทำตั้งต้น เกร็งแขนตรงตลอดเวลา (ไม่เกิน 25 ครั้ง)

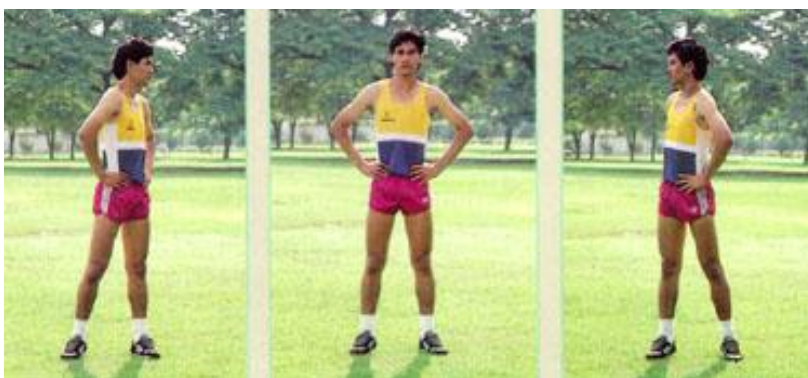
ชุดที่ 3. ลำตัว เอว

ท่าที่ 11. เอนซ้าย-เอนขวา ยืนตรง มือ เท้าสะเอว งอตัวเอียงลงไปทางซ้ายจนเต็มที โดยงอที่เอว ให้ส่วนล่างตั้งตรง กลับทำตั้งต้น แล้วงอลงไป ทางขวาอย่างเดียวกัน ทำซ้ำ (ไม่เกิน 12 ครั้ง)

ท่าที่ 12. งอข้างหน้า-แอ่นข้างหลัง ยืน ตรง มือเท้าสะเอว ค่อยๆ ก้มตัวงอลงไปทางหน้าจน เต็มที (อย่าฝืน) กลับทำตั้งต้น แล้วเลยแอ่นเอวให้ ตัวเอนไปข้างหลังอย่างเต็มที่ ระวังจะล้ม กลับทำ ตั้งต้น ทำซ้ำ (ไม่เกิน 12 ครั้ง)

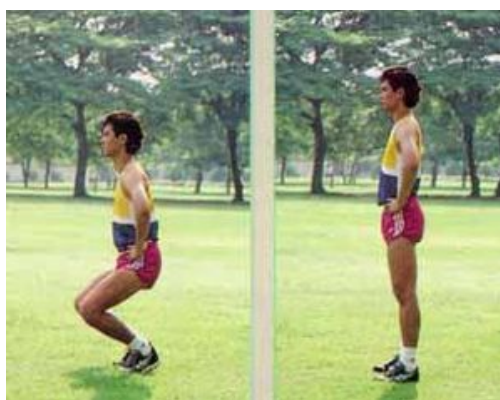

ท่าที่ 13. บิดเอว ยืนตรง มือเท้าสะเอว บิดตัวส่วนเหนือสะเอวให้หันไปทางซ้ายจนเต็มที กลับทำ ตั้งต้น แล้วบิดไปทางขวาจนเต็มที กลับทำตั้งต้น ทำซ้ำ (ไม่เกิน 12 ครั้ง)

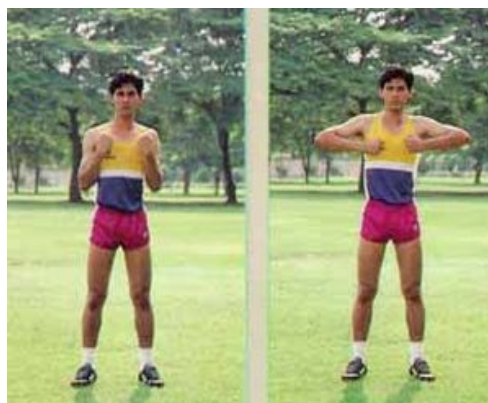
ชุดที่ 4 ขา เท้า

ท่าที่ 14. เขย่ง-ยืน-ยก ยืนตรง มือเท้าสะเอว ก้าวเท้าซ้ายออกไปข้างหน้าพอควร (เพื่อช่วยการทรงตัว) เขย่งขึ้นยืนบนปลายเท้าชั่วขณะ กลับยืนปกติ ใช้ส้นยันพื้นแล้วยกปลายเท้าพ้นพื้นให้มากที่สุด ยืนบนส้นเท้าชั่วขณะ แล้วกลับยืนปกติ (ไม่เกิน 12 ครั้ง) (ถ้ายืนไม่อยู่ ใช้มือจับเก้าอี้หรือตะข่างฝาไว้)

ท่าที่ 15. ย่อ-ยืน ยืนตรง มือเท้าสะเอว งอเข่าย่อตัวลงให้ก้นลดต่ำ (เพียงให้สะโพกขนานกับพื้น ถ้าเข้าผิดปกติ ควรดทำนี้) กลับยืนตรง ทำซ้ำ (ไม่เกิน 25 ครั้ง)

ท่าที่ 16. ขยายปอด ยืนตรง กำมือ งอข้อศอก ให้กำมืออยู่หน้าไหล่ หายใจเข้าทางจมูกช้าๆ พร้อมกับกางข้อศอกออกไป จนแขนเสมอไหล่ สูดลมเข้าอย่างเต็มที่ หยุดชั่วขณะ แล้วอ้าปาก หายใจออกทันที พร้อมกับหุบข้อศอกเข้าที่ตั้งต้น ทำซ้ำ (ไม่เกิน 6 ครั้ง) (ท่านี้ช่วยให้หายใจเหนื่อยเร็ว)

3. เกณฑ์มาตรฐานการทดสอบสมรรถภาพทางกาย

3.1 วิ่งเร็ว 50 เมตร (50 Meters Sprint)

อุปกรณ์

- นาฬิกาจับเวลา ชนิดอ่านละเอียด 1/100 วินาที
- ลู่วิ่ง หรือสนามที่มีพื้นที่ ระยะ 50 เมตร มีเส้นเริ่มและเส้นชัย
- สัญญาณปล่อยตัว ที่ผู้จับเวลาได้ยินหรือมองเห็น (ปืน, นกหวีด, การตบมือ, ฟีนธง)

วิธีทดสอบ

- ให้ผู้เข้ารับการทดสอบยืนที่หลังเส้นเริ่ม (ไม่ต้องย่อตัวในท่าออกวิ่ง)
- เมื่อผู้เข้ารับการทดสอบพร้อมแล้ว ให้สัญญาณปล่อยตัว
- ผู้จับเวลาอยู่ที่เส้นชัย จับเวลาเมื่อได้ยินหรือเห็นสัญญาณการปล่อยตัว
- ผู้เข้ารับการทดสอบวิ่งเต็มที่ไปตามเส้นทางที่กำหนดจนถึงเส้นชัย ระยะ 50 เมตร

การบันทึก

บันทึกเวลาเป็นวินาทีและทศนิยมสองตำแหน่ง

ตารางคะแนน วิ่ง ระยะ 50 เมตร ชาย

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	5.97	5.98	6.61	6.93	7.24	7.56	8.20	8.51	8.83	9.14	9.77
17	5.94	5.95	6.60	6.93	7.26	7.58	8.25	8.58	8.90	9.23	9.89
16	6.04	6.05	6.69	7.01	7.33	7.65	8.30	8.62	8.94	9.26	9.90
15	6.57	6.58	7.11	7.38	7.65	7.91	8.46	8.73	8.99	9.26	9.80
14	6.84	6.85	7.40	7.68	7.95	8.23	8.79	9.06	9.34	9.61	10.16
13	7.24	7.25	7.78	8.05	8.32	8.58	9.13	9.40	9.66	9.93	10.47
12	6.88	6.89	7.52	7.84	8.16	8.47	9.12	9.44	9.75	10.07	10.71
11	6.09	6.10	7.14	7.66	8.19	8.71	9.76	10.29	10.81	11.33	12.38
10	7.38	7.39	8.08	8.43	8.77	9.12	9.82	10.16	10.51	10.85	11.54
9	7.89	7.90	8.68	9.07	9.46	9.85	10.64	11.03	11.42	11.81	12.59
8	7.18	7.19	8.35	8.93	9.51	10.09	11.26	11.84	12.42	13.00	14.16
7	8.16	8.17	9.30	9.86	10.43	10.99	12.11	12.68	13.24	13.80	14.93

กรมพลศึกษา 2539-2542

ตารางคะแนน วิ่ง ระยะ 50 เมตร หญิง

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	7.88	7.89	8.76	9.19	9.61	10.04	10.90	11.33	11.76	12.19	13.05
17	7.83	7.84	8.70	9.13	9.56	9.99	10.87	11.31	11.74	12.17	13.04
16	7.96	7.97	8.77	9.17	9.57	9.97	10.79	11.20	11.60	12.00	12.81
15	8.23	8.24	8.88	9.20	9.52	9.84	10.50	10.83	11.15	11.47	12.12
14	8.11	8.12	8.73	9.03	9.34	9.65	10.28	10.59	10.89	11.20	11.82
13	8.08	8.09	8.74	9.07	9.39	9.72	10.38	10.70	11.03	11.35	12.00
12	7.40	7.41	8.21	8.61	9.02	9.42	10.23	10.64	11.04	11.44	12.25
11	6.29	6.30	7.50	8.10	8.70	9.30	10.51	11.11	11.71	12.31	13.51
10	7.10	7.11	8.13	8.64	9.16	9.67	10.70	11.22	11.73	12.24	13.27
9	7.67	7.78	8.79	9.35	9.91	10.46	11.59	12.15	12.70	13.26	14.38
8	6.35	6.36	8.12	8.74	9.89	10.77	12.54	13.43	14.31	15.19	16.96
7	8.80	8.81	10.04	10.66	11.27	11.89	13.13	13.74	14.36	14.97	16.20

หมายเหตุ : หน่วยวัดเป็น วินาที ทศนิยมสองตำแหน่ง

กรมพลศึกษา 2539-2542

3.2 แรงบีบมือข้างที่ถนัด (Hand Grip)

อุปกรณ์

1. เครื่องวัดแรงบีบมือ (Grip Dynamometer) วัดได้ตั้งแต่ 5.0 ถึง 100 กิโลกรัม มีหน่วยวัด 0.1 กิโลกรัม
2. ผงแมกนีเซียมคาร์บอเนต

วิธีทดสอบ

1. ให้ผู้เข้ารับการทดสอบใช้มือลูบผงแมกนีเซียมคาร์บอเนต ป้องกันการลื่นในขณะที่ทดสอบ
2. ปรับเครื่องวัดและใช้มือข้างที่ถนัดจับเครื่องวัดให้เหมาะกับมือที่สุด
3. ยืนตรง ปล่อยแขนห้อยข้างลำตัว แยกแขนออกจากลำตัวเล็กน้อย
4. ออกแรงกำมือบีบเครื่องจนสุดแรง ไม่อนุญาตให้เหวี่ยงหรือสะบัดเครื่องวัด
5. ให้ทดสอบสองครั้ง พิจารณาครั้งที่ดีที่สุด

การบันทึก

บันทึกผลการทดสอบเป็นกิโลกรัม

ตารางคะแนน แรงบีบมือที่ถนัด ชาย

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	49.1	45.8	44.2	41.6	40.9	37.6	35.9	34.3	32.7	29.4	19.3
17	47.8	44.5	42.9	41.3	39.6	36.3	34.6	33.0	31.4	28.1	28.0
16	46.8	43.5	41.9	40.2	38.6	35.3	33.7	32.1	30.5	27.2	27.1
15	44.5	41.0	39.2	37.4	35.7	32.0	30.3	28.5	26.8	23.2	23.1
14	40.4	36.8	35.0	33.2	31.4	27.7	25.9	24.1	22.3	18.7	18.6
13	34.1	30.8	29.2	27.6	25.9	22.5	20.9	18.1	17.6	14.3	14.2
12	28.2	25.4	24.0	22.6	21.1	18.3	16.9	15.5	14.1	11.2	11.1
11	25.1	22.3	20.8	19.4	18.0	15.1	13.7	12.2	10.6	8.0	7.9
10	24.7	21.3	19.7	18.0	16.3	12.9	11.2	9.6	7.9	4.6	4.5
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : อายุ 7-9 ปี ไม่มีการทดสอบหน่วยวัดเป็น กิโลกรัม

กรมพลศึกษา 2539-2542

ตารางคะแนน แรงบีบมือที่ถนัด หญิง

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	31.8	30.6	29.5	28.4	27.3	25.1	23.9	22.8	21.7	19.5	19.4
17	32.3	30.1	29.0	27.9	26.8	24.4	23.3	22.2	21.1	18.8	18.7
16	32.3	30.0	28.8	27.7	26.6	24.2	23.1	21.9	20.8	18.5	18.4
15	31.3	29.0	27.9	26.8	25.6	23.4	22.3	21.1	20.0	17.8	17.7
14	30.5	28.2	27.0	25.9	24.7	22.3	21.2	20.0	18.9	16.6	16.5
13	29.2	26.8	25.5	24.3	23.1	20.6	19.4	18.2	17.0	14.6	14.5
12	27.8	25.1	23.7	22.3	20.9	18.1	16.7	15.3	14.0	11.2	11.1
11	24.7	21.9	20.4	19.0	17.6	14.7	13.2	11.8	10.4	7.6	7.5
10	23.4	20.2	18.6	17.0	15.4	12.1	10.5	8.9	7.3	4.1	4.0
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

กรมพลศึกษา 2539-2542

3.3 ยืนกระโดดไกล (Standing Broad Jump)

อุปกรณ์

1. พื้นที่ยื่นไม่ลื่น
2. เทปวัดระยะทาง
3. ซิ่งเทปวัดระยะไว้ที่พื้นข้างที่จะทดสอบ เพื่ออ่านระยะที่ผู้เข้ารับการทดสอบกระโดดได้
4. แพลงปิดฝุ่นหรือผ้าเช็ดพื้น เพื่ออำนวยความสะดวก ป้องกันไม่ให้พื้นลื่น

วิธีทดสอบ

1. ผู้เข้ารับการทดสอบยืนด้วยปลายเท้าทั้งสองหลังเส้นเริ่ม
2. ย่อเข้าและเหวี่ยงแขนทั้งสองไปข้างหลัง ก้มตัวไปข้างหน้า พร้อมทั้งจะกระโดด
3. เมื่อได้จังหวะให้ผู้เข้ารับการทดสอบเหวี่ยงแขนทั้งสองไปข้างหน้าอย่างแรง พร้อมกับกระโดด ด้วยเท้าทั้งสองไปข้างหน้าให้ได้ไกลที่สุด
4. การวัดระยะ ให้วัดระยะจากเส้นเริ่มไปยังจุดที่ส้นเท้าตกลงบนพื้น ข้างที่ไกลที่สุด
5. ถ้าผู้เข้ารับการทดสอบเสียหลัก หายหลัง มือแตะพื้น ให้ทดสอบใหม่

การบันทึก

บันทึกระยะทางที่กระโดดได้เป็นเซนติเมตร

ตารางคะแนน ยืนกระโดด ชาย

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	246	235	230	224	219	207	202	197	191	181	180
17	243	232	227	221	215	203	197	192	186	175	174
16	240	228	222	216	210	198	192	186	180	169	168
15	233	221	214	207	202	189	183	176	170	158	157
14	219	207	201	195	189	177	171	165	159	147	146
13	208	197	191	185	179	168	163	157	152	140	139
12	215	198	190	181	173	155	147	138	130	113	112
11	201	185	177	169	161	144	136	128	120	104	103
10	217	173	166	159	152	137	130	123	116	102	101
9	165	154	149	143	138	126	121	115	110	99	98
8	159	147	140	134	128	114	108	101	95	82	81
7	139	129	124	119	114	103	98	93	88	78	77

กรมพลศึกษา 2539-2542

ตารางคะแนน ยืนกระโดด หญิง

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	179	170	165	160	156	145	140	135	131	121	120
17	178	170	164	160	155	145	141	136	131	122	121
16	177	168	163	159	154	143	139	134	129	120	119
15	179	169	164	159	154	143	138	133	128	117	116
14	177	168	163	158	154	143	139	134	129	120	119
13	176	167	162	157	153	142	137	133	128	119	118
12	195	177	170	161	153	136	128	119	111	94	93
11	187	173	165	157	149	132	124	117	109	93	92
10	180	165	156	149	141	124	116	109	101	85	83
9	178	148	141	134	126	111	103	96	89	74	73
8	141	131	125	120	115	103	98	93	88	77	76
7	131	119	113	107	101	88	81	75	69	57	56

หมายเหตุ : หน่วยวัดเป็นเซนติเมตร

กรมพลศึกษา 2539-2542

3.4 ลูก-นั่ง 30 วินาที (30 Seconds Sit – up)

อุปกรณ์

1. นาฬิกาจับเวลา
2. เบาะรอง

วิธีทดสอบ

1. จับคู่กันสองคน เข้ารับการทดสอบนอนหงายบนเบาะหรือพื้นราบ งอเข่าตั้งเป็นมุมฉาก และวางเท้าห่างกันประมาณ 30 เซนติเมตร ให้นิ้วมือสอดประสานกันที่ท้ายทอย
2. ผู้ที่เป็นคู่ ให้คุกเข่าระหว่างเท้าของผู้เข้ารับการทดสอบ โดยกดที่ข้อเท้าทั้งสองของผู้เข้ารับการทดสอบ เพื่อให้เท้าของผู้เข้ารับการทดสอบติดกับพื้นหรือเบาะ
3. เมื่อพร้อมแล้ว ให้สัญญาณ “เริ่ม”
4. ผู้เข้ารับการทดสอบ ลูกขึ้นสู่ท่านั่ง พร้อมกับก้มศีรษะลงในระหว่างเข่าทั้งสองของตนเองขณะเดียวกันให้หุบศอกไปข้างหน้า ผู้เป็นคู่นับ “หนึ่ง”
5. จากนั้นให้ผู้เข้ารับการทดสอบนอนลงให้หลังและมือจรดพื้นหรือเบาะ แล้วรีบลุกขึ้นสู่ท่านั่ง กระทำติดต่อกันไปอย่างรวดเร็วให้ได้จำนวนครั้งมากที่สุด ภายในเวลา 30 วินาที

การบันทึก

บันทึกจำนวนครั้งของการลุก-นั่ง ที่ถูกต้อง ภายในระยะเวลา 30 วินาที

ตารางคะแนน ลูก-นึ่ง 30 วินาที ชาย

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	32	31	29	28	27	26	22	21	20	18	17
17	32	31	29	27	26	25	22	21	20	18	17
16	32	31	28	27	26	25	22	21	20	18	17
15	30	29	28	27	26	25	22	21	20	18	17
14	30	29	27	16	25	24	21	20	19	17	16
13	30	29	27	26	25	23	20	19	18	16	15
12	30	29	26	25	23	22	17	16	15	12	11
11	28	27	24	22	21	20	16	14	13	10	9
10	27	26	23	21	19	18	13	12	10	7	6
9	26	25	22	21	19	18	14	12	11	8	7
8	24	23	20	19	18	16	12	10	9	6	5
7	22	21	18	17	15	14	9	8	6	3	2

กรมพลศึกษา 2539-2542

ตารางคะแนน ลูก-นึ่ง 30 วินาที หญิง

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	23	22	20	19	17	16	12	11	10	8	7
17	22	21	19	18	17	16	14	13	12	10	9
16	23	22	20	19	17	16	14	13	12	10	9
15	23	22	20	19	18	17	14	13	12	9	8
14	23	22	20	19	18	17	14	12	11	9	8
13	24	23	21	20	18	17	14	13	12	10	9
12	23	22	20	18	17	16	12	11	10	7	6
11	23	22	21	18	17	15	11	10	8	5	4
10	22	21	18	17	15	14	10	9	7	4	3
9	20	19	18	17	15	11	10	9	7	5	4
8	21	20	17	18	14	13	9	8	7	4	3
7	20	19	19	14	13	12	7	6	4	2	1

หมายเหตุ : หน่วยวัดเป็นจำนวนครั้ง

กรมพลศึกษา 2539-2542

3.5 วิ่งเก็บของ (Shuttle run)

อุปกรณ์

1. นาฬิกาจับเวลา ชนิดอ่านละเอียด 1/100 วินาที
2. ทางวิ่งจากเส้นเริ่มถึงเส้นชัย ระยะ 10 เมตร
3. หลังเส้นเริ่มและเส้นชัยมีวงกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 50 เซนติเมตร
4. ท่อนไม้รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 5×5×10 เซนติเมตร จำนวน 2 ท่อน

วิธีปฏิบัติ

1. วางท่อนไม้ทั้งสองท่อนกลางวงกลมด้านเส้นชัย
2. ผู้เข้ารับการทดสอบยืนหลังเส้นเริ่ม เมื่อได้ยินสัญญาณ “เริ่ม” ให้ผู้เข้ารับการทดสอบ ออกวิ่งไปยังเส้นชัยที่มีท่อนไม้วางอยู่
3. หยิบไม้ในวงกลม 1 ท่อน วิ่งกลับหลังหันนำไม้มาวางกลมที่เส้นเริ่ม
4. แล้ววิ่งกลับตัวไปเส้นชัย และหยิบไม้ที่เหลืออีก 1 ท่อน วิ่งกลับหลังหันนำไม้มาวางในวงกลมที่เส้นเริ่มพร้อมกับวิ่งผ่านเลยเส้นเริ่มไป

การบันทึก

บันทึกเวลาตั้งแต่เริ่มออกวิ่ง จนถึงขณะที่นำไม้ท่อนที่สองมาวางไว้ในวงกลม

ตารางคะแนน วิ่งเก็บของ ชาย

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	9.73	9.74	10.25	10.51	10.77	11.02	11.55	11.81	12.06	12.32	12.84
17	10.16	10.17	10.33	10.60	10.87	11.13	11.68	11.95	12.21	12.48	13.02
16	9.75	9.76	10.28	10.54	10.81	11.07	11.60	11.87	12.13	12.39	12.92
15	10.07	10.08	10.56	10.80	11.04	11.28	11.77	12.01	12.25	12.49	12.97
14	10.36	10.37	10.86	11.11	11.35	11.60	12.10	12.34	12.59	12.83	13.32
13	10.47	10.48	10.98	11.23	11.49	11.74	12.25	12.51	12.76	13.01	13.52
12	9.98	9.99	10.65	10.98	11.31	11.64	12.31	12.64	12.97	13.30	13.96
11	9.16	9.17	10.21	10.73	11.25	11.77	12.82	13.34	13.86	14.38	15.42
10	9.79	9.80	10.76	11.24	11.72	12.20	13.17	13.65	14.13	14.61	15.57
9	9.69	9.70	10.91	11.52	12.13	12.74	13.96	14.57	15.17	15.78	17.00
8	11.80	11.81	12.47	12.81	13.14	13.48	14.14	14.48	14.81	15.14	15.81
7	11.61	11.62	12.57	13.05	13.52	14.00	14.96	15.43	15.91	16.38	17.32

กรมพลศึกษา 2539-2542

ตารางคะแนน วิ่งเก็บของ หญิง

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	11.75	11.76	12.31	12.59	12.86	13.14	13.70	13.97	14.25	14.52	15.07
17	11.61	11.62	12.20	12.49	12.78	13.07	13.66	13.95	14.24	14.53	15.11
16	11.64	11.65	12.21	12.49	12.78	13.06	13.63	13.92	14.20	14.48	15.05
15	11.64	11.65	12.24	12.54	12.84	13.13	13.74	14.04	14.33	14.63	15.23
14	11.69	11.70	12.25	12.53	12.80	13.08	13.64	13.91	14.19	14.46	15.01
13	11.61	11.62	12.20	12.49	12.79	13.07	13.67	13.97	14.26	14.55	15.14
12	11.13	11.14	11.78	12.10	12.42	12.74	13.39	13.71	14.03	14.35	14.99
11	6.89	6.90	9.07	10.16	11.24	12.33	14.51	15.59	16.68	17.76	19.93
10	11.36	11.37	12.09	12.45	12.81	13.17	13.90	14.26	14.62	14.98	15.70
9	11.16	11.17	12.19	12.70	13.22	13.73	14.76	15.28	15.79	16.30	17.33
8	12.40	12.41	13.22	13.63	14.04	14.44	15.27	15.68	16.08	16.49	17.31
7	12.70	12.71	13.65	14.12	14.60	15.07	16.02	16.50	16.97	17.44	18.39

หมายเหตุ : หน่วยวัดเป็นวินาที ทศนิยม 2 ตำแหน่ง

กรมพลศึกษา 2539-

3.6 งอตัวข้างหน้า (Trunk Forward Flexion)

อุปกรณ์

1. เครื่องวัดความอ่อนตัว (Flexibility meter) สามารถอ่านค่าบวกและค่าลบได้
2. แก้วน้ำหรือม้านั่งยาวรูปทรงสี่เหลี่ยม

วิธีปฏิบัติ

1. วางเครื่องมือวัดความอ่อนตัวลงบนแก้วน้ำหรือม้านั่งยาว
2. ผู้เข้ารับการทดสอบยืนบนฐานเครื่องมือวัดความอ่อนตัว ในลักษณะเข้าตริ่ง ปลายเท้าจรดขอบเครื่องมือวัดความอ่อนตัว
3. เมื่อพร้อมแล้วให้ก้มตัว เหยียดแขนตรงปล่อยมือทั้งสองข้างหน้า ให้นิ้วหัวแม่มือมือเกี่ยวกันไว้ในลักษณะคว่ำมือ

4. ขณะเดียวกันให้ปลายนิ้วกลางกดหรือดันสลักเลื่อนของเครื่องมือวัดความอ่อนตัวลงไปตามแนวของแกนเครื่องวัด ทำจนไม่สามารถก้มตัวต่อไปได้อีก

การบันทึก

บันทึกระยะเป็นเซนติเมตร

- ถ้าปลายนิ้วกลางเหยียดต่ำเลยปลายเท้า บันทึกค่าเป็นบวก (+)
- ถ้าปลายนิ้วกลางเหยียดไม่ถึงปลายเท้า บันทึกค่าเป็นลบ (-)

ตารางคะแนน งอตัวข้างหน้า ชาย

คะแนนอายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	21.5	18.5	16.5	14.5	13.0	9.0	7.0	5.0	4.0	0.0	-0.5
17	20.5	17.5	15.5	14.5	11.5	9.0	7.0	6.0	4.0	1.0	0.5
16	20.5	16.5	15.5	13.5	11.5	8.0	6.0	4.0	3.0	1.0	0.5
15	18.0	15.5	13.5	12.5	10.5	7.0	6.0	4.5	3.0	0.0	-0.5
14	16.5	13.5	12.5	10.5	9.5	6.0	4.5	3.0	2.0	1.0	0.5
13	14.5	12.0	10.5	9.5	5.0	4.0	3.0	2.0	1.0	0.0	-0.5
12	14.0	11.5	9.5	8.5	6.5	3.0	2.0	0.5	-1.0	-4.0	-4.5
11	12.5	9.5	8.5	7.5	6.5	3.5	2.0	1.0	0.0	-1.0	-1.5
10	11.0	9.0	7.5	6.5	5.5	2.5	1.0	0.0	-1.0	-3.0	-3.5
9	8.5	6.5	6.0	5.5	4.5	2.5	2.0	1.0	0.5	-1.0	-1.5
8	7.5	6.5	5.5	5.0	4.5	2.5	2.0	1.0	0.5	-1.0	-1.5
7	7.5	6.5	5.5	5.0	4.5	2.5	1.5	1.0	0.5	-1.0	-1.5

กรมพลศึกษา 2539-2542

ตารางคะแนน งอตัวข้างหน้า หญิง

คะแนนอายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	20.0	17.0	15.5	13.5	12.5	9.0	7.0	6.0	4.0	1.0	0.6
17	20.0	16.5	15.5	13.5	12.0	8.0	7.0	5.0	4.0	1.0	0.5
16	19.5	16.5	14.5	13.5	11.5	8.0	6.0	4.0	3.0	1.0	0.5
15	17.5	14.5	13.5	11.5	10.5	7.0	5.5	4.0	2.5	1.0	0.5
14	16.5	13.5	12.5	10.5	9.5	6.5	5.5	3.5	2.5	1.5	1.0
13	16.0	12.5	11.5	10.0	8.5	5.0	4.0	2.5	1.0	-2.0	-2.5
12	14.5	11.5	10.5	9.5	7.5	5.5	3.5	2.5	1.5	-2.0	-2.5
11	13.5	10.5	9.5	8.5	6.5	4.5	2.5	1.0	0.0	-3.0	-3.5
10	12.0	9.5	8.0	6.5	5.5	3.0	2.0	0.0	-1.0	-4.0	-4.5
9	7.5	6.5	5.5	5.0	4.5	2.5	2.0	1.0	0.0	-1.0	-1.5
8	8.0	6.5	5.5	5.0	4.0	3.0	2.0	1.0	0.5	-1.0	-1.5
7	8.0	6.5	5.5	5.0	4.5	3.0	2.0	1.0	0.5	-1.0	-1.5

หมายเหตุ : หน่วยวัดเป็นเซนติเมตร

กรมพลศึกษา 2539-2542

3.7 วิ่งทางไกล (Distance Run)

ระยะ 1,000 เมตร สำหรับชาย

ระยะ 800 เมตร สำหรับหญิง

ระยะ 600 เมตร สำหรับเด็กชายและหญิงอายุ 10 - 11 ปี

อุปกรณ์

1. นาฬิกาจับเวลา ชนิดอ่านละเอียด 1/100 วินาที
2. สนามที่มีระยะทางวิ่ง 400 เมตร

วิธีปฏิบัติ

1. ผู้เข้าการทดสอบยืนหลังเส้นเริ่ม เมื่อได้ยินสัญญาณ “ไป” ให้ผู้เข้ารับการทดสอบออกวิ่งไปตามเส้นทางที่กำหนดให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. อนุญาตให้เดินได้ แต่ยังคงเน้นเรื่องการรักษาเวลาและระดับความเร็ว

การบันทึก

บันทึกเวลาเป็นนาทีและวินาที

ตารางคะแนน วิ่งทางไกลระยะ 1,000 เมตร ชาย

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	3.43	3.44	3.81	4.00	4.19	4.37	4.76	4.95	5.13	5.32	5.70
17	3.12	3.13	3.77	4.09	4.41	4.73	5.38	5.70	6.02	6.34	6.98
16	3.79	3.80	4.22	4.43	4.65	4.86	5.29	5.51	5.72	5.93	6.36
15	3.80	3.81	4.23	4.44	4.65	4.86	5.28	5.50	5.71	5.92	6.34
14	3.82	3.83	4.27	4.49	4.71	4.93	5.38	5.60	5.82	6.04	6.48
13	3.83	3.84	4.32	4.56	4.81	5.05	5.54	5.79	6.03	6.27	6.76
12	3.53	3.54	4.03	4.28	4.51	4.77	5.28	5.53	5.77	6.02	6.52
11	1.54	1.55	1.89	2.06	2.23	2.40	2.75	2.92	3.09	3.26	3.60
10	2.01	2.02	2.35	2.52	2.68	2.85	3.19	3.35	3.52	3.68	4.01
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : อายุ 7-9 ปี ไม่มีการทดสอบ

กรมพลศึกษา 2539-2542

ตารางคะแนน วิ่งทางไกลระยะ 800 เมตร หญิง

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	4.12	4.13	4.54	4.75	4.96	5.16	5.59	5.80	6.01	6.21	6.63
17	4.19	4.20	4.58	4.77	4.97	5.16	5.54	5.75	5.94	6.13	6.62
16	3.98	3.99	4.45	4.68	4.92	5.15	5.62	5.86	6.09	6.32	6.79
15	3.88	3.89	4.34	4.57	4.79	5.02	5.47	5.70	5.93	6.15	6.60
14	3.84	3.85	4.29	4.51	4.74	4.96	5.41	5.64	5.86	6.08	6.53
13	3.79	3.80	4.28	4.52	4.76	5.00	5.49	5.73	5.97	6.21	6.69
12	2.93	2.94	3.44	3.69	3.95	4.20	4.71	4.96	5.22	5.47	5.98
11	2.01	2.02	2.42	2.62	2.82	3.02	3.43	3.63	3.83	4.03	4.43
10	2.15	2.16	2.54	2.73	2.93	3.12	3.15	3.17	3.90	4.09	4.48
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : อายุ 10 และ 11 ปี ทดสอบวิ่งระยะ 600 เมตร

กรมพลศึกษา 2539-2542

อายุ 7-9 ปี ไม่มีการทดสอบ หน่วยวัดเป็น นาทีและวินาที

3.8 ดึงข้อ Pull – ups สำหรับชาย**

อุปกรณ์

1. ราวเดี่ยวหรือไม้พาด ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางระหว่าง 2 – 4 เซนติเมตร
2. ม้านั่ง สำหรับขึ้นจับราวได้สะดวก
3. ผงแมกนีเซียมคาร์บอเนต ป้องกันการลื่น

วิธีปฏิบัติ

1. ผู้เข้าการทดสอบจับราวเดี่ยวด้วยท่าจับคว่ำมือ มือห่างกันเท่าช่วงไหล่
2. แขนเหยียดตรง เท้าพื้นพื้น เป็นท่าเริ่มต้น
3. เมื่อได้ยินสัญญาณ “เริ่ม” ผู้เข้ารับการทดสอบออกแรงโดยงอแขนดึงตัวขึ้นให้ค้างพ่นระดับราวแล้วปล่อยตัวลงสู่ท่าตั้งต้น
4. ให้ทำอย่างนี้ต่อไป ให้ได้มากที่สุดโดยไม่ต้องหยุดพัก

การบันทึก

บันทึกจำนวนครั้งที่ดึงขึ้น และค้างพ่นราว

ตารางคะแนน ดึงข้อราวเดี่ยว ชาย

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	12	11	10	9	8	6	5	4	3	2	1
17	13	12	10	9	8	7	4	3	2	1	-
16	11	10	8	7	6	5	4	3	2	1	-
15	11	10	9	8	7	6	4	3	2	1	-
14	9	8	7	6	5	4	3	2	1	-	-
13	9	8	7	6	5	4	3	2	1	-	-
12	7	6	5	4	3	2	1	-	-	-	-
11	27.97	22.45	19.70	16.93	14.17	8.64	5.88	2.40	0.36	0.35	-
10	26.62	21.34	18.70	16.06	13.42	8.14	5.51	2.87	0.23	0.22	-
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : อายุ 10 และ 11 ปี ทดสอบงอแขนห้อยตัว

กรมพลศึกษา 2539-2542

อายุ 7-9 ปี ไม่มีการทดสอบ หน่วยวัดเป็นจำนวนครั้ง

3.9 งอแขนห้อยตัว (Flexed – Arm Hand) สำหรับหญิง**

อุปกรณ์

1. นาฬิกาจับเวลา ชนิดอ่านละเอียด 1/100 วินาที
2. ราวเดี่ยวหรือไม้พาด ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางระหว่าง 2 – 4 เซนติเมตร
3. ม้านั่ง สำหรับขึ้นจับราวได้สะดวก
4. ผงแมกนีเซียมคาร์บอเนต ป้องกันการลื่น

วิธีปฏิบัติ

1. ผู้เข้ารับการทดสอบยืนบนม้านั่งแล้วจับราวเดี่ยว จับราวด้วยท่าคว่ำมือ ให้แขนงอและค้างอยู่เหนือราวเป็นท่าเริ่มต้น

2. เมื่อสัญญาณ “เริ่ม” ผู้ควบคุมจะดึงม้านั่งออก ผู้เข้ารับการทดสอบเกร็งข้อและแขน
อยู่น่าห้อยตัว โดยคงจะต้องอยู่เหนี่ยวราวเดี่ยวตลอดเวลาของการทดสอบ
3. ปฏิบัติให้นานที่สุด เท่าที่จะทำได้

การบันทึก

บันทึกเวลาเป็นวินาที ทศนิยมสองตำแหน่ง

ตารางคะแนน ดึงข้อราวเดี่ยว หญิง

คะแนน อายุ	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	12.61	10.16	8.94	7.72	6.49	4.04	2.82	1.59	0.37	0.36	-
17	12.84	1.31	9.05	7.78	6.52	3.98	2.71	1.45	0.18	0.17	-
16	11.81	9.54	8.40	7.27	6.14	3.87	2.74	1.60	1.74	0.73	-
15	13.01	10.32	8.98	7.63	6.29	3.59	2.24	0.90	1.45	0.44	-
14	12.57	10.04	8.78	7.51	6.25	3.71	2.44	1.18	1.17	-	-
13	13.03	10.40	9.09	7.77	6.46	3.82	2.50	1.19	1.18	-	-
12	11.68	9.10	7.81	6.52	5.23	2.64	1.35	0.06	1.05	-	-
11	13.01	10.05	8.57	7.09	5.61	2.64	1.16	0.32	.031	-	-
10	13.31	10.36	8.89	7.42	5.94	2.99	1.52	0.04	0.03	-	-
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : อายุ 7-9 ปี ไม่มีการทดสอบ

กรมพลศึกษา 2539-2542

หน่วยวัดเป็น วินาที ทศนิยมสองตำแหน่ง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 10 เรื่อง การแสดงออกทางศิลปะ 1 (วัฒนธรรมไทย) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

ศิลปะ หมายถึง งานที่สร้างสรรค์จากอารมณ์ จินตนาการ สติปัญญาและความชำนาญ ก่อให้เกิดความประทับใจ ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทางวัฒนธรรมแทบทุกอย่าง

ศิลปะแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ ศิลปะการแสดง ทัศนศิลป์ ศิลปะทางอักษรศาสตร์ การช่าง และศิลปะวิจารณ์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติงานทางศิลปะได้อย่างน้อย 1 ชิ้น

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

ปฏิบัติงานศิลปะการแสดงวัฒนธรรมไทยได้อย่างน้อย 1 ครั้ง

3. เนื้อหา

ดนตรีการพ็อนรำ

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

ผู้กำกับฯ บรรยายนำเสนอเข้าสู่บทเรียน ผู้กำกับฯ นำเสนอเรื่องการเป่าขลุ่ยเพียงออและการรำวงมาตรฐาน พร้อมทั้งชี้แจงให้ลูกเสือทราบว่า วิชาการแสดงออกทางศิลปะที่นำเสนอนี้ เป็นศิลปะประเภทการแสดง

4.3.1 ลูกเสือฝึกปฏิบัติศิลปะการแสดงที่ผู้กำกับฯ นำเสนอ

4.3.2 ผู้กำกับฯ ชี้แจงให้ลูกเสือทราบว่า หากลูกเสือเลือกที่จะแสดงศิลปะประเภทนี้ ต้องปฏิบัติให้ครบจำนวน 1 ครั้ง จึงจะผ่าน

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมายตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ซลู่ยเพียงออ

5.2 ภาพการร้าววงมาตรฐาน

5.3 ข้อบ่งคับคณะลูกเสื่อแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสื่อสามัญรุ่นใหญ่
(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะฝึกปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม

6.2 สังเกตจากการเป่าซลู่ย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 11 เรื่อง การแสดงออกทางศิลปะ 2 (วัฒนธรรมสากล) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

ศิลปะ หมายถึง งานที่สร้างสรรค์จากอารมณ์ จินตนาการ สติปัญญาและความชำนาญ ก่อให้เกิดความประทับใจ ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทางวัฒนธรรมแทบทุกอย่าง

ศิลปะแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ ศิลปะการแสดง ทัศนศิลป์ ศิลปะทางอักษรศาสตร์ การช่าง และศิลปะวิจารณ์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติงานทางศิลปะได้อย่างน้อย 1 ชิ้น

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

ปฏิบัติงานศิลปะการแสดงวัฒนธรรมสากลได้อย่างน้อย 1 ครั้ง

3. เนื้อหา

กิจกรรมเด่นเข้าจังหวะแบบสากล

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

ผู้กำกับฯ บรรยายนำเสนอเข้าสู่บทเรียน ผู้กำกับฯ นำเสนอเรื่อง กิจกรรมเข้าจังหวะแบบสากล พร้อมทั้งชี้แจงให้ลูกเสือทราบว่า วิชาการแสดงออกทางศิลปะที่นำเสนอนี้ เป็นศิลปะประเภทการแสดง

4.3.1 ลูกเสือฝึกปฏิบัติศิลปะการแสดงที่ผู้กำกับฯ นำเสนอ

4.3.2 ผู้กำกับฯ ชี้แจงให้ลูกเสือทราบว่า หากลูกเสือเลือกที่จะแสดงศิลปะประเภทนี้ ต้องปฏิบัติให้ครบจำนวน 1 ครั้ง จึงจะผ่าน

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมายตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 เครื่องดนตรีประกอบกิจกรรม

5.2 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะฝึกปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม

6.2 สังเกตจากการต้นกิจกรรมเข้าจังหวะ

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 12 เรื่อง การแสดงออกทางศิลปะ 3 (ทัศนศิลป์)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

ศิลปะ หมายถึง งานที่สร้างสรรค์จากอารมณ์ จินตนาการ สติปัญญาและความชำนาญ ก่อให้เกิดความประทับใจ ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทางวัฒนธรรมแทบทุกอย่าง

ศิลปะแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ ศิลปะการแสดง ทัศนศิลป์ ศิลปะทางอักษรศาสตร์ การช่าง และศิลปะวิจารณ์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติงานทางศิลปะได้อย่างน้อย 1 ชิ้น

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

ปฏิบัติงานทัศนศิลป์ได้อย่างน้อย 1 ครั้ง

3. เนื้อหา

การวาดภาพลายเส้นและการวาดภาพระบายสี

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ บรรยายนำเสนอเข้าสู่บทเรียน

4.3.2 ผู้กำกับฯ นำเสนอเรื่องการปฏิบัติงานทัศนศิลป์ ได้แก่ การวาดภาพ ลายเส้นและการวาดภาพระบายสี ให้กับลูกเสือ โดยการบรรยาย

4.3.3 ลูกเสือฝึกปฏิบัติการวาดภาพลายเส้นและการวาดภาพระบายสีตามที่คุณกำกับฯ

นำเสนอ

4.3.4 ผู้กำกับฯ ชี้แจงให้ลูกเสือทราบว่า หากลูกเสือเลือกที่จะแสดงศิลปะประเภทนี้ ต้องนำเสนอชิ้นงานให้ครบ 3 ชิ้น จึงจะผ่าน

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง.....

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ภาพลายเส้น และ ภาพระบายสี

5.2 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528

5.3 หนังสือกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5.4 กระดาษวาดภาพ ดินสอ สีน้ำ พู่กัน ฯลฯ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะฝึกปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล

6.2 สังเกตจากภาพที่ลูกเสือวาด

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 13 เรื่อง การแสดงออกทางศิลปะ 4 (อักษรศาสตร์)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

ศิลปะ หมายถึง งานที่สร้างสรรค์จากอารมณ์ จินตนาการ สติปัญญาและความชำนาญ ก่อให้เกิดความประทับใจ ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทางวัฒนธรรมแทบทุกอย่าง

ศิลปะแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ ศิลปะการแสดง ทัศนศิลป์ ศิลปะทางอักษรศาสตร์ การช่าง และศิลปะวิจารณ์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติงานทางศิลปะได้อย่างน้อย 1 ชิ้น

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

ปฏิบัติงานศิลปะอักษรศาสตร์ได้อย่างน้อย 1 ครั้ง

3. เนื้อหา

อ่านหนังสืออย่างน้อย 3 เล่ม

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ บรรยายนำเสนอเข้าสู่บทเรียน

4.3.2 ผู้กำกับฯ นำเสนอเรื่องการอ่านหนังสือ พร้อมทั้งชี้แจงให้ลูกเสือทราบว่า การอ่านหนังสือเป็นวิชาการแสดงออกทางศิลปะประเภทอักษรศาสตร์

4.3.3 ลูกเสือฝึกปฏิบัติการอ่านหนังสือตามที่ผู้กำกับฯ นำเสนอ

4.3.4 ผู้กำกับฯ ชี้แจงให้ลูกเสือทราบว่า หากลูกเสือเลือกที่จะแสดงศิลปะประเภทนี้ ต้องอ่านหนังสือให้ครบ 3 เล่ม และตอบคำถามกรรมการให้ได้ จึงจะผ่าน

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง.....

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 หนังสืออ่านทั่วไป

5.2 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528

5.3 หนังสือกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะฝึกปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล

6.2 สังเกตผลจากการสอบของกรรมการ

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง การแสดงออกทางศิลปะ

“ศิลปะ” (The Arts) เป็นคำที่มีความหมายกว้างมาก และอาจกล่าวได้ว่าคลุมถึงกิจกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural activity) แทบทุกอย่างศิลปะอาจแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. ศิลปะทางการแสดง เช่น ดนตรี ละคร การฟ้อนรำ วิพิธทัศนา หุ่นกระบอก การแสดงกล การพูดในที่สาธารณะ การโต้วาที ฯ
2. ทัศนศิลป์ (Visual Arts) เช่น การวาดภาพลายเส้น (Drawing) การวาดภาพระบายสี (Painting) การปั้นและการทำแบบจำลอง (Sculpture & Modeling) การถ่ายภาพ การออกแบบแฟชั่น (Fashion Design) ฯลฯ
3. การช่าง (Crafts) เช่น การพิมพ์ภาพด้วยวิธีสกรีน (Screen Printing) เครื่องปั้นดินเผา การลงยา การทำเครื่องเงิน การทำเครื่องถม การแกะสลักไม้ การช่างหนัง การทอ การช่างโลหะ การจักสานการเข้าเล่มหนังสือ ฯลฯ
4. ศิลปะทางอักษรศาสตร์ (Literary Arts) เช่น นวนิยาย บทร้อยกรอง การหนังสือพิมพ์ ชีวิตประวัติ ความเรียง ฯลฯ
5. ศิลปะการวิจารณ์ (Criticism) เช่น ดนตรี ละคร ภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิทรรศการศิลปะ สถาปัตยกรรม ฯลฯ

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

แสดงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานทางศิลปะ โดยกระทำเรื่องหนึ่งเรื่องใดต่อไปนี้ให้ประสบความสำเร็จ

1. เสนอผลงาน 3 ชิ้น ซึ่งแสดงความก้าวหน้า (อาจเป็นการวาดภาพระบายสี การปั้น งานเขียน การถ่ายภาพ ฯลฯ)
2. แสดงหรือมีส่วนในการแสดงทางศิลปะ ภายในของลูกเสือหรือชั้นเรียน 3 ครั้ง (อาจเป็นดนตรี ละคร การพูดในที่ประชุม ฯลฯ)
3. ไปดูการแสดงหรือนิทรรศการอย่างน้อย 3 ครั้ง หรืออ่านหนังสือในทางศิลปะอย่างน้อย 3 เล่ม ตามคำแนะนำของกรรมการสอบ และต่อมากกรรมการสอบผู้ได้ทำการสัมภาษณ์เห็นว่ามีความรู้ในทางศิลปะกว้างขวางยิ่งขึ้นพอสมควร

หมายเหตุ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีความสามารถในทางศิลปะอยู่เดิม ควรพยายามผ่านการทดสอบตามข้อ 1 หรือข้อ 2 มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือหลวง แสดงงานศิลปะในที่สาธารณะและแสดงได้ดีพอสมควร

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 14 เรื่อง การเดินทางสำรวจ 1 (การวางแผน การเตรียมการ) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การเดินทางสำรวจ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่จะนำไปสู่การเดินทางไกล การพักแรมหรือการสะกดรอย ซึ่งก่อนจะเดินทางสำรวจลูกเสือควรมีการวางแผนและเตรียมตัวสำหรับการเดินทางสำรวจ เพื่อจะได้ทำให้การเดินทางในการไปปฏิบัติกิจกรรมเป็นด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถบอกวิธีการเดินทางสำรวจและปฏิบัติการเดินทางสำรวจได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกวิธีการวางแผนการเดินทางสำรวจได้

2.2.2 บอกวิธีการเตรียมการสำหรับการเดินทางสำรวจได้

2.2.3 บอกลักษณะของการเดินทางสำรวจได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการวางแผนการเดินทางสำรวจ

3.2 วิธีการเตรียมการสำหรับการเดินทาง

3.3 สำรวจลักษณะของการเดินทางสำรวจ

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ ชี้แจงวิธีการเข้าฐาน โดยแบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม

4.3.2 ผู้กำกับฯ จัดลูกเสือเข้าฐาน พร้อมทั้งชี้แจงถึงสัญญาณการเปลี่ยนฐานและแจกใบงาน

เรื่อง การเดินทางสำรวจ 1 โดยมีรายละเอียดของฐานดังนี้

1) การวางแผนเดินทางสำรวจ

2) การเตรียมการสำหรับการเดินทางสำรวจ

3) ลักษณะของการเดินทางสำรวจ

- 4.3.3 ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐานจนครบทั้ง 3 ฐาน
- 4.3.4 ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ไปศึกษามา โดยวิธีการสุ่ม
- 4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงานของตนเอง
- 4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง
- 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ใบงาน เรื่อง การเดินทางสำรวจ 1
- 5.2 ใบความรู้ เรื่อง การวางแผนเดินทางสำรวจ
- 5.3 ใบความรู้ เรื่อง การเตรียมการสำหรับการเดินทางสำรวจ
- 5.4 ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะของการเดินทางสำรวจ
- 5.5 หนังสือกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมตามฐานเป็นรายกลุ่ม
- 6.2 ตรวจสอบผลงานจากใบงาน เรื่อง การเดินทางสำรวจ 1

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 15 เรื่อง การเดินทางสำรวจ 2 (การเขียนวัตถุประสงค์และรายงาน) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การเดินทางสำรวจ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่จะนำไปสู่การเดินทางไกล การพักแรมหรือการสะกดรอย ซึ่งก่อนจะเดินทางสำรวจลูกเสือควรมีการวางแผนและเตรียมตัวสำหรับการเดินทางสำรวจ เพื่อจะได้ทำให้การเดินทางในการไปปฏิบัติกิจกรรมเป็นด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถบอกวิธีการเดินทางสำรวจและปฏิบัติการเดินทางสำรวจได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกวิธีการเตรียมตัวในการเดินทางสำรวจได้

2.2.2 บอกวิธีการเขียนวัตถุประสงค์ของการเดินทางสำรวจได้

2.2.3 เขียนรายงานการเดินทางได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการเตรียมตัวในการเดินทางสำรวจ

3.2 การเขียนวัตถุประสงค์ของการเดินทางสำรวจ

3.3 การเขียนรายงานการเดินทาง

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ ชี้แจงวิธีการเข้าฐาน โดยแบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม

4.3.2 ผู้กำกับฯ จัดลูกเสือเข้าฐาน พร้อมทั้งชี้แจงถึงสัญญาณการเปลี่ยนฐานและแจกใบงาน

เรื่อง การเดินทางสำรวจ 2 โดยมีรายละเอียดของฐานดังนี้

1) การเตรียมตัวในการเดินทางสำรวจ

2) การเขียนวัตถุประสงค์ของการเดินทางสำรวจ

3) การเขียนรายงานการเดินทางสำรวจ

- 4.3.3 ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐานจนครบทั้ง 3 ฐาน
- 4.3.4 ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ไปศึกษามา โดยวิธีการสุม
- 4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงานของตนเอง
- 4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง
- 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ใบงาน เรื่อง การเดินทางสำรวจ 2
- 5.2 ใบความรู้ เรื่อง การเตรียมตัวในการเดินทางสำรวจ
- 5.3 ใบความรู้ เรื่อง การเขียนวัตถุประสงค์ของการเดินทางสำรวจ
- 5.4 ใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการเดินทาง
- 5.5 หนังสือกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน
- 6.2 จากการตรวจใบงาน เรื่อง การเดินทางสำรวจ 2

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 16 เรื่อง การเดินทางสำรวจ 3 (การสำรวจตามเส้นทางที่กำหนด) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การเดินทางสำรวจ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่จะนำไปสู่การเดินทางไกล การพักผ่อนหรือการสะกดรอย ซึ่งก่อนจะเดินทางสำรวจลูกเสือควรมีการวางแผนและเตรียมตัวสำหรับการเดินทางสำรวจ เพื่อจะได้ทำให้การเดินทางในการไปปฏิบัติกิจกรรมเป็นด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถบอกวิธีการเดินทางสำรวจและปฏิบัติการเดินทางสำรวจได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

ปฏิบัติการเดินทางสำรวจตามเส้นทางที่กำหนดให้ได้

3. เนื้อหา

การเดินทางสำรวจตามเส้นทางที่กำหนด

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ ชี้แจงขั้นตอนในการเดินทางสำรวจ โดยมอบหมายให้เดินทางสำรวจ ตามหมู่ของลูกเสือ

4.3.2 ผู้กำกับฯ แจกแผนที่เส้นทางและแบบฟอร์มการเขียนรายงานการเดินทางสำรวจ

4.3.3 ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมเดินทางสำรวจ

4.3.4 ลูกเสือนำเสนอรายงานการเดินทางสำรวจ

4.3.5 ผู้กำกับฯ ให้ข้อเสนอแนะ ลูกเสือบันทึกเป็นผลงานของตนเอง

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 แผนที่เส้นทางการเดินทางสำรวจ
- 5.2 แบบฟอร์มการเขียนรายงานการเดินทางสำรวจ

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมตามจุดสกัดต่างๆ ของเส้นทางเป็นระบบหมู่
- 6.2 จากการเขียนรายงานการเดินทางสำรวจเป็นระบบหมู่

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง การเดินทางสำรวจ

ลักษณะทั่วไป การเดินทางสำรวจอาจกระทำด้วยการเดินเท้า รถจักรยาน การขี่ม้า เรือพาย หรือ เรือกระเชียง การเดินทางบางตอนอาจใช้ยานพาหนะที่มีเครื่องยนต์ก็ได้ ในเมื่อแน่ใจว่าจะไม่เป็นการเสียหายแก่สิ่งแวดล้อม คณะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะไปเดินทางสำรวจ ควรมีจำนวน 4, 5 หรือ 6 คน ผู้ที่อยู่ในคณะลูกเสือที่จะไปเดินทางทุกคน จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมที่เหมาะสมและได้รับอนุมัติจากสถานศึกษาให้ไปเดินทางสำรวจได้ กับจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองก่อนด้วย แต่ผู้ที่จะไปเดินทางสำรวจบางคนอาจเป็นผู้ที่ไม่ต้องการจะรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษก็ได้ ผู้ที่ต้องการรับเครื่องหมายจะต้องเป็นผู้วางแผนในการเดินทางสำรวจ ก่อนออกเดินทาง คณะผู้ที่จะไปเดินทางสำรวจจะต้องให้กรรมการสอบตรวจในเรื่องต่อไปนี้ คือ

- (1) บรรดาอาหาร และอุปกรณ์ที่จำเป็นซึ่งจะนำไปด้วย
- (2) การวางแผนล่วงหน้าโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับจุดหมาย อาหารและอุปกรณ์ที่จะนำไปด้วย แผนที่แสดงระยะทางที่จะไป และการฝึกอบรมที่ได้รับในเรื่องการเดินทางสำรวจ การเดินทาง ควรมีการวางแผนให้มีเวลาปฏิบัติงานวันละ 6 ชม. โดยให้มีการเดินทางด้วยเท้าเป็นระยะทางพอสมควร
- (3) สำหรับเครื่องหมายลูกเสือหลวง กรรมการสอบควรกำหนดงานพิเศษที่ลูกเสือแต่ละคนจะต้องกระทำ และอาจมีการสัมภาษณ์หรือให้เขียนรายงานเกี่ยวกับงานพิเศษเหล่านี้การฝึกอบรมที่จำเป็นต้องกระทำและได้รับอนุมัติ คือ

- การปฐมพยาบาล
- ความปลอดภัย
- แผนที่และเข็มทิศ
- เส้นทาง
- วิชาชีวค่าย (รวมทั้งเรื่องอาหารและอุปกรณ์)
- ทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเดินทางสำรวจ เมื่อกลับจากการเดินทางสำรวจแล้ว คณะผู้

เดินทางจะต้องรับรายงานต่อกรรมการสอบด้วยวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษร ตามที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนการเดินทางสำรวจ

การสอบผู้เดินทางสำรวจแต่ละคนจะต้องถูกทดสอบ ในเรื่องต่อไปนี้

- การฝึกอบรมขั้นต้น และการวางแผน
- การเดินทางสำรวจที่เป็นการทดสอบ
- รายงานที่จะต้องกระทำภายหลังการเดินทางสำรวจ

การวางแผนเดินทางสำรวจ

1. ในหมู่ของท่าน จัดทำแผนการเดินทางสำรวจอย่างละเอียด ให้มีรายการต่างๆ เกี่ยวกับกองลูกเสือวิสามัญ ที่จะทำการเดินทางสำรวจ ควรคิดเรื่องให้มีประเด็นต่าง ๆ เช่น อาจวางแผนให้มีกิจกรรมร่วมกับเนตรนารี ฯลฯ ประเทศที่เดินทางไป (อาจใช้จังหวัดบางจังหวัดในประเทศไทยแทนก่อน)

ขั้นตอนในการวางแผนการเดินทางสำรวจ ควรมีดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดจุดหมายของการเดินทางสำรวจ
- 2) ทำบัญชีการตรวจสอบขั้นตอนต่าง ๆ ที่พึงใช้ปฏิบัติ
- 3) ใช้ขั้นตอนเหล่านี้ วางแผนจัดทำกำหนดการฝึกอบรมประจำปี
- 4) เพื่อนำไปสู่การเดินทางสำรวจโดยละเอียด
- 5) เขียนเนื้อหาของการเดินทางสำรวจโดยละเอียด
- 6) เตรียมการเสนอโครงการนี้ต่อที่ประชุมใหญ่ ด้วยวิธีอันเหมาะสม

2. ให้หมู่ของท่านส่งผู้แทนออกไป เสนอรายงานเกี่ยวกับโครงการ “การเดินทางสำรวจ” อย่างสั้นๆ เพื่อจะได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และมีความรู้สึกภาคภูมิใจที่หมู่ของตนได้ทำงานสำเร็จ

การเสนอรายงานควรมีเอกสาร สนับสนุน/การสาธิต ซึ่งรวมถึงเรื่อง ดังต่อไปนี้

- 1) สถานที่ที่เลือกจะไป จุดหมายของการเดินทางสำรวจ
- 2) การแบ่งความรับผิดชอบ
- 3) การเตรียมก่อนการเดินทางสำรวจ และการฝึกอบรม
- 4) ค่าใช้จ่าย
- 5) เอกสารอ้างอิง
- 6) สำเนาปฏิทินการเดินทางสำรวจ
- 7) การติดตามผล

การกล่าวสรุปแสดงความคิดเห็น (ควรหลีกเลี่ยงการตำหนิวิจารณ์) โดยผู้กำกับลูกเสือที่มีประสบการณ์เรื่องการเดินทางสำรวจในตอนนี้จะได้ผลดีมาก

หมายเหตุ - ใช้เวลาทำงาน ตามข้อ 1 40 นาที
- ใช้เวลารายงาน ตามข้อ 2 4 นาที

คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการเดินทางสำรวจ

1. เลือกวัตถุประสงค์และสถานที่
 - ความสนใจของคณะมีอะไรบ้าง
 - มีเวลาเท่าไร
 - ความชำนาญของสมาชิกแต่ละคนในคณะมีอะไรบ้าง
 - ค่าใช้จ่ายมีอะไรบ้าง

เมื่อตอบคำถามข้างต้นได้แล้ว ให้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเดินทางสำรวจและเลือกสถานที่ที่จะไปได้

2. การพิจารณาเส้นทางและวิธีการเดินทางจะเดินทางโดยวิธีใด

2.1 ด้วยระบบการขนส่งมวลชน - รถโดยสาร รถไฟ

2.2 ด้วยการขนส่งส่วนตัว - รถยนต์ จักรยาน

2.3 ทางอากาศ - เครื่องบิน

- มีปัจจัยอะไรบ้าง ที่ต้องหยิบขึ้นพิจารณาในการเลือกวิธีการเดินทางที่เหมาะสมที่สุด
- จะหาความรู้ (ข้อสนเทศ)ได้จากที่ไหน

เส้นทาง

1. จะหาความรู้ (การสนเทศ) เกี่ยวกับเส้นทางได้จากที่ใด
2. ต้องขออนุญาตจากใครบ้างในการใช้เส้นทางนั้น
3. อาจมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้างไหม

ความต้องการในการฝึกอบรมของคณะ

1. มีภารกิจอะไรบ้างที่จะต้องทำระหว่างการเดินทางสำรวจ
2. จะต้องมีการฝึกอบรมทักษะพิเศษอะไรบ้าง จึงจะปฏิบัติการงานนั้นได้
3. จะหาการฝึกอบรมทักษะนั้นได้ที่ไหน อย่างไร เมื่อไรจากใคร

การเงิน

- การเดินทางสำรวจจะต้องใช้เงินเท่าไร
- สมาชิกแต่ละคนจะช่วยกันออกได้คนละเท่าไร
- จะหาเงินพิเศษเพิ่มขึ้นได้อย่างไร
- มีเงินทุนอุดหนุนบ้างไหม จะได้จากที่ไหน

เอกสารที่อาจจำเป็นต้องใช้

มีเอกสารอะไรที่จำเป็นต้องใช้ เช่น

- บัตรขึ้นเครื่องบินระหว่างประเทศ
- หนังสือแสดงการฉีดยา (ระหว่างประเทศ)
- หนังสือเดินทาง ส่วนบุคคล รวมคณะ
- ใบอนุญาตนำสิ่งของเข้าเมือง
- จงเตรียมการที่จำเป็นทุกอย่างให้พร้อม เพื่อการเดินทางสำรวจ (ตัวอย่าง รวมทั้งการ

เลือกอุปกรณ์และจัดหา การหาเงิน การจัดหาเอกสารที่จำเป็น)

การบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน

จงวางแผนการเดินทางสำรวจให้รวมเข้ากับการวางแผนระยะยาวของกองลูกเสือวิสามัญวางแผนการติดตามผล

การแบ่งงานกันทำ

งานที่ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

หัวหน้า รองหัวหน้า ผู้ดูแลอุปกรณ์ ผู้ดูแลการเจ็บป่วย ผู้ดูแลเรื่องอาหาร ผู้ดูแลเกี่ยวกับทิศทางการเดินทางในบางกรณีงานสองอย่างข้างบนนี้ อาจมอบให้ใครเพียงคนเดียวทำก็ได้ นอกจากงานในหน้าที่ ผู้เป็นหัวหน้าและรองหัวหน้า เมื่อวางแผนการแบ่งงานให้แก่ทุกคนที่จะร่วมกันไปในการเดินทางสำรวจทั่วกันทุกคน

1. หัวหน้าเป็นผู้ควบคุมดูแลการทำงาน ในบางกรณีเป็นผู้ทำการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วยมีหน้าที่เกี่ยวกับพิธีการต่างๆ และรับผิดชอบเกี่ยวกับความปลอดภัยของคณะ หัวหน้าต้องมั่นใจว่าสมาชิกทุกคนได้รับการฝึกอบรมให้ปฏิบัติงานที่มอบหมายให้แล้ว

2. รองหัวหน้า มีหน้าที่ช่วยเหลือหัวหน้า และในกรณีที่หัวหน้าป่วยขึ้นมา หรือในกรณีที่หัวหน้ามีอาจปฏิบัติหน้าที่ได้ รองหัวหน้าต้องเข้าปฏิบัติหน้าที่แทน

ในขณะที่เดินทางไป รองหัวหน้าอาจจะปกครองดูแลครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่ไป หรือดูแลครึ่งหนึ่งของงานที่กำหนดไว้ให้ปฏิบัติ

3. ผู้ดูแลอุปกรณ์ ควรรู้จักและเข้าใจวิธีใช้อุปกรณ์สมัยใหม่ การบำรุงรักษา รู้ว่าจะหาได้จากที่ไหน ผู้ดูแลอุปกรณ์ จะต้องคิดคำนวณว่า จะต้องใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง มากน้อยเท่าไร (รวมทั้งการขนส่งด้วย) และจะต้องใช้แบบไหน เพื่อให้การปฏิบัติการเดินทางสำรวจลงตามกำหนดการ ในขณะที่กำลังพักอยู่ ผู้ดูแลอุปกรณ์ต้องดูว่า อุปกรณ์ที่นำมาใช้อุปกรณ์ในสภาพดีได้นำมาใช้ถูกที่และเหมาะสมกับเวลา

4. ผู้ดูแลการเจ็บป่วย-พยาบาล ก่อนออกเดินทาง ผู้ดูแลการเจ็บป่วยต้องดูให้แน่ใจว่า สมาชิกทุกคนมีสุขภาพอนามัยดีและแต่ละคนได้รับการฉีดยา ปลูกฝี ตามที่ประเทศนั้นต้องการเรียบร้อยแล้ว มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับอนามัยของสมาชิกระหว่างการเดินทางสำรวจ และต้องปฏิบัติการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือปฐมพยาบาลด้วย ควรจะแจ้งให้สมาชิกทั้งหลายได้ทราบว่ามีโรคร้ายประการใด และควรป้องกันตัวอย่างไรด้วย

5. ผู้ดูแล เรื่องอาหาร ต้องให้แน่ใจว่าระหว่างการเดินทางสำรวจนั้น ทุกคนได้รับประทานอาหารที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งมีชนิดแตกต่างกันตามสมควรด้วย ทั้งต้องดูแลว่ามีอาหารชนิดที่ถูกต้องในที่ต่างๆ ระหว่างการเดินทางสำรวจ ทั้งการเก็บรักษาอาหารก็ถูกต้องตามหลักอนามัย ก่อนจะออกเดินทางผู้ดูแลเรื่องอาหารจะต้องดูแลควบคุมการบรรจุ การห่ออาหารที่จะนำไป ผู้ดูแลเรื่องอาหารควรทราบด้วยว่าในท้องถิ่นใดมีอาหารอะไรที่จะซื้อได้

6. ผู้ดูแลเกี่ยวกับทิศทางการเดินทาง เป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนเส้นทาง และแสวงหาความรู้ต่าง ๆ (สารสนเทศ) เกี่ยวกับเส้นทางนั้น เช่น มีแผนที่ หนังสือแนะนำเที่ยว ฯลฯ ทั้งควรจะได้รับการฝึกอบรมให้รู้จักการหาทิศทางหลายๆ แบบ และการหาทางเดินหลายวิธีเขาเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดเส้นทางประจำวัน และเป็นผู้บันทึกเส้นทางทางการเดินทางด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 17 เรื่อง อุดมคติ 1 (คำปฏิญาณและกฎ)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

อุดมคติ หมายถึง จินตนาการที่ถือเป็นหลักแห่งความดีความงามและความจริงที่มนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิต การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การปฏิบัติตนเองให้สอดคล้องกับธรรมเนียมประเพณีทางสังคม ศีลธรรม พิธีกรรมทางศาสนา ถือว่าเป็นการกระทำความดีที่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่พึงปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ตลอดจนหลักธรรมที่สำคัญของศาสนาพุทธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกแนวทางการนำเอาคำปฏิญาณของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไปแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบันได้

2.2.2 บอกแนวทางการนำเอากฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไปแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบันได้

3. เนื้อหา

3.1 แนวทางการนำเอาคำปฏิญาณของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไปแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบัน

3.2 แนวทางการนำเอากฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไปแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบัน

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก

4.2 เกม

4.3 การสอนตาม

4.3.1 ผู้กำกับฯ นำเข้าสู่บทเรียนโดยการ ให้ลูกเสือท่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

4.3.2 ผู้กำกับฯ นำเสนอแนวทางการนำเอาคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มาใช้แก้ปัญหาสังคมในปัจจุบัน พร้อมทั้งให้ลูกเสือ ระดมสมองเพื่อหาแนวทางการนำเอาคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่เหลือ มาใช้แก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน (ยาเสพติด) ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันระดมสมองหาแนวทางการนำเอาคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ไปแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน โดยมอบหมายให้พลาธิการเป็นผู้จัดบันทึกข้อมูล ไว้เป็นผลงานของหมู่

-
- 4.3.4 ลูกเสือแต่ละหมู่นำเสนอผลงานด้วยปากเปล่าและรายงานเป็นเอกสาร
 - 4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปและให้ข้อเสนอแนะ
 - 4.4 ผู้กำกับเหล่าเรื่องสั้น เรื่อง
 - 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 แผนภูมิคำปฏิญาณของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 5.2 แผนภูมิกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม
- 6.2 ผลสรุปการระดมสมอง

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 18 เรื่อง อุดมคติ 2 (ศีลธรรมพิธีกรรมทางศาสนาและสังคม) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

อุดมคติ หมายถึง จินตนาการที่ถือเป็นหลักแห่งความดีความงามและความจริงที่มนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิต การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การปฏิบัติตนเองให้สอดคล้องกับธรรมเนียมประเพณีทางสังคม ศีลธรรม พิธีกรรมทางศาสนา ถือว่าเป็นการกระทำความดีที่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่พึงปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ตลอดจนหลักธรรมที่สำคัญของศาสนาพุทธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

บอกหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมได้

3. เนื้อหา

หลักธรรมคำสอนในศาสนาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในสังคม

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ อธิบายนำเข้าสู่บทเรียน ผู้กำกับฯ นำเสนอหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในสังคมให้ลูกเสือฟัง พร้อมทั้งซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ หลักธรรมที่นักเรียนเคยได้ยิน

4.3.2 ผู้กำกับฯ มอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ค้นหาหลักธรรมคำสอน ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมในปัจจุบัน จากหนังสือที่เกี่ยวข้อง

4.3.3 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันค้นหาหลักธรรมคำสอนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคม แล้วนำข้อมูลนำเสนอภายในกลุ่ม พลาธิการบันทึกไว้เป็นผลงานของกลุ่ม

4.3.4 ลูกเสือแต่ละหมู่นำเสนอผลงานด้วยปากเปล่าและรายงานเป็นเอกสาร

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปและให้ข้อเสนอแนะ

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ภาพปัญหาเสพติด
- 5.2 ตัวอย่างหลักธรรมคำสอน

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม
- 6.2 ผลสรุปรงานของกลุ่ม

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน

เรื่อง อุดมคติ

1. เยาวชนกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ปัจจุบันเยาวชนที่ตกเป็นทาสของยาเสพติด ส่วนมากมาจากสาเหตุหลายประการที่เกิดจากตัวเยาวชนเอง เช่น

- ความอยากรู้ อยากทดลอง ความคึกคะนองของเยาวชน
- ความต้องการให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนหรือเข้ากับเพื่อนได้
- ความไม่รู้หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของเยาวชนใช้ยาในทางที่ผิดหรือหลงเชื่อคำโฆษณา
- จิตใจของเยาวชนเอง จิตใจอ่อนแอ ใจคอไม่หนักแน่น เมื่อมีปัญหา ไม่สมหวัง ไม่ได้ตรงหา

เหตุผลเพื่อแก้ปัญหา ก็ใช้ยาหรือยาเสพติดเป็นเครื่องช่วยระงับความรู้สึกทุกข์ของตนใช้บ่อยๆ ทำให้เกิดการเสพติด ฉะนั้น การป้องกันและแก้ไขตนเองของเยาวชนให้ปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด สามารถกระทำได้โดย

1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด และระมัดระวังในการใช้ยา
2. รู้จักเลือกคบเพื่อนที่ดี ส่งเสริมให้คิดและกระทำสิ่งดีมีประโยชน์กล้าพูดปฏิเสธเพื่อนที่ชักจูงไปในทางที่ไม่ดี เช่น การพูดปฏิเสธเพื่อนที่ชวนให้ลองเสพยาเสพติด
3. ใช้เวลาว่าง และความอยากรู้ อยากลอง ไปในทางที่เป็นประโยชน์พึงระลึกเสมอว่าตนเองนั้นมีคุณค่าทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม
4. มีความภาคภูมิใจและนับถือตนเอง ด้วยการไม่พึ่งพาหรือเกี่ยวข้องอบายมุขและสิ่งเสพติดใดๆ ซึ่งจะนำความเสื่อม ไปสู่ชีวิตของตนเอง
5. รู้จักแก้ไขปัญหาชีวิตของตนเองด้วยเหตุและผล
6. รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ด้วยการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของ พ่อแม่และประพฤติแต่ในสิ่งที่ดีงามจะช่วยให้เยาวชนประสบความสำเร็จในชีวิต
7. ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใส เข้าใจวิธีการดำเนินชีวิตและยอมรับความเป็นจริง ที่ตนเองเป็นอยู่ โดยนำหลักศาสนามาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต จะช่วยให้เยาวชนเกิดความมั่นคงทางด้านจิตใจมากขึ้น
8. เมื่อมีปัญหา รู้จักปรึกษาผู้ใหญ่ พ่อ แม่ หรือผู้ที่ไว้วางใจ หรือ หน่วยงานต่างๆ ที่รับให้คำปรึกษา ในฐานะที่เยาวชนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว จึงควรมีส่วนช่วย พ่อแม่ ผู้ปกครอง การป้องกันปัญหายาเสพติดแก่ครอบครัวของตนเอง
 - 8.1 ช่วย พ่อ แม่ สอดส่องดูแลน้องๆ หรือสมาชิกคนอื่นๆ ภายในครอบครัวมิให้กระทำสิ่งผิด เช่น การคบเพื่อนที่ไม่ดี การมั่วสุมในอบายมุขและสิ่งเสพติด เยาวชนควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกคนอื่นๆ ภายในครอบครัวด้วย เช่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร

8.2 ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีความรักใคร่กลมเกลียวและมีความเข้าใจกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อมีปัญหา

8.3 เมื่อมีโอกาสควรบอกกล่าวหรือตักเตือนสมาชิกคนอื่นๆภายในครอบครัว โดยเฉพาะน้องๆให้รู้เกี่ยวกับโทษพิษภัยของยาเสพติดวิธีการใช้ยาอย่างปลอดภัย

8.4 ช่วยทำให้ พ่อ แม่ เกิดความสบายใจและภาคภูมิใจด้วยการประพฤติดี ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน แบ่งเบาภาระหน้าที่การงานของพ่อ แม่ ภายในบ้าน

2. วิถีชีวิตด้านสังคม

สภาพของสังคมไทยปัจจุบัน นับวันยิ่งเลวร้ายลงทุกที ตลอดทั้งปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและจริยธรรม ในด้านการสรรค์สร้างคุณงามความดีที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและสังคมก็หายากมากผิดกับเมื่อ 10 – 20 ปีที่แล้ว การปฏิบัติตนของคนในสังคมปัจจุบันมีแต่สภาพของความเห็นแก่ตัวเอาแต่ได้ ไม่มีจิตใจเอื้อเฟื้อต่อกัน โดยเฉพาะสังคมในกรุงเทพฯ สังคมไทยเป็นสังคมของพระพุทธศาสนา แต่การอบรมสั่งสอนเยาวชนของชาติในด้านจริยธรรมลดน้อยลงหรืออาจจะหายไปบ้างที่ เช่น ในรั้วมหาวิทยาลัย เมืองไทย ในอดีตเคยได้ชื่อว่าเมืองแห่งพระพุทธศาสนา เป็นสยามเมืองยิ้ม ประชาชนหน้าตาเบิกบาน ไม่เคร่งเครียดเหมือนในปัจจุบันที่รัฐบาลประกาศว่า ประชาชนยากจนขึ้นแค้น นายทุนข่มเหงคนจนข่มผู้ใช้แรงงาน มองดูสภาพสังคมที่เดือนร้อนอยู่ทุกวันนี้ เป็นอย่างไร ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น มีคนเข้าใจหรือยึดมั่นในพระพุทธศาสนามากน้อยแค่ไหน สภาพจริยธรรมศีลธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน จึงอับกึกว่าได้ ไม่ว่าสังคมจะมีสภาพทางสังคมมากน้อยเพียงใด แต่ในทุกสถาบันก็มีปัญหาด้วยกันแทบทั้งสิ้น

2.1 ปัญหาของสังคม

1) **ปัญหาความแตกร้างในครอบครัว** ครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันมูลฐานของสังคม สมาชิกของสังคมทุกคน ก็ถือกำเนิดเกิดก่อจากแต่ละครอบครัวนั่นเอง และเป็นสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดตัวคนมากที่สุดถ้าสัมพันธ์ภาพ หรือสภาพครอบครัวที่ดี ไม่พิการ หรือแตกร้างปัญหาทางสังคมอื่นๆ เช่น การหย่าร้าง คนจรจัด หรือโสเภณี ศีลธรรมเสื่อม เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่จะมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมจะไม่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นปัญหาความแตกร้างในครอบครัว จึงนับว่าเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญมากที่จะต้องได้รับการแก้ไขอีกหลายๆ ฝ่าย โดยรวดเร็วและถูก จึงนับว่าเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญมากที่จะต้องได้รับการแก้ไขจากหลายๆ ฝ่าย โดยรวดเร็วและถูกต้องเพื่อผลประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกับของครอบครัวและสังคมโดยรวม

2) **ปัญหาอาชญากรรมและทุรกรรมต่างๆ** ซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำในชีวิต คือความเป็นอยู่ในปัจจุบันนั้นอาจจะเกิดมาจากหลายสาเหตุหลายประการ เช่น สันดานเป็นอาชญากร ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3) **ปัญหาศีลธรรมเสื่อม** ปัญหาข้อนี้จุดสำคัญที่ตัวเองของบุคคลแต่ละบุคคล เพราะตัวเองแต่ละคนมักจะวางเฉยต่อศีลธรรมดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ที่ประพฤติผู้ประพฤติทุจริต เช่น พวกขโมยก็ไม่อยากให้ใครมาขโมยพวกตนต่อไป พ่อค้าที่ขูดเลือดขูดเนื้อประชาชนก็ไม่อยากจะทำให้ข้าราชการมาใช้

อำนาจนอกหน้าที่ซูตริตเนื่อตน สามิที่ตบตีภรรยาได้ทุกวันๆ มิเพื่อบ้านมาระรานกัน ข้ำราซการมิมีความปราณี เจ้าที่ไม่ยุติธรรม นี้เป็นความจริงซึ่งสามารถพิจารณาเห็นได้ในสังคมทุกวันนี้

4) ปัญหาโสเภณี ปัญหาโสเภณีนับว่าเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญปัญหาหนึ่งในสังคมอารยะทุกสังคม ล้วนมีหญิงโสเภณีเหมือนกันหมดสิ้น จึงกล่าวได้ว่าหญิงโสเภณีเป็นผลิตผลทางสังคมและก็กลายเป็นปัญหาสังคม เหตุที่หญิงโสเภณีมักอ้างในเมื่อถูกซักถามถึงเหตุที่ต้องมาเลี้ยงชีพแบบนี้ คือ

ก) ชีวิตทางครอบครัว มีสภาพไม่มั่นคง ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นเพราะพ่อแม่ไม่รับผิดชอบเต็มที่ หรืออาจเกิดขึ้นจากความเสื่อมโทรมทางจิตใจก็ได้

ข) ชีวิตการแต่งงานไม่ราบรื่น เมื่อหย่าร้างกับสามี ต้องเลี้ยงตนเอง เมื่อไม่รู้ว่าจะหาวิธีใดเลี้ยงชีพจึงต้องหากินทางนี้

ค) ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจในครอบครัว ต้องทำมาหากินแบบนี้ เพราะถือว่า จะช่วยผดุงฐานะทางเศรษฐกิจของบ้านได้

ง) เหตุผลส่วนตัวบางอย่าง

จ) เพราะถูกหลอกลวงไปโดยอ้างว่า จะให้ไปทำงานรับจ้างอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่แล้วถูกบังคับให้ขายตัว เลยกกลายเป็นโสเภณีไป

ฉ) เพราะปัญหาว่างงาน ก็เลยหันมาประกอบอาชีพนี้

ช) เพราะคบเพื่อนไม่ดี เลยกถูกเพื่อนชักชวนไปทำงานประเภทบริการอื่นๆ ก่อน แล้วในที่สุดก็กลายเป็นบริการทางเพศ

ซ) เพราะผู้ปกครองหรือพ่อแม่บางคนยินยอมที่จะให้ไปประกอบอาชีพเช่นนั้น เป็นต้น

สาเหตุต่างๆ ตามที่ยกมากล่าวพอเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้แหละ ที่ทำให้เด็กเยาวชนหรือเด็กหญิงตัวน้อยๆ อายุ 12 – 18 ปี ต้องกลายเป็นโสเภณีที่มีชีวิตจมปลักหมักหมมอยู่ในห้วงอเวจี ไม่มีอิสระในตัว โสเภณีบางคนถูกบังคับให้ทำงานชนิดไม่ได้พักผ่อนหลับนอนเพียงพอทั้งไม่ให้ลา ไม่ให้หยุด หรือไม่ให้นำสาย จนสุขภาพร่างกายทรุดโทรม ร่างโรย ตายด้านตั้งแต่เยาว์วัย ผลตอบสนองที่สังคมได้รับจากหญิงโสเภณี จนกลายเป็นปัญหาสังคมนั้น มีหลายประการ เช่น

1) การแพร่เชื้อโรค ผู้หญิงโสเภณี เป็นผู้สำส่อนทางเพศย่อมเป็นบ่อเกิดแห่งกามโรคและโอกาสที่จะแพร่เชื้อกามโรคให้แก่ผู้ชายที่ไปเที่ยวพอนคลายความกำหนดได้เป็นอย่างมากและง่ายตาย เช่น โรคเริม แผลริมอ่อน ฝีมะม่วง หนองในเทียม ซิฟิลิส โดยที่สุดแม้แต่เชื้อเอดส์

2) ทำลายความมั่นคงของครอบครัวไปติดกามโรคมา ก็อาจจะนำเชื้อมาเผยแพร่ให้สมาชิกของครอบครัว แทนที่จะติดโรคคนเดียวก็กลายเป็นสองคนหรือสามคน นอกจากจะเสียเงินไปเป็นค่าบำรุงบำเรอให้โสเภณีแล้วก็ต้องนำเงินทองมาใช้จ่ายเป็นค่ายารักษาโรค เป็นจำนวนมิใช่เล็กน้อยแทนที่จะได้นำเงินนั้นไปใช้จ่ายบำรุงความสุขแก่ครอบครัว และบางทีถึงกับครอบครัวแตกสลายลงเพราะภรรยาฟ้องหย่ากับสามีในเรื่องเช่นนี้ มักมีปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง หรือบางทีก็เกิดเป็นการทะเลาะกันเกิดระหองระแหงภายในครอบครัว ขาดความไว้วางใจกันในระหว่างคู่ครอง สมาชิกของครอบครัวขาดความอบอุ่นและมี

ปมด้อยเป็นการทำลายบรรยากาศความสุขในครอบครัวได้ ซึ่งก็เป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของครอบครัวอันเป็นสถาบันพื้นฐานที่สุดของสังคมนั่นเอง

3) เป็นต้นเหตุทำลายศีลธรรมจรรยาอันดีงามของสตรี เพราะผู้หญิงหรือสตรีโดยทั่วไป จะต้องเป็นผู้มีความละเอียด มีกิริยามารยาทเรียบร้อยสมเป็นกุลสตรี แต่คุณธรรมจรรยาดังกล่าวจะหาได้ยากมาในพวกผู้หญิงโสเภณี มีแต่จะเป็นที่ปรากฏโดยทั่วไปว่า หญิงพวกนี้มีความละเอียดน้อยขาดจรรยา มารยาทที่ดีงามและมีความประพฤติชั่วซ้ำกั๊กพะหยาบโลน

2.2 ผลกระทบกับสังคมไทย

- 1) ในแง่ของปัจเจกบุคคล ย่อมทำให้ประชาชนมีสุขภาพจิตเสื่อมทรามลง สุขภาพบุคลิกภาพ ถดถอย ขาดสติปัญญาความรอบรู้ในการแก้ไขปัญหาชีวิต เป็นต้น
- 2) ในแง่ของสังคมส่วนรวม สังคมขาดความสงบสุข เนื่องจาก ปัญหาดังกล่าวข้างต้น
- 3) ในแง่ของการเมือง บุคคลในสังคมเป็นส่วนประกอบสำคัญในสถาบันทั้งปวง ผลอันโยงใยถึงกันย่อมก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในการเมือง ไม่เป็นที่ยอมรับในสายตาของชาวโลก
- 4) ในแง่ของเศรษฐกิจ ย่อมเป็นปัญหาระยะยาวอันเกิดจากพฤติกรรมของบุคคลในสังคม การว่างงาน การขาดรายได้ การประกอบอาชีพไม่สุจริต คุณภาพของบุคคลในสังคมย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของสังคมด้วย

2.3 พระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาสังคม

2.3.1 ปัญหาความแตกร้างในครอบครัว อาจจะมาจกสาเหตุหลายอย่าง เช่น สาเหตุทางเศรษฐกิจบ้าง สุขภาพอนามัยบ้าง สิ่งแวดล้อมบ้างและสาเหตุที่สำคัญที่สุดก็คือ การบกพร่องในหน้าที่ของบุคคล ไม่นคนใดก็คนหนึ่ง หรือเกิดบกพร่องพอๆ กัน สาเหตุเหล่านี้ น่าจะเป็นบทเรียนสำหรับผู้จะมีชีวิตครอบครัว ควรจะได้พิจารณาข้อคิดบางประการก่อนจะตัดสินใจแต่งงาน กล่าวคือ

- 1) ทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง จะต้องมีความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน
- 2) จะต้องมีความมั่นคงในทางการเงิน
- 3) จะต้องพร้อมที่จะอดทนในการเผชิญต่อความยุ่งยากอันจะมีขึ้น
- 4) จะต้องไม่มีปัญหาในเรื่องสถานที่อยู่หรือบ้านพัก
- 5) ทั้งสองฝ่ายจะต้องแสดงความจริงใจต่อกัน
- 6) จะต้องมีความสมบูรณ์แห่งสุขภาพและการสนองความต้องการทางเพศ ทั้งนี้เพราะปัญหาที่จะนำไปสู่การแตกร้างในครอบครัวโดยเฉพาะการหย่าร้างอันเกิดจากทางฝ่ายสามี ทางพุทธศาสนาได้กล่าวไว้ใน สังฆปิตตชาดกว่ามี 8 อย่าง คือ

1) สามี เป็นคนเชื่องใจ	2) สามีเป็นขี้โรค
3) สามีเป็นคนแก่	4) สามีเป็นคนขี้เมา
5) สามีเป็นคนโหดเขลา	6) สามีเป็นคนเพิกเฉย
7) สามีไม่ทำมาหากิน	8) สามีหาทรัพย์มาเลี้ยงดูไม่ได้

สาเหตุจากปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นก็อาจจะแก้ได้โดยการงดจากอบายมุข (เหตุย่อยยับแห่งโศกทรัพย์) 4 ประการดังกล่าวไว้นั้น โดยเฉพาะข้อที่ 4 การเว้นจากการคบคนชั่วเป็นมิตรสหาย แล้วพยายามเลือกคบแต่เพื่อนที่ดีที่เป็นกัลยามิตร เพราะเพื่อนนั้นนับว่าเป็นสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวที่อิทธิพลและมีความสำคัญมาก คนที่ได้ดีมีความสำเร็จในชีวิตได้นั้นก็เพราะมีเพื่อนดี หรือคบแต่เพื่อนดีนั่นเองดังที่กล่าวกันว่า "คบคนดีเป็นศรีแก่ตัว" จะรู้ได้อย่างไรว่า เพื่อนดีที่จัดเป็นกัลยาณมิตรนั้น มีลักษณะอย่างไร พระพุทธเจ้าได้ทรงกำหนดลักษณะของมิตรที่ดีและชั่วไว้มนที่ขนิกายปาฎีกวรรค ว่าลักษณะของเพื่อนที่ดี หรือเพื่อนแท้ มี 4 ประการคือ

1) เพื่อนที่มีอุปการะ	2) เพื่อนที่ร่วมสุขร่วมทุกข์
3) เพื่อนที่แนะนำประโยชน์	4) เพื่อนที่มีความรักใคร่

3.3.2 สาเหตุมาจากการบกพร่องในหน้าที่ อาจจะแก้ได้โดยการรักษาหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด พ่อบ้านแม่เรือนต่างก็มีหน้าที่รับผิดชอบดังที่พระพุทธองค์ได้ตรัสเอาไว้ในขนิกายปาฎีกวรรค ในฐานะของผู้เป็นสามี ก็ต้องทำหน้าที่ที่พึงทำต่อภรรยา ดังนี้ เช่น ยกย่องให้เกียรติสมฐานะที่เป็นภรรยา ไม่แสดงอาการดูหมิ่นเหยียดหยามภรรยา ไม่เกี่ยวข้องกับสตรีอื่นในทางประเวณี เป็นต้น

ส่วนผู้เป็นภรรยา ก็ต้องทำหน้าที่ที่พึงทำเป็นการอนุเคราะห์สามีดังนี้ เช่น จัดการงานภายในบ้านในฐานะที่ตนเป็นแม่บ้านให้สะอาดเรียบร้อย สงเคราะห์ญาติมิตรทั้งสองฝ่ายด้วยดี ไม่ประพฤติกกรรมอันเป็นข้าศึก ต่อความเป็นภรรยาสามี ได้แก่ การเกี่ยวข้องกับชายอื่นในทางชู้สาว หรือไม่หึงหวงจนเกิดเหตุ เป็นต้นพร้อมกันนั้นก็ต้องนำเอาหลักธรรมสำหรับการครองเรือน คือ ฆราวาสธรรม 4 ประการ มาใช้ต่อกันในบ้านด้วย ดังนี้

1. สัจจะ ความจริงใจ คือ ซื่อสัตย์ต่อกัน ทั้งจริงใจ จริงวาจาและจริงในการกระทำ
2. ทมะ ฝึกตน คือ รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตัดนิสัยแก้ไขข้อบกพร่องข้อขัดแย้ง ปรับตัวปรับใจเข้าหากัน
3. ขันติ อดทน คือ มีจิตใจเข้มแข็งหนักแน่น ไม่วู่วาม ทนต่อความล่วงล้ำก้ำกินกัน และร่วมกันอดทนต่อความเหนื่อยยาก ลำบากตรากตรำ ฝ่าฟันอุปสรรคไปด้วยกัน
4. จาคะ เสียสละ คือ มีน้ำใจ สามารถเสียสละความสุขสำราญ ความพอใจ ส่วนตนเพื่อคู่ครองได้ เช่น อดหลับอดนอนพยาบาลกันในยามเจ็บไข้ เป็นต้น ตลอดจนมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อญาติมิตรสหายของคู่ครองไม่ในแคบ

ฝ่ายพ่อบ้านหรือสามี ก็จะต้องเป็นผู้เห็นใจแม่บ้านหรือภรรยาเป็นกรณีพิเศษด้วย ทั้งนี้เพราะสตรีมีความทุกข์อันเป็นลักษณะเฉพาะตัวอีกส่วนหนึ่งต่างหากจากผู้ชาย ซึ่งสามีจะต้องเข้าใจและพึงปฏิบัติด้วยความเอาใจใส่เห็นอกเห็นใจด้วย เช่น ผู้หญิงต้องจากหมู่ญาติมาอยู่กับตระกูลของสามีทั้งที่เป็นเด็กสาว สามีควรให้ความอบอุ่นใจ ผู้หญิงมีระดู ซึ่งบางครั้งก่อให้เกิดความแปรปรวนทั้งจิตใจและร่างกาย ฝ่ายชายควรเข้าใจ ผู้หญิงมีครรภ์ ซึ่งยามนั้นต้องการความเอาใจใส่ บำรุงกายใจเป็นพิเศษ เป็นต้น สมาชิกครอบครัว ไม่ใช่มีแต่สามีภรรยาเท่านั้น สมาชิกที่สำคัญอีกจำพวกหนึ่งก็คือลูกๆ ผู้ที่เป็นพ่อบ้านแม่บ้านหรือเป็นพ่อแม่จะต้องรักษาหน้าที่ของตนที่จะต้องมิต่อลูกโดยปฏิบัติหน้าที่นั้นให้ดีที่สุด

และยุติธรรมกับลูกๆ ทุกคน หน้าที่ของพ่อแม่ นั่น พระพุทธองค์ได้ตรัสแนะเอาไว้ในทิมนิกาย ปาฎิกวรรค ดังนี้ เช่น ห้ามไม่ให้ลูกทำชั่ว แนะนำให้ลูกตั้งอยู่ในความดี ให้ลูกได้ศึกษาเล่าเรียน เป็นต้น

3.3.3 ปัญหาอาชญากรรมและทุกรกรรมต่างๆ สำหรับปัญหาอาชญากรรมและทุกรกรรมต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำในชีวิต คือความเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้อาจจะเกิดมาจากหลายสาเหตุหลายประการ เช่น สันดานเป็นอาชญากร ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สำหรับสาเหตุจากปัญหาเศรษฐกิจและครอบครัว ได้กล่าวถึงวิธีแก้มาแล้วข้างต้น ซึ่งอาจจะนำมาใช้ในกรณีนี้ได้เช่นเดียวกัน ส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเช่น แหล่งจำหน่ายยาเสพติด เป็นต้น ถ้าจะให้ ได้ผลดี ทางฝ่ายรัฐบาลหรือชนชั้นบริหารน่าจะจัดการแก้ไขให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ โดยรัฐบาลหรือ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบทางฝ่ายบ้านเมือง อาจจะแก้ด้วยการนำเอาธรรมะไปเป็นหลักในการทำงาน เมื่อเห็นว่า สิ่งแวดล้อมใดที่ขัดกับหลักศีลธรรมและจารีตประเพณีที่ดีงาม ก็จัดการให้เป็นไปในทางดีเสีย ก็จะเป็น อุบายวิธีแก้ไขที่ได้ผลมากทางหนึ่ง

3.3.4 ปัญหาศีลธรรมเสื่อม สาเหตุแห่งศีลธรรมเสื่อมนั้น มีมากมายอาจจะมาจาก ส่วนตัว ส่วนครอบครัว สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ฯลฯ การแก้สาเหตุจากครอบครัว สิ่งแวดล้อม และ เศรษฐกิจนั้น ได้กล่าวไว้แล้ว แต่ในที่นี้เน้นว่าสำคัญมากที่สุดก็คือส่วนตัวแต่ละบุคคล จะเป็นกุญแจดอก สำคัญที่จะไขไปสู่การแก้ปัญหาศีลธรรมเสื่อม คือจะต้องจัดการกับตัวเราเองให้ได้อย่างน้อย 2 วิธี คือ

1) พยายามหัดหรือปลูกฝังให้เกิดความพึงใจในการรังเกียจความชั่วช้าต่างๆ และ ประทับใจในความนิยมชมชอบในคุณงามความดีทั้งในที่ลับและที่แจ้ง อาจจะโดยวิธีพิจารณาให้เห็น ว่า ความชั่วเป็นตัวสกปรกเป็นของเสียของเหม็นสาบ ไม่มีใครชอบ

2) พิจารณาถึงเหตุผลในเรื่องเอาใจเขามาใส่ใจเรา เทียบเคียงกันและกัน คนที่จะเห็นอก เห็นใจผู้อื่นได้นั้น มักจะรู้เทียบเคียงอกเขาอกเราเสมอ จะเป็นการฝึกล้มลิ้มตน และยังสามารถทำตนให้ เป็นที่นิยมนรักใคร่ของคนทั้งหลายได้ เพราะคนที่ลิ้มตนนั้นเมื่อตนเองเป็นฝ่ายได้เปรียบ เป็นฝ่ายเหนือคนอื่น ก็มักจะข่มขู่หรือเหยียบผู้อื่นโดยปราศจากความปราณี

3.3.5 ปัญหาโสเภณี สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้ทรงรจนาไว้ในหนังสือเบญจศีลเบญจธรรม เกี่ยวกับผู้เที่ยวชุกชนชอบคบค้ากับหญิงแพศยา (โสณี) จะประสบความ เสื่อมเสียประการต่างๆ คือ

1) ต้องเสียทรัพย์เป็นค่าบำเรอหญิงนั้นทุกราวไป ทรัพย์ที่เสียไปนี้ ไม่ใช่สำหรับทำ อุประการโดยฐานเมตตาที่ได้ชื่อว่าเป็นอันจ่ายด้วยดี แต่เป็นค่าปรับเพราะลู่อ่านาจแกกิเลสตาม

2) หญิงแพศยาผู้ประพฤติสำส่อนในกาม ย่อมเป็นบ่อเกิดแห่งโรค อันทำให้ร่างกายพิการ ไปต่างๆ เสียกำลังไม่แข็งแรง ที่สุดเสียชีวิต และโรคนี้นติดต่อกันได้ มีบุตรภายหลังแต่เป็นคนมักมีโรค ไม่แข็งแรง

3) เสี่ยงต่ออันตรายต่างๆ เพราะหญิงแพศยา ย่อมผูกสมัครรักกับชายหลายคน ฝ่ายชาย ต่างคนก็จะเกิดหึงหวงเกียจกันและกันขึ้นเองเป็นฐานะที่เขาจะเกิดวิวาทกันขึ้นแล้วทำลายกัน

ตามพระศนะทางพุทธศาสนาแล้ว การจะแก้ปัญหาอะไรก็ตามจะต้องแก้ที่ต้นเหตุ แก้กันไปให้ถึงต้นเหตุจริงๆ น่าจะได้สาเหตุต้นเหตุของการเกิดโสเภณีอย่างแท้จริง น่าจะเป็นไปได้ที่ว่า เพราะตราบไต่ยังมีคนไปเที่ยวโสเภณี ตราบนั่นก็ต้องมีโสเภณีแน่ และหากยังมีคนไปใช้บริการนี้มาก ก็ยิ่งเกิดโสเภณีมากยิ่งขึ้นแล้วทำไมจึงมีคนถึงมีอารมณ์ทางเพศรุนแรงเพิ่มขึ้น ก็เพราะ

1) สภาพสังคมที่อยู่รอบตัวเรานั้นเองส่งเสริมโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ วีดีโอ ละคร เพลง การโฆษณา การจัดประกวดนางงามธิดาต่างๆ การกีฬา หนังสือพิมพ์ รายวัน หนังสือลามกต่างๆ ทั้งของเด็กและผู้ใหญ่ มีการเผยแพร่ข้อมูลการละเมิดศีลธรรมมากขึ้น ฉะนั้น ตราบไต่ที่การสื่อสารต่างๆ ยังป้อนภาพ - เสียง - สัมผัสที่เร้าเร้า ปลุกอารมณ์ทางเพศให้ระอุฮือโหมแก่ประชาชนอยู่ตลอดเวลาแล้ว ตราบนั่นปัญหาโสเภณีย่อมไม่มีวันลดน้อยลงไปได้ และโสเภณียิ่งมีแต่จะถูกเพิ่มจำนวนให้มารองรับอารมณ์กามของผู้ชายมากขึ้น พร้อมกันนั้น สื่อสารลามกต่างๆ ก็จะออกมาเอาใจลูกค้า กามตัณหาที่เพิ่มทวีคูณยิ่งขึ้นไปอีก

2) ตัวบุคคลแต่ละคน พระพุทธเจ้าได้ตรัสเตือนให้รักษาศีล 5 เป็นนิจศีลสำหรับบุคคลทั่วไป มิให้ขาดมิให้ทำลาย ซึ่งในศีล 5 นั้น มีข้อที่ 3 ที่ห้ามเจตนางดเว้นจากประพฤตินิดในทางกาม มีรายละเอียดดังกล่าวไว้ในบทที่ 2 ข้อที่ว่าด้วยเบญจศีลเบญจธรรม เมื่องดเว้นจากการประพฤตินี้ในกามนี้เป็นขั้นของศีล แต่จะมีธรรมควบคู่ด้วย คือ จะต้องมีการสังวร ปติวัตร และสทวารสันโดษ เพราะฉะนั้นบุคคลแต่ละคนนี้แหละที่เป็นต้นเหตุอันแท้จริงของการเกิดโสเภณีเพราะบุคคลแต่ละคนขาดธรรมคือ กามสังวร ซึ่งพระพุทธองค์ได้ทรงแนะนำให้ "สังวรในกาม คือกิริยาที่ระมัดระวังไม่ประพฤตินักมากในกาม" ก็เพราะในด้านของปัจเจกชน หากไม่มีความสังวรในกามแล้วจิตใจก็จะหาความสงบมิได้ จะมีความกระวนกระวายแสวงหากามอยู่เรื่อยไป ทั้งจะวิจิตรพิสดารขึ้นเรื่อยๆ อย่างไม่มีขอบเขต เพราะว่าการเสพกามจะทำให้เต็มอิมันไม่ได้ มันไม่เหมือนกับการกินข้าว ที่กินแล้วยังรู้จักอิ่ม แต่การเสพกามนี้เหมือนกับการเสพติดอย่างหนึ่ง คือยิ่งเสพก็ยิ่งติด วิธีการที่ฉลาดกว่าในการที่จะทำให้อิมันในกามให้เกิดขึ้นก็คือ วิธีตามแนวพุทธศาสนา คือการเสพกามให้น้อยลง น้อยลงเรื่อยๆ จนหยุดไปเอง

การจะถือหลักที่ว่า "น้ำมีไหล ไฟมีควัน ชายมีนารี สตรีมีบุรุษ" ก็เป็นธรรมดาของปุถุชน เพราะเมื่อเป็นผู้ใหญ่จบการศึกษา มีหน้าที่การงานแล้วก็สามารถมีครอบครัว คือ มีสามี หรือภรรยา เป็นเพื่อนคู่ชีวิตมิตรคู่ใจเป็นคู่สร้างคู่สม มีความรักที่บริสุทธิ์ต่อกัน ซื่อสัตย์ต่อกันจริงใจต่อกัน เข้าใจกันและกัน อาจมีเพื่อนต่างเพศคบกัน ดูใจกัน สังเกตอุปนิสัยใจคอกันและกันก่อน และอย่าชิงสุกก่อนห่าม ถ้าจะให้ดีก็ต้องให้พ่อแม่ทั้งสองฝ่ายรับรู้เห็นชอบด้วย จะได้มีหลักประกันหรือมีพยาน ชนิดที่เราเรียกกันว่า เข้าตามตรอก ออกตามประตูอย่าเข้าหลังบ้านออกทางหน้าต่าง ไม่ปลอดภัยแน่ จะต้องแน่ใจว่าเป็นความรักที่บริสุทธิ์จริงใจต่อกันให้มีสติสัมปชัญญะ อย่าให้ถึงขั้นมีดมน ดังที่กล่าวกันว่า "ความรักเหมือนโรคา บันดาลตาให้มิดมน" รักอย่างนี้มีเพื่อต่างเพศอย่างนี้มีจุดหมายที่แน่นอนเพื่อจรโลงชีวิตคู่หรือชีวิตครอบครัวอย่างนี้ มีจุดหมายที่แน่นอน เพื่อจรโลงชีวิตคู่หรือครอบครัวอย่างนี้ไม่มีความเสียหาย สังคมยอมรับปฏิบัติกันอยู่แล้ว

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 19 เรื่อง สิ่งแวดล้อม 1 (ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

สิ่งแวดล้อม คือทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้และมองไม่เห็น และนามธรรมอื่น ในการศึกษาเรื่องสิ่งแวดล้อมของลูกเสือนั้น ลูกเสือจำเป็นจะต้องทราบถึงความสัมพันธ์ 2 คำ ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญคือ การอนุรักษ์ธรรมชาติและมลภาวะ ซึ่งมีความหมายที่ตรงกันข้ามกัน ซึ่งลูกเสือนี้อาจมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรามีส่วนเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

บอกถึงความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้

2.2.2 บอกสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้

2.2.3 บอกวิธีการและแนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้

3. เนื้อหา

3.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้

3.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้

3.3 วิธีการและแนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ บรรยายนำเข้าสู่บทเรียน ผู้กำกับฯ ให้ลูกเสืออภิปรายภายในหมู่ลูกเสือ โดยมีหัวข้อดังนี้

1) ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

2) สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

3) วิธีการและแนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

4.3.2 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อเรื่องที่กำหนด โดยมีพลาธิการของหมู่เป็นผู้
จัดบันทึกข้อตกลงที่กลุ่มร่วมกันสรุป ไว้เป็นผลงานของกลุ่ม

4.3.3 ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ได้ร่วมกันอภิปราย

4.3.4 ผู้กำกับฯ สรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงานของตน

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ภาพโรงงานปล่อยควันและน้ำเสีย

5.2 ภาพรถยนต์ปล่อยควัน

5.3 หนังสือกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะร่วมปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

6.2 ผลสรุปการอภิปรายตามหัวข้อเรื่องที่กำหนด

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 20 เรื่อง สิ่งแวดล้อม 2 (การอนุรักษ์แหล่งน้ำ)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

สิ่งแวดล้อม คือทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้และมองไม่เห็น และนามธรรมอื่น ในการศึกษาเรื่องสิ่งแวดล้อมของลูกเสือนั้น ลูกเสือจำเป็นจะต้องทราบถึงความสัมพันธ์ 2 คำ ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญคือ การอนุรักษ์ธรรมชาติและมลภาวะ ซึ่งมีความหมายที่ตรงกันข้ามกัน ซึ่งลูกเสือมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรามีส่วนเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

บอกถึงความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกแนวทางในการอนุรักษ์แหล่งน้ำได้

2.2.2 บอกแนวทางในการอนุรักษ์สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้

3. เนื้อหา

3.1 แนวทางในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ

3.2 แนวทางในการอนุรักษ์สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ บรรยายนำเข้าสู่บทเรียน

4.3.2 ผู้กำกับฯ นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์แหล่งน้ำและการอนุรักษ์สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

4.3.3 ผู้กำกับฯ มอบหมายให้แต่ละหมู่ระดมสมอง เรื่อง บทบาทของลูกเสือในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น พร้อมทั้งบอกชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.3.4 ลูกเสือแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองตามหัวข้อเรื่องที่ได้รับมอบหมายโดยมีพลาธิการของกลุ่มจดบันทึกข้อตกลงที่หมู่ร่วมกันสรุป ไว้เป็นผลงานของกลุ่ม

-
- 4.3.5 ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ได้ร่วมกันระดมสมอง
 - 4.3.6 ผู้กำกับฯ สรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงานของตน
 - 4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง
 - 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ภาพแหล่งน้ำ
- 5.2 หนังสือกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะร่วมปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
- 6.2 ผลสรุปการระดมสมอง

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 21 เรื่อง สิ่งแวดล้อม 3 (มลพิษทางน้ำ อากาศและสารพิษ) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

สิ่งแวดล้อม คือทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้และมองไม่เห็น และนามธรรมอื่น ในการศึกษาเรื่องสิ่งแวดล้อมของลูกเสือนั้น ลูกเสือจำเป็นจะต้องทราบถึงความสัมพันธ์ 2 คำ ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญคือ การอนุรักษ์ธรรมชาติและมลภาวะ ซึ่งมีความหมายที่ตรงกันข้ามกัน ซึ่งลูกเสือมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรามีส่วนเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

บอกถึงความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกปัญหาที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายได้

2.2.2 บอกปัญหาภาวะมลพิษทางน้ำ อากาศและสารพิษตกค้างในอาหารได้

3. เนื้อหา

3.1 ปัญหาที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย

3.2 ปัญหาภาวะมลพิษทางน้ำ อากาศและสารพิษตกค้างในอาหาร

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ บรรยายนำเข้าสู่บทเรียน

4.3.2 ผู้กำกับฯ นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ ปัญหาที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย

4.3.3 ผู้กำกับฯ มอบหมายให้ลูกเสือ ระดมสมอง เรื่องปัญหามลพิษต่างๆ ที่มีผลต่อการ

ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

4.3.4 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันระดมสมอง เรื่องที่ได้รับมอบหมาย

4.3.5 ลูกเสือนำเสนอผลสรุปการระดมสมอง ผู้กำกับฯ สรุปข้อมูลที่ถูกต้องและนำเสนอใน ส่วนที่ขาดพร้อมทั้งให้ลูกเสือจดบันทึกไว้เพื่อศึกษา

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ภาพป่าไม้ถูกทำลาย

5.2 หนังสือกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะร่วมปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

6.2 ผลสรุปการระดมสมอง

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง สิ่งแวดล้อม

1. ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

ปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย มีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากรจำนวนมาก และมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้แทน โดยก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากขึ้น

1.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย มีดังนี้

- 1) ปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นตามเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพฯ เชียงใหม่ เป็นต้น
- 2) ปัญหามลพิษทางน้ำ ทางอากาศ ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม และชุมชนเมืองใหญ่
- 3) ปัญหาสารพิษตกค้างในอาหารและสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้สารพิษกำจัดแมลงทางการเกษตร
- 4) ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำจืดที่เกิดจากการทำลายป่าเพื่อการเกษตร การขยายตัวของชุมชนและเมืองต่างๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาแหล่งน้ำเสื่อมคุณภาพ
- 5) ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่เกิดจากการทำเหมืองแร่ การระบายน้ำเสียลงสู่ทะเล
- 6) ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าหรือบุกรุกพื้นที่ป่าสงวน
- 7) ปัญหาการเสื่อมโทรมของดิน
- 8) ปัญหาคุณภาพและการกระจายตัวของประชากร

1.2 ปัญหาสิ่งแวดล้อมและแนวทางแก้ไขปัญหาในภาคเหนือ

1) ปัญหาการบุกรุกทำลายป่า

เกิดจากการทำไร่เลื่อนลอยของชาวเขาเผ่าต่างๆ และบุกรุกพื้นที่ป่าสงวน การตัดไม้ทำลายป่าทำให้ดินเกิดการพังทลายและไม่มีความอุดมสมบูรณ์และทำให้แม่น้ำลำธารตื้นเขิน

แนวทางแก้ไข

1. ป้องกัน ควบคุมการตัดไม้ทำลายป่า
2. ขยายเขตพื้นที่ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์ และรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
3. ให้การศึกษาแก่ประชาชนในความสำคัญของป่าไม้ ตลอดจนวิธีการอนุรักษ์ป่าไม้
4. ส่งเสริมการปลูกป่าเพื่อทดแทนป่าที่ถูกทำลายไป
5. เร่งทำแผนอพยพชุมชนและคนออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์
6. ปฏิเสธการรับรอง "สิทธิชุมชน" ในการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ป่า

2) ปัญหาการพังทลายของดิน

เกิดจากการตัดไม้ทำลายป่าของภาคเหนือมีสูงถึงร้อยละ 60 ของภาค และยังเป็นพื้นที่ราบสูงทำให้ปัญหาการพังทลายของดินมีมาก

แนวทางแก้ไข

1. ส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
2. แบ่งพื้นที่การใช้ดินให้เหมาะสม
3. มีมาตรการควบคุมการตัดไม้ทำลายป่า
4. ส่งเสริมการปลูกพืชแบบขึ้นบันได การปลูกพืชคลุมดิน การปลูกพืชสลับแถว

3) ปัญหาการขยายตัวของสังคมเมือง

เกิดจากการขยายตัวของชุมชนมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหายาเสพติด ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ เป็นต้น

แนวทางแก้ไข

1. ส่งเสริมและฝึกอาชีพต่างๆ แก่ประชาชน
2. ให้การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เช่น โครงการพัฒนาชาวไทยภูเขา
- 3.ปราบปรามและลงโทษผู้ค้ายาเสพติดอย่างเด็ดขาด
4. พัฒนาคนให้มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบร่วมกัน

4) ปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกิน

เนื่องจากภาคเหนือเป็นพื้นที่ราบสูงสลับกับภูเขา ทำให้ขาดที่ดินในการประกอบอาชีพเกษตร

แนวทางแก้ไข

1. ปรับปรุงคุณภาพของดินให้สามารถใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด
2. ให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในการใช้ประโยชน์จากที่ดินของตน

2. แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

น้ำในโลกของเราร้อยละ 97.41 เป็นน้ำทะเล มีเพียงร้อยละ 2.59 เท่านั้นที่เป็นน้ำจืด ซึ่งแบ่งเป็นน้ำแข็งบนขั้วโลกร้อยละ 1.984 น้ำใต้ดินร้อยละ 0.592 และน้ำผิวดินร้อยละ 0.014 โดยน้ำผิวดินนี้แบ่งออกเป็นน้ำในทะเลสาบร้อยละ 0.007 น้ำที่อยู่ในช่องว่างระหว่างเม็ดดินร้อยละ 0.005 น้ำในแม่น้ำ น้ำในสิ่งมีชีวิตและไอน้ำในบรรยากาศ อย่างละร้อยละ 0.001 เท่านั้น ดังนั้นจะเห็นว่าปริมาณน้ำจืดที่มนุษย์สามารถนำมาใช้เพื่อยังชีพนั้นมีน้อยมาก

การอนุรักษ์ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพโดยเฉพาะแหล่งน้ำจืด ทั้งแหล่งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน จึงมีความสำคัญยิ่ง หลายปีที่ผ่านมา มีการสร้างเขื่อนและระบบชลประทานมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมพอสมควร ดังนั้นเราควรใช้น้ำอย่างคุ้มค่า มนุษย์ก่อเกิดมลพิษทางน้ำจากสามกิจกรรมหลักได้แก่ การเกษตร อุตสาหกรรม และการใช้ชีวิตในชุมชนหรือครัวเรือน โดยแบ่งเป็นมลพิษทางน้ำที่รู้แหล่งกำเนิด (Point source) และมลพิษทางน้ำที่ไม่รู้แหล่งกำเนิด (Non-point source) หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 การจัดหาแหล่งน้ำให้เพียงพอ (Availability of water resource)

2.1.1 การจัดหาแหล่งน้ำและการเก็บกักน้ำ (Reservoir)

การสร้างอ่างเก็บน้ำที่เหมาะสมเพื่อกักเก็บน้ำผิวดิน (Surface water) การสร้างฝายหรือระบบจัดเก็บน้ำอื่นๆ เพื่อป้องกันการขาดแคลนน้ำ ซึ่งรวมถึงการจัดหาถังเก็บน้ำ อ่าง หรือภาชนะเพื่อการเก็บกักน้ำฝนเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภคในครัวเรือน ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งการจัดเก็บน้ำและลดการพึ่งพาน้ำจากแหล่งอื่น

2.1.2 การจัดระบบจ่ายน้ำ (Irrigation system)

เป็นการผันน้ำจากร่องน้ำต่างๆ หรือแหล่งน้ำต่างๆ มารวมกัน แล้วจ่ายลงสู่พื้นที่ที่ต้องการ โดยวิธีการนี้ตั้งแต่โบราณแล้วในตะวันออกกลางและอเมริกาใต้ ซึ่งวิธีนี้ช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ช่วยลดการกร่อนของผิวดิน ลดน้ำท่วมและปริมาณตะกอนในพื้นที่ลุ่มอย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการลดการสูญเสีย น้ำ ต้องหมั่นตรวจสอบการรั่วซึมของระบบจ่ายน้ำเป็นประจำหากพบต้องทำการแก้ไข เช่นการอุดหรือฉาบกันรั่ว

2.1.3 บ่อบาดาล (Well)

หมายถึง รูหรือบ่อที่เจาะหรือขุดลงไปใต้ดิน เพื่อนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ประโยชน์ในบางโอกาสบ่อน้ำอาจใช้ประโยชน์ในลักษณะอื่น เช่น เป็นบ่อสำรวจ บ่อสังเกตการณ์ บ่ออัดน้ำลงใต้ดิน บ่อน้ำบาดาลอาจมีความลึกไม่มากเพียง 10 - 20 เมตร หรืออาจจะลึกเป็นหลายร้อยเมตร หลังจากที่มีการเจาะบ่อแล้ว บ่อนั้นจะต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาและทดสอบ เพื่อให้เป็นบ่อบาดาลที่มีคุณภาพและมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน บ่อบาดาลมีแรงดัน (Artesian well) เป็นบ่อบาดาลที่เจาะลงในชั้นหินอุ้มน้ำมีแรงดัน ระดับน้ำในบ่อจะมีระดับสูงกว่าระดับน้ำของบ่อบาดาลที่เจาะลงในชั้นหินอุ้มน้ำไร้แรงดัน ในบางพื้นที่อาจพบเป็นบ่อน้ำพุ (จिरเดซ มาจันแดง, 2549) ดังนั้น การขุดเจาะบ่อบาดาลก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการหาแหล่งน้ำจืด เพราะน้ำบาดาลมีปริมาณมากกว่าน้ำผิวดิน และกำลังกลายเป็นแหล่งน้ำจืดที่สำคัญมากขึ้นเพราะนอกจากมีปริมาณมากแล้ว น้ำบาดาลมีโอกาสนปนเปื้อนต่ำกว่าน้ำผิวดิน ปราศจากจุลินทรีย์ ปราศจากสี มีองค์ประกอบทางเคมีค่อนข้างคงที่ และยังมีข้อดีอื่นๆ อีกมาก อย่างไรก็ตาม การเจาะบ่อบาดาลนั้นต้องให้ถูกหลักวิชาการเพื่อลดการปนเปื้อนแหล่งน้ำบาดาล รวมถึงการป้องกันการรั่วซึมของมลพิษจากการเกษตร อุตสาหกรรม และชุมชนลงสู่แหล่งน้ำบาดาล การสูบน้ำเกลือจากกรทำเหมืองเกลือในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เป็นสาเหตุหนึ่งของการปนเปื้อนน้ำเกลือในระบบน้ำบาดาล น้ำผิวดิน ทำให้ปัญหาดินเค็มลุกลาม และเกิดหลุมยุบขนาดใหญ่

2.2 การรักษาแหล่งน้ำจากกิจกรรมทางการเกษตร

2.2.1 การทำการเกษตร (Farming)

การลดอัตราการกร่อนของดินโดยแนวทางตามโพสท์แรก จะช่วยลดความชุ่มชื้นของน้ำ และการลดการใช้สารเคมี เช่นปุ๋ยและสารกำจัดศัตรูพืชสามารถช่วยลดการปนเปื้อนของสารเคมีเหล่านี้ในแหล่งน้ำทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินได้ การส่งเสริมการใช้ระบบน้ำหยดในการเพาะปลูก (Micro

irrigation/drip) ช่วยลดการสูญเสียน้ำจากการรดน้ำแบบดั้งเดิมได้มาก เกษตรกรควรมีการศึกษาเทคโนโลยีทางชลประทานใหม่ๆ ช่วยให้มีความรู้และอาจนำมาประยุกต์เพื่อการอนุรักษ์น้ำได้

2.2.2 การปศุสัตว์ (Livestock)

การเลี้ยงสัตว์ เช่น สัตว์เลื้อยคลานนั้นหากมีการจัดการไม่ดี อาจส่งผลให้เกิดการปนเปื้อนของมูลสัตว์สู่แหล่งน้ำได้ มูลสัตว์เหล่านี้เป็นสาเหตุทำให้เกิดการแพร่ขยายของเชื้อแบคทีเรียโคลิฟอร์ม (Coli form bacteria) ในแหล่งน้ำผิวดิน ดังนั้นควรมีการจัดการมูลสัตว์ให้เหมาะสมโดยการสร้างบ่อกักเก็บ และอาจประยุกต์ใช้ผลิตก๊าซชีวภาพหรือทำเป็นปุ๋ยได้ด้วย

2.2.3 การเลือกปลูกพืชที่มีอัตราการคายน้ำต่ำ

มีการศึกษาพบว่า การปลูกพืชจำพวกสมุนไพรรหรือหญ้าช่วยรักษาความชื้นในดินมากกว่าไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ เนื่องจากพืชสมุนไพรมีอัตราการคายน้ำต่ำกว่าซึ่งสามารถลดอัตราการใช้น้ำได้ ดังนั้นในพื้นที่ทางการเกษตร การปลูกพืชคลุมดินกลุ่มนี้สามารถลดการกร่อนของดินแล้วยังรักษาความชื้นในดินด้วย ซึ่งจะเป็นการประหยัดน้ำในการเพาะปลูกได้อีกแนวทางหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การเลือกปลูกพืชทางเศรษฐกิจนั้นต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายอย่างที่เป็นจุดสมดุลระหว่างผลกำไรและการอนุรักษ์

2.2.4 การตัดไม้ (Logging)

การวางแผนตัดไม้อย่างถูกวิธีช่วยลดความเสียหายของหน้าดินจากการกร่อน ซึ่งส่งผลให้น้ำในแหล่งน้ำขุ่นได้ เช่น การไม่ตัดต้นไม้ในพื้นที่ทั้งผืนในครั้งเดียว และการปลูกทดแทน เป็นต้น

2.3 การรักษาแหล่งน้ำจากอุตสาหกรรม

2.3.1 น้ำเสียจากอุตสาหกรรม (Industrial water waste)

โรงงานต้องวางแผนการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ลดการปล่อยน้ำเสียโดยการบำบัดน้ำก่อนปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งแม้ว่าการสร้างโรงบำบัดน้ำจะมีค่าใช้จ่ายสูง แต่เป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ดี ขั้นตอนการบำบัดน้ำเสียโดยทั่วไปมีสามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนแรก เป็นการใช้กระบวนการทางกายภาพเพื่อแยกของแข็งที่ปนเปื้อนมากับน้ำเสียออกก่อน เช่น ตะกอนขนาดต่างๆ ไปไม้ และเศษชิ้นส่วนทางอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยการกรองผ่านตะแกรง หลังจากนั้นน้ำเสียจะไหลลงสู่ถังเก็บ (Settling tank/Clarifier) ในโรงงานทำการบำบัดขั้นต้น เดียวนั้น หลังจากนั้นจะทำการเติมคลอรีนเพื่อกำจัดจุลินทรีย์ที่อยู่ในน้ำเสียแล้วจึงปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ส่วนตะกอนเหลวหนืด (Sludge) ที่ตกอยู่ก้นถังนั้นแยกออกแล้วทำให้แห้งก่อนนำไปทิ้ง

ขั้นตอนที่สอง น้ำที่แยกตะกอนเหลวหนืดในขั้นตอนแรกแล้วนั้นอาจทำการนำมาบำบัดในขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นตอนการเติมออกซิเจนลงในน้ำเพื่อให้แบคทีเรียย่อยอินทรีย์วัตถุที่หลงเหลืออยู่ในน้ำให้น้ำใสขึ้น น้ำส่วนบนจะปล่อยเข้าถังต่อไป การเติมคลอรีนเพื่อทำลายแบคทีเรียแล้วจึงปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ แต่หากมีสารเคมีในปริมาณสูงอยู่ ต้องทำการบำบัดในขั้นตอนที่สามก่อน ส่วนตะกอนหนืดที่อยู่ก้นถังจะถูกส่งไปย่อยโดยแบคทีเรีย (Sludge digester) โดยไม่เติมออกซิเจน แล้วจึงทำให้แห้งก่อนนำไปทิ้ง

ขั้นตอนที่สาม เป็นขั้นตอนการกำจัดสารมลพิษ เช่น ไนเตรต และฟอสเฟต ที่ละลายอยู่ในน้ำเสียออก ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ช่วยรักษาน้ำในระบบนิเวศได้ดี

2.4 การรักษาแหล่งน้ำจากกิจกรรมชุมชน

2.4.1 น้ำเสียจากชุมชน (Municipal water waste)

การลดการปล่อยน้ำเสียจากชุมชนหรือครัวเรือนลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติโดยการสร้างบ่อกักเก็บอย่างถูกวิธี ทำการติดตั้งสุขภัณฑ์และระบบประหยัดน้ำ ปรับปรุงนิสัยการบริโภคเท่าที่เหมาะสม และจำเป็นเพื่อลดของเสีย การลดการใช้น้ำเป็นการช่วยประหยัดเงินไปในตัวด้วย อย่างไรก็ตาม น้ำเสียจากชุมชนนั้นสามารถทำการบำบัดได้เหมือนกับขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้น

2.4.2 การพัฒนาเมือง (Urban development)

การก่อสร้างอาคารและการตัดถนนเป็นปัญหาใหญ่ต่อแหล่งน้ำและพื้นที่ลุ่มน้ำมาก การขยายตัวของเมืองทำให้ลูกน้ำเข้าไปในพื้นที่ลุ่มน้ำ ส่งผลต่อการซึมผ่านของน้ำ และเกิดปัญหาต่อทั้งปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาล การสร้างถนนตัดขวางทางน้ำธรรมชาติ เช่น ถนนวงแหวนรอบเมือง หากมีการวางแผนไม่ดี อาจเกิดน้ำท่วมได้ง่าย

3. ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยมูลค่าความเสียหาย และการสำรวจทัศนคติของประชาชน พบว่า ปัญหาสำคัญ 5 ลำดับแรก มีดังนี้ ลำดับที่ 1 การสูญเสียทรัพยากรป่าไม้ ลำดับที่ 2 อุทกภัยและภัยแล้ง ลำดับที่ 3 ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน และการใช้ที่ดิน ลำดับที่ 4 มลพิษจากขยะ และลำดับที่ 5 มลพิษทางอากาศ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมและแนวทางแก้ไขไว้คือ สิ่งแวดล้อมเอื้อประโยชน์ให้สิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีการพึ่งพากันอย่างสมดุล มนุษย์ดำรงชีพอยู่ได้ด้วยอาศัยปัจจัยพื้นฐานจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยอาหาร อากาศ น้ำ ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค สิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งมีชีวิตทุกชนิด แต่ “ทำไมสิ่งแวดล้อมถึงถูกทำลาย” และเกิดปัญหามากมายทั่วทุกมุมโลก ทั้ง ๆ ที่สิ่งแวดล้อมเอื้อประโยชน์ให้สิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ รวมทั้งมนุษย์ด้วย เมื่อทำการศึกษพบว่า “มนุษย์” เป็นผู้ทำลายสิ่งแวดล้อมมากที่สุด สาเหตุที่มนุษย์ทำลายสิ่งแวดล้อมเกิดจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์เอง โดยมุ่งที่ปัจจัยด้านวัตถุ คือ “เงิน” จึงทำให้เกิดการทำลายล้างเพื่อหาสิ่งที่มาตอบสนองความต้องการของตนเอง

เมื่อคำนึงถึงประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับจากสิ่งแวดล้อมมีมากมายมหาศาล จากผลการศึกษาผลงานทางวิชาการ พบว่า เหตุที่มนุษย์เป็นผู้ทำลายสิ่งแวดล้อมเกิดจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์เอง โดยใช้ความชาญฉลาดของตนเองที่มีมากมายทำลายล้างเพื่อแก่งแย่งปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ด้วยกันเอง จึงเกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ตนเองอยู่รอดในสังคม เมื่อสิ่งแวดล้อมถูกทำลายมากขึ้น ผลกระทบก็ย้อนกลับมาทำลายตัวมนุษย์เอง เช่น เกิดการเปลี่ยนแปลง

บรรยากาศของโลก เกิดสภาวะเรือนกระจก ภาวะโลกร้อนตลอดจนเกิดภัยธรรมชาติต่างๆ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินถล่ม ควันพิษ น้ำเน่าเสีย ขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลโดยตรงและทางอ้อม และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย เกิดขึ้นเมื่อรัฐบาลใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 โดยนำนโยบายการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเข้ามาใช้ในประเทศไทย เพื่อมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก ทำให้ประชาชนตื่นตัวในการทำไร่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ จึงเกิดการทำลายป่าและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อหาพื้นที่ในการปลูกพืชเชิงเดี่ยวตามนโยบายรัฐบาล มีการใช้ปุ๋ยเคมี ใช้ยาปราบศัตรูพืช เกิดโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก แต่ภาครัฐยังขาดการควบคุมอย่างเป็นระบบและชัดเจน จึงทำให้เกิดผลกระทบมาจนถึงปัจจุบัน เช่น ป่าไม้ถูกทำลาย ดินเสื่อมคุณภาพ น้ำเน่าเสีย เกิดสารเคมีสะสมในแหล่งน้ำและดิน เกิดมลพิษ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อม ต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตของประชาชน ทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศโดยรวม

จะอย่างไรถึงจะสร้างจิตสำนึกให้มนุษย์เห็นคุณค่าและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาของนักวิชาการ พบว่า การแก้ไขปัญหาสีสิ่งแวดล้อมต้องแก้ที่ตัว “มนุษย์” นั่นคือจะต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ ธรรมชาติ เจตคติ มีคุณธรรมจริยธรรม และความตระหนักต่อสิ่งแวดล้อม ต่อประชาชน โดยเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ สร้างความตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้น และสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

4. สาเหตุและผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ สาเหตุของปัญหาสีสิ่งแวดล้อมมีอยู่มากมาย แต่ที่สำคัญมี 2 ประการ คือ

4.1 การเพิ่มของประชากร (Population Growth)

โดยเฉลี่ยประชากรทั่วโลกมีแนวโน้มสูงมาก ขึ้น ถึงแม้ว่าการรณรงค์เรื่องการวางแผนครอบครัว จะได้ผลดี แต่ปริมาณการเพิ่มของประชากรก็ยัง เป็นการเติบโตแบบเอกซ์โพเนนเชียล (Exponential Growth) ซึ่งเป็นการเพิ่มในอัตราทวีคูณ เมื่อผู้คน มากขึ้นความต้องการบริโภคทรัพยากรก็เพิ่มมากขึ้นทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาหาร ที่อยู่อาศัย พลังงาน ฯลฯ

จากการคาดคะเนการเพิ่มจำนวนประชากรโลกซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (ดูข้อมูลในภาพที่ 4-1) ทำให้ความต้องการปัจจัยต่างๆ เพื่อการดำรงชีวิตเพิ่มตาม คาดว่า ปัญหาต่างๆ จะตามมาอย่างรวดเร็ว อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ปัญหาที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค สวัสดิการอื่นๆ การประกอบอาชีพ ฯลฯ ปรัชญาการณเช่นนี้เป็นเรื่องที่น่าวิตกยิ่งสำหรับประเทศที่ประชากรมี แนวโน้มเพิ่มสูงมาก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาทางลดความตึงเครียดลงก่อนที่จะถึงซึ่ง ภาวะวิกฤติในอนาคต

4.2 การขยายตัวทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี (Economic Growth & Technological Progress)

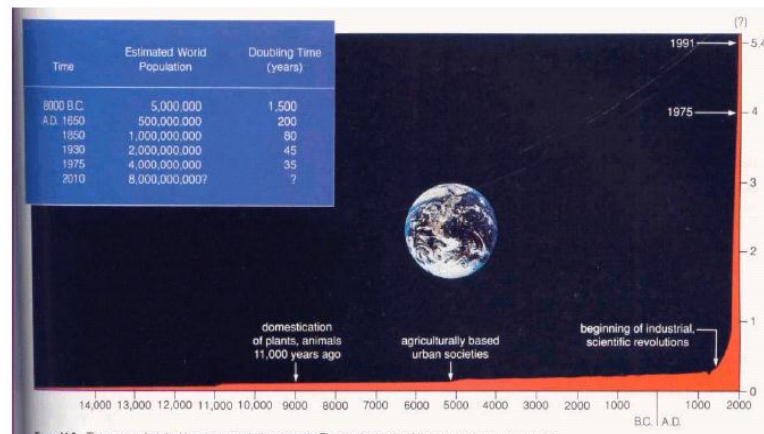
การขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้มาตรฐานในการดำรงชีวิตสูงตามไปด้วย มีการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติเกินความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชีวิต จึงจำเป็นต้องใช้พลังงานมากขึ้นตามไปด้วย ในขณะเดียวกันความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ก็ ช่วยเสริมให้ การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ทำได้ง่ายขึ้นและมากขึ้น นอกจากนี้การเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว มีผลให้เกิดปัญหาขาดแคลนอาหารที่อยู่อาศัย การสาธารณสุข การศึกษา การว่างงาน ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้พบมากในประเทศด้อยพัฒนา ประเทศเหล่านี้จำเป็นต้องเร่งพัฒนาด้วยการเร่งการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรกรรมและการ อุตสาหกรรมให้มากยิ่งขึ้น เทคโนโลยีใหม่ๆ จึงถูกนำมาใช้ในการเกษตรรวมทั้งปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช ฯลฯ สารพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมถูกปล่อยออกมาในรูปควันเสีย ฝุ่นละออง ทำให้เกิดภาวะอากาศเป็นพิษ เสี่ยงจากโรงงานอุตสาหกรรมเป็นสาเหตุหนึ่งของมลพิษทางเสียง ของเสีย จากโรงงานอุตสาหกรรมและจากเกษตรกรรมถูกปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้เกิดภาวะน้ำเป็นพิษ นอก จากนี้ทรัพยากรธรรมชาติยังถูกนำมาใช้อย่างรวดเร็วและมากมาย เป็นผลให้ สภาพแวดล้อม เปลี่ยนแปลงไป เช่น การทำลายป่า ทำให้ฝนไม่ตกตามฤดูกาล การทำลายหน้าดินทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม แร่ธาตุต่างๆ ถูกนำมาใช้เป็นจำนวนมาก กระบวนการในการเปิดป่า ทำเหมือง และขุด ตอนของการทำเหมือง ล้วนแล้วแต่มีส่วนในการทำลายสภาวะแวดล้อมตาม ธรรมชาติอย่างน่าเสียดาย มนุษย์เป็นตัวละครสำคัญในการเพิ่มพูนภาวะมลพิษให้แก่ระบบนิเวศ ความเจริญทาง เทคโนโลยียิ่งมีมากขึ้นเท่าไร ปัญหาการสร้างความสะดวกให้แก่สภาพแวดล้อมดูเหมือนจะยิ่งทวีมากขึ้นเท่านั้น นับตั้งแต่ยุโรปปฏิวัติอุตสาหกรรมเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 18 โรงงานอุตสาหกรรมกลายเป็น แหล่งถ่ายเทและปล่อยของเสียให้แก่สภาพแวดล้อมเรื่อยมาและมากขึ้นเป็นลำดับ อาจกล่าวได้ว่า สิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยจำกัดที่สำคัญของมนุษย์ เพราะเป็นตัวการทำลายมนุษย์เอง ในประเทศที่พัฒนาแล้วสิ่งแวดล้อมที่ถือว่าอยู่ในสภาพที่เป็นพิษต่อประชากร มักเกิดจากสารเคมี อากาศเสีย และน้ำเป็นพิษ ส่วนปัญหาเดียวกันนี้ในประเทศด้อยพัฒนาเกิดเนื่องจากการขาดแคลน อาหาร และทรัพยากรธรรมชาติ

จากสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อเนื่อง อันเกิดจากปัญหา สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ 2 ประการ คือ (ดูภาพที่ 4 – 2 ประกอบ)

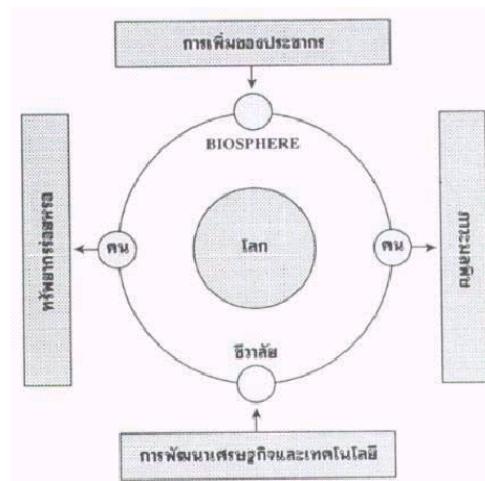
1. ทรัพยากรธรรมชาติร่อยหรอ เนื่องจากมีการใช้ทรัพยากรกันอย่างไม่ประหยัด อาทิ ป่า ไม่ถูกทำลาย ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ การขาดแคลนน้ำ ฯลฯ
2. ภาวะมลพิษ (Pollution) เช่น มลพิษทางน้ำ อากาศ ดิน เสียง และความร้อน ฯลฯ อันเป็นผลมาจากการเร่งรัดการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมนั่นเอง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สาเหตุของมลพิษเป็นผลจากการกระทำของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เนื่อง จากมนุษย์ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของธรรมชาติมีการเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วและมนุษย์ มี บทบาทที่แตกต่างไปจากธรรมชาติอื่นในหลายกรณี กล่าวคือเมื่อประชากรมนุษย์เพิ่มมากขึ้น ความ ต้องการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้เป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น

มนุษย์มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบวนการต่างๆ ได้แก่ ทำการเกษตร การประมง สร้างเมือง สร้างเขื่อนขนาดใหญ่ สร้างโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อผลิตสิ่งต่างๆ เช่น รถยนต์ เครื่องบิน เรือ และอื่นๆ อีกมากมาย ทำให้เกิดความไม่สมดุลในธรรมชาติ ก่อให้เกิดปัญหารุนแรงทางด้านสิ่งแวดล้อม และรวมเรียกปัญหาที่เกิดขึ้นว่า ปัญหามลพิษ ซึ่งมีหลาย ลักษณะหลายประเภท ล้วนแต่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตของมนุษย์ได้ ดังนั้นหากมนุษย์ไม่มีจิตสำนึกร่วมกันในการแก้ไขและรักษาสภาพแวดล้อมดังกล่าวแล้ว ย่อมเป็นเหตุให้มนุษย์เราต้อง ประสบปัญหาในอนาคตมากขึ้นอย่างแน่นอน

ภาพที่ 4-1 กราฟแสดงการเติบโตของประชากรโลก โดยแกนตั้งแสดงจำนวนประชากรมีหน่วยเป็นพันล้านคน (Starr and Taggart. 1992 : 797)

ภาพที่ 4-2 แผนภูมิแสดงเหตุและผลอันเนื่องมาจากปัญหาสิ่งแวดล้อม (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. 2540 : 17)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 22 เรื่อง การบริการ 1 (การบริการและพัฒนาชุมชน)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การบริการ หมายถึงการรับใช้หรือการให้ความสะดวก สำหรับลูกเสือ หมายถึง ความพร้อมในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อบุคคลหรือชุมชนด้วยความเต็มใจ ตามคำปฏิญาณของลูกเสือ ข้อ 2 “ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ”

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกความหมายของคำว่า บริการชุมชน พัฒนาและการพัฒนาชุมชนได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกความหมายของคำว่า บริการ ได้

2.2.2 บอกความหมายของคำว่า ชุมชน พัฒนาและพัฒนาชุมชนได้

2.2.3 บอกประโยชน์ที่ลูกเสือได้รับการบริการได้

2.2.4 บอกกิจกรรมที่ลูกเสือปฏิบัติเกี่ยวกับการบริการชุมชนได้

2.2.5 บอกกิจกรรมที่ลูกเสือสามารถปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนได้

2.2.6 บอกกฎของลูกเสือที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการได้

3. เนื้อหาสาระ

3.1 ความหมายของคำว่า การบริการ ชุมชน พัฒนาและการพัฒนาชุมชน

3.2 ประโยชน์ที่ลูกเสือได้รับการให้บริการ

3.3 กิจกรรมที่ลูกเสือสามารถปฏิบัติได้ในการให้บริการชุมชน

3.4 กิจกรรมที่ลูกเสือสามารถปฏิบัติได้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

3.5 กฎลูกเสือที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงการขั้นตอนปฏิบัติกิจกรรม พร้อมทั้งแจกใบงาน เรื่อง การบริการ และใบความรู้เรื่อง การให้บริการตามจำนวนของลูกเสือแต่ละหมู่

4.3.2 ลูกเสือแต่ละหมู่ ศึกษาใบความรู้ หนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมบันทึกลงในใบงาน

4.3.3 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้ลูกเสือแต่ละหมู่ บันทึกข้อมูลที่ถูกต้อง ลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 ปิดประชุมกอง (นัดหมาย ให้ลูกเสือนำปากกาและสมุดมาด้วยในวันพุธต่อไปตรวจเครื่องแบบ ลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ใบความรู้เรื่อง การให้บริการ

5.2 ใบงาน เรื่อง บริการ

5.3 หนังสือกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.2 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 23 เรื่อง การบริการ 2 (ทักษะพยาบาลและเหตุฉุกเฉิน) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สารสำคัญ

การปฐมพยาบาล หมายถึง การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ อุบัติเหตุหรือผู้เจ็บป่วย เพื่อให้ผู้นั้นมีอันตรายน้อยลงหรือปลอดภัยก่อนนำส่งหมอ ซึ่งในบางครั้งในการเข้าค่ายพักแรม ลูกเสืออาจประสบกับเหตุฉุกเฉินจากธรรมชาติก็ได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกความหมายของการปฐมพยาบาลและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินได้

2.2. จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกความหมายของคำว่าปฐมพยาบาลได้

2.2.2 บอกหลักทั่วไปของการปฐมพยาบาลได้

2.2.3 บอกข้อควรระมัดระวังในการปฐมพยาบาลได้

2.2.4 บอกวิธีการช่วยเหลือผู้ที่เกิดอาการช็อคได้

2.2.5 บอกวิธีการในการปฐมพยาบาลบาดแผลทั่วไปได้

2.2.6 บอกวิธีการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยธรรมชาติต่างๆ ได้

3. เนื้อหาสาระ

3.1 ความหมายของคำว่าปฐมพยาบาล

3.2 หลักทั่วไปของการปฐมพยาบาล

3.3 ข้อควรระมัดระวังในการปฐมพยาบาล

3.4 วิธีการช่วยเหลือผู้ที่เกิดอาการช็อค

3.5 วิธีการในการปฐมพยาบาลบาดแผลทั่วไป

3.6 วิธีการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยธรรมชาติต่างๆ

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละฐาน พร้อมทั้งแบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการรวมหมู่ลูกเสือ

4.3.2 จัดฐานการเรียนรู้ 3 ฐาน ดังนี้

- 1) ฐานที่ 1 เรื่อง หลักทั่วไปและข้อควรระมัดระวังในการปฐมพยาบาล
- 2) ฐานที่ 2 เรื่อง การปฐมพยาบาลบาดแผลและการช็อค
- 3) ฐานที่ 3 เรื่องการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ

4.3.3 จัดลูกเสือเข้าประจำฐาน พร้อมทั้งแจกใบงาน

- 1) กลุ่มที่ 1 เข้าประจำฐานที่ 1
- 2) กลุ่มที่ 2 เข้าประจำฐานที่ 2
- 3) กลุ่มที่ 3 เข้าประจำฐานที่ 3

4.3.4 ให้นักเรียนเวียนฐานกิจกรรม เมื่อครบเวลา จนครบทั้ง 3 ฐาน

4.3.5 ลูกเสือนำเสนอเนื้อหาที่ได้ศึกษามา ผู้กำกับฯ ช่วยสรุปเนื้อหาให้ถูกต้อง

4.3.6 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ใบงาน เรื่อง หลักการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

5.2 ใบงาน เรื่อง การปฐมพยาบาลบาดแผลทั่วไปและอาการช็อค

5.3 ใบงาน เรื่อง การปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ

5.4 ใบความรู้ เรื่อง การปฐมพยาบาลและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

5.5 สมุด ปากกา

5.6 หนังสือกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.2 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง การบริการ

1. การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

เป็นกระบวนการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนท้องถิ่นในทางที่ดีขึ้น เจริญรุ่งเรืองขึ้น ในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถจัดการกับภาวะการณ์ของกระแสโลกาภิวัตน์เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ (self-reliance) หรือช่วยตนเองได้ (self-help) ในการคิดตัดสินใจและดำเนินการแก้ไขปัญหา ตลอดจนตอบสนองความต้องการของตนเอง และส่วนรวม ดังนั้น ชุมชนท้องถิ่นจะพัฒนาได้หรือไม่ และดำเนินไปในทิศทาง จึงต้องมียุทธศาสตร์ประกอบของแนวคิดพื้นฐานการพัฒนาชุมชน หลักการพัฒนาชุมชน และการดำเนินงานพัฒนาชุมชน รวมทั้งการปรับตัวให้ทันต่อภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม แนวความคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น สิ่งสำคัญของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่จะสามารถทำงานกับประชาชนได้อย่างถูกต้อง และทำให้งานมีประสิทธิภาพ อันประกอบด้วยแนวคิดพื้นฐาน ในการพัฒนาชุมชนในระดับการปฏิบัติ มีดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) เป็นหัวใจของงานพัฒนาชุมชน โดยยึดหลักของการมีส่วนร่วมที่ว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจวางแผนงาน การปฏิบัติการ และร่วมบำรุงรักษา

2) การช่วยเหลือตนเอง (Aided Self - Help) เป็นแนวทางในการพัฒนาที่ยึดเป็นหลักที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ต้องพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นพึ่งตนเองได้มากขึ้น โดยมีรัฐคอยให้การช่วยเหลือสนับสนุน ในส่วนที่เกินขีดความสามารถของประชาชน ตามโอกาสและหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม

3) ความคิดริเริ่มของประชาชน (Initiative) ในการทำงานกับประชาชนต้องยึดหลักการที่ว่า ความคิดริเริ่มต้องมาจากประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งต้องใช้วิถีแห่งประชาธิปไตย และหาโอกาสกระตุ้นให้การศึกษา ให้ประชาชนเกิดความคิด และแสดงออกซึ่งความคิดเห็นอันเป็น ประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น หมู่บ้าน ตำบล

4) ความต้องการของชุมชน (Felt - Needs) การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นต้องให้ประชาชน และองค์กรประชาชนคิดและตัดสินใจบนพื้นฐานความต้องการของท้องถิ่นเอง เพื่อให้เกิดความคิดที่ว่างงานเป็นของประชาชน และจะช่วยกันดูแลรักษาต่อไป

5) การศึกษาภาคชีวิต (Life - Long Education) การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นถือเป็นกระบวนการให้การศึกษาภาคชีวิตแก่ประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคน พัฒนาท้องถิ่น การให้การศึกษา ต้องให้การศึกษายาวต่อเนื่องกันไป トラบเท่าที่บุคคลยังดำรงชีวิตอยู่ในชุมชน

หลักการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

เป็นความจริงแห่งชีวิต ของการพัฒนาชุมชนซึ่งยึดถือเป็นสัจธรรม คือ ความเชื่อมั่นและศรัทธาในมนุษยชาติ ว่ามนุษย์ทุกชีวิตมีคุณค่า และมีความหมาย มีศักดิ์ศรี และมีศักยภาพกล่าวคือ มีฐานะแห่งความเป็นมนุษย์ที่ไม่ควรจะได้รับ การเหยียดหยาม ดูหมิ่น เหยียดหยามจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง มีความสามารถจากการเป็นมนุษย์ที่ควรได้รับการยอมรับและทำให้ปรากฏเป็นจริงในทางปฏิบัติจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง ดังนั้น การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่แท้จริง คือ หลักประชาชน หมายถึง

1) เริ่มต้นที่ประชาชน โดยยืนจุดเดียวกับประชาชน มองโลก มองชีวิต มองปัญหา จากทัศนะของประชาชน เพื่อให้เข้าใจปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อให้เข้าถึงชีวิต จิตใจ ของประชาชน

2) ทำงานร่วมกับประชาชน โดยการคำนึงถึงการที่จำทำให้ประชาชนเข้าใจปัญหาของตนเองและของท้องถิ่น และมีกำลังใจลุกขึ้นต่อสู้กับปัญหา ช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ไขปัญหานั้น ย่อมมีหนทางที่จะกระทำได้โดยไม่ยากหากเข้าใจปัญหาและเข้าถึงจิตใจของประชาชน

3) ยึดประชาชนเป็นพระเอก โดยประชาชนต้องเป็นผู้กระทำการพัฒนาด้วยตนเองไม่ใช่เป็นผู้ถูกกระทำ หรือเป็นฝ่ายรองรับข้างเดียว เพราะผลของการกระทำการพัฒนานั้น ตกอยู่ที่ประชาชนโดยตรง ท้องถิ่นโดยตรง ประชาชนเป็นผู้รับโชค หรือ เคราะห์จากการพัฒนานั้น วัตถุประสงค์ในการพัฒนาชุมชน จึงมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ

- 1) เพื่อให้มนุษย์เข้าถึงศักยภาพสูงสุดที่ธรรมชาติให้มนุษย์บรรลุถึงขีด ความสามารถสูงสุดที่พึงมี
- 2) เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้ผาสุก ให้สุขสมบูรณ์

เป้าหมายการพัฒนาชุมชน จึงอยู่ที่ การทำให้ชุมชน(ประชาชน) สุขสมบูรณ์ การทำให้ประชาชนพึ่งตนเองช่วยตนเองได้ในการแก้ไขปัญหส่วนตัว และแก้ไขปัญหารวมรวมได้ รวมทั้งในการยังชีพตนเองหรือการมีงานทำ และยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นได้

หลักการดำเนินงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่น จากแนวคิดพื้นฐาน หลักการพัฒนาได้นำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1) ยึดหลักความมีศักดิ์ศรี และศักยภาพของประชาชน โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นใช้ศักยภาพที่มีอยู่ให้มากที่สุด และต้องเชื่อมั่นว่าประชาชนนั้นมีศักยภาพที่จะใช้ความรู้ ความสามารถที่จะปรับปรุงพัฒนาตนเองได้ จึงต้องให้ออกาสประชาชนในการคิด วางแผน เพื่อแก้ปัญหาชุมชนท้องถิ่นด้วยตัวของเขาเอง

2) ยึดหลักการพึ่งตนเองของประชาชน ยึดมั่นเป็นหลักสำคัญว่าต้องสนับสนุนให้ประชาชนพึ่งตนเองได้ โดยการสร้างพลังชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ส่วนรัฐบาลจะช่วยเหลือ สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง และช่วยเหลือในส่วนที่เกินขีดความสามารถของประชาชน

3) ยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนร่วมคิด ตัดสินใจวางแผน ปฏิบัติตามแผน และติดตามประเมินผลในกิจกรรม หรือโครงการใดๆ ที่จะทำในชุมชน

ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการดำเนินงาน อันเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องความเป็นเจ้าของโครงการ หรือกิจกรรม

4) ยึดหลักประชาธิปไตย ในการทำงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่น จะต้องเริ่มด้วยการพูดคุย ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน คิดร่วมกัน ตัดสินใจ และทำร่วมกัน รวมถึงรับผิดชอบร่วมกัน ภายใต้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย

ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น จากลำดับขั้นของกระบวนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ด้วยแนวคิดหลักการพื้นฐานการพัฒนา หลักการพัฒนาชุมชน และการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของหลายๆ ชุมชนท้องถิ่นจากอดีต ถึงปัจจุบัน ทำให้หลาย ๆ ชุมชนเกิดการพัฒนาทั้งที่เกิดจากชุมชนเอง และความร่วมมือจากภาครัฐ ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และประชาชนในชุมชนท้องถิ่นอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงในชีวิตในขณะเดียวกัน ในบางชุมชนท้องถิ่นกลับต้องพบกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้ ด้วยมูลเหตุประการต่างๆ ดังนี้

1) บริบทของชุมชนเมือง หรือกึ่งเมือง อันมีความหลากหลายของระบบทางสังคมหรือพหุสังคม ทำให้กระบวนการการพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้า ซึ่งแตกต่างจากระบบสังคมที่มีความเป็นเอกภาพที่สามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว

2) วัฒนธรรมประชาธิปไตยที่เบ่งบาน ประกอบกับสื่อสารสนเทศที่ก้าวล้ำทำให้ประชาชนเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างเท่าทันกัน กลับก่อให้เกิดความแตกแยกขึ้นในสังคม เช่น เสือเหลือง เสือแดง หรือหน้ากากขาว ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการพัฒนาในทุกๆ ระดับ รวมทั้งในระดับท้องถิ่น

3) ขาดอิสระเชิงอำนาจระหว่างราชการส่วนกลางกับท้องถิ่น อันผิดเพี้ยนไปจากหลักการกระจายอำนาจ ที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารราชการท้องถิ่นเอง

4) ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ในกระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมกันรับผิดชอบ

2. หลักการปฐมพยาบาลทั่วไป

2.1 แนวทางการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

2.1.1 การประเมินสถานการณ์

1) ตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่เกิดเหตุว่ามีความปลอดภัยหรือไม่ ถ้าไม่ปลอดภัย ไม่ควรเสี่ยงอันตรายเข้าไปช่วยเหลือ

2) แจ้งเหตุ/ขอความช่วยเหลือหน่วยงานที่ชำนาญเฉพาะโดยให้การข้อมูล

- มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น/สถานการณ์เป็นอย่างไร

- สถานที่เกิดเหตุ

- จำนวนผู้บาดเจ็บ/สภาพผู้บาดเจ็บ

- ชื่อผู้แจ้งเบอร์โทรศัพท์ติดต่อกลับ เพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

3) ประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บ โดยตรวจ

- ระดับความรู้สึกตัว (รู้สึกตัวดี/ซึม/รู้สึกตัวบ้าง ไม่รู้สึกตัวบ้าง)
- ทางเดินหายใจและการหายใจ ลักษณะและอัตราการหายใจ
- ชีพจร ลักษณะการเต้น และจำนวนครั้ง
- การบาดเจ็บ (กระดูกหัก บาดแผล ฯลฯ) หรือการเจ็บป่วยอื่นที่ดำเนินอยู่

4) ให้การปฐมพยาบาล

- การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน
- การห้ามเลือด/การทำแผล
- การเคลื่อนย้าย/การนำส่งโรงพยาบาล

เราต้องเก็บข้อมูลเบื้องต้น โดยดูจากผู้ป่วย ผู้อยู่ในเหตุการณ์ อาการเป็นอย่างไร และประเมินสถานการณ์ ดังนี้

1) เมื่อพบเห็นผู้บาดเจ็บ ควรดูให้แน่นอนว่าผู้ป่วยมีเลือดออกหรือไม่ ออกจากที่ใดบ้าง มีความรุนแรงของบาดแผลแค่ไหน ถ้ามีเลือดออก ควรทำการห้ามเลือดเป็นอันดับแรก

2) ถ้าผู้ป่วยไม่มีเลือดออก ให้ตรวจดูว่าร่างกายอบอุ่นหรือไม่ ถ้าร่างกายเย็นขึ้น แสดงว่าผู้ป่วยมีอาการช็อค ควรห่มผ้าให้อบอุ่น ให้อุ่นศีรษะต่ำกว่าลำตัวเล็กน้อย

3) ควรตรวจดูปากผู้ป่วยว่ามีสิ่งอาเจียน หรือสิ่งอื่นใดอุดตันหรือไม่ ถ้ามี ให้รีบล้วงออกเสียเพื่อมิให้อุดตันทางเดินหายใจหรือมิให้สำลักเข้าปอด

4) ตรวจดูให้แน่ใจว่าผู้ป่วยหายใจชัดหรือหยุดหายใจหรือไม่ ถ้าหยุดหายใจให้รีบทำการผายปอด และตรวจ คลำชีพจรของเส้นเลือดใหญ่บริเวณลำคอว่ายังเต้นเป็นจังหวะหรือไม่ ถ้าคลำชีพจรไม่พบหรือเบามาก ให้จัดการนวดหัวใจด้วยวิธีกดหน้าอกต่อไป

5) ตรวจดูส่วนต่างๆ ของร่างกายว่ามีบาดแผล รอยฟกช้ำ กระดูกหัก ข้อเคลื่อนหรือไม่ ถ้าพบสิ่งผิดปกติ ให้ปฏิบัติการปฐมพยาบาลแล้วแต่กรณี เช่น ปิดบาดแผล เข้าเฝือกชั่วคราว เป็นต้น

6) ไม่ควรเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยไม่จำเป็น ถ้าหากต้องการเคลื่อนย้ายควรทำให้ถูกวิธี และมีผู้ช่วยเหลือ หลายคนช่วยกัน

7) คลายเสื้อผ้าที่รัดร่างกายออก

8) อย่าให้คนมามุงดู เพราะจะทำให้อากาศถ่ายเทไม่สะดวก

9) พยายามปลอบใจผู้ป่วยอย่างให้ตื่นเต้นตกใจ อย่าให้ผู้ป่วยมองเห็นบาดแผลและรอยเลือดของตน

10) ตามแพทย์มาสถานที่เกิดเหตุ หรือนำส่งโรงพยาบาลโดยเร็ว

2.2 การปฐมพยาบาลบาดแผลเบื้องต้น

การปฐมพยาบาลบาดแผลอย่างถูกต้องจะช่วยป้องกันอันตรายและลดอาการแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้นได้โดยปฏิบัติดังนี้

2.2.1 ชนิดของบาดแผล แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ชนิดของบาดแผลบาดแผลปิด หมายถึง บาดแผลที่มีการฉีกขาดของเนื้อเยื่อภายใต้ผิวหนัง เช่น แผลฟกช้ำ ห้อเลือด ข้อเท้าพลิก ข้อแพลง

การดูแล

- ใน 24 ชั่วโมงแรก ใช้น้ำแข็งหรือถุงน้ำเย็นประคบ เพื่อไม่ให้เลือดออก และช่วยระงับอาการปวด
 - หลัง 24 ชั่วโมง ควรประคบด้วยน้ำอุ่น เพื่อช่วยละลายลิ่มเลือด
- 2) บาดแผลเปิด หมายถึง บาดแผลที่ทำให้เกิดรอยแยกของผิวหนังแบ่งเป็น 5 ชนิดคือ
 - แผลถลอก ผิวหนังถลอก เลือดออกเล็กน้อย
 - แผลฉีกขาด เกิดจากวัตถุไม่มีคมแต่มีแรงพอให้ผิวหนังฉีกขาด ขอบแผลมี ก ข า ด ก ร ะ รุ่ ง ก ร ะ รี่ ง
 - แผลตัด เกิดจากวัตถุมีคมตัด บาดแผลมักแคบ ยาว ขอบแผลเรียบ
 - แผลถูกแทง เกิดจากวัตถุปลายแหลมแทงเข้าไปบาดแผลจะลึก
 - แผลถูกยิง เกิดจากกระสุนปืน อันตรายมากขึ้นขึ้นอยู่กับอวัยวะภายในที่ถูกกระสุนปืน

2.2.2 การปฐมพยาบาล บาดแผลเลือดออก

- กรณีเลือดไหลมากๆ ควรจะรีบกดบาดแผลด้วยผ้าสะอาดให้เลือดหยุดก่อนต้องกดให้แน่นอยู่นาน 5 – 10 นาที อาจใช้ผ้ายึดพันทับก่อนที่จะไปโรงพยาบาล
- กรณีปากแผลแยกควรปิดปากบาดแผลด้วยพลาสติก
 - แผลถลอกหรือแผลฉีกขาดที่ผิวหนังและมีเลือดออกมาไม่มาก ใช้ผ้าสะอาดกดบริเวณเลือดออกให้กระชับแน่น พอประมาณเลือดจะหยุดภายใน 2 – 3 นาที ใช้น้ำประปา เปิดให้ไหลผ่านแผล
 - เช็ดล้างแผลและทำความสะอาดรอบๆ แผล ถ้าแผลสกปรกมาก ควรล้างด้วยน้ำสะอาดและสบู่
 - ใช้ผ้าสะอาด หรือผ้ากอซสะอาด ซับบริเวณแผลให้แห้ง
 - ใส่ยาฆ่าเชื้อ เช่น เบตาดีน (Betadine) ไม่จำเป็นต้องปิดแผล ถ้าเป็นแผลถลอก หากมีเลือดซึม ควรใช้ผ้ากอซสะอาดปิดแผลไว้
 - ถ้าบาดแผลมีขนาดใหญ่ กว้างและลึก มีเลือดออกมาก ให้ห้ามเลือด และรีบนำส่งโรงพยาบาล

2.2.3 การดูแลบาดแผลที่เย็บ

- ดูแลแผลไม่ให้สกปรก ไม่ควรให้ถูกน้ำเพราะจะทำให้แผลที่เย็บไม่ติด และเกิดการติดเชื้อได้ง่าย
- การเปลี่ยนผ้าปิดแผลควรทำให้น้อยที่สุดหรือทำเมื่อมีความจำเป็นเท่านั้น ถ้าแผลสะอาด ไม่ต้องเปลี่ยนผ้าปิดแผลจนถึงกำหนดตัดไหม ยกเว้น แผลสกปรก อาจต้องล้างแผลบ่อยขึ้น
- ตามปกติ จะตัดไหมเมื่อครบ 7 วัน แต่ถ้าแผลยังอักเสบ หรือยังไม่แน่ใจว่าแผลติดแล้ว อาจต้องรอดต่อไปอีก 2 – 3 วัน ให้แผลติดกันดีจึงค่อยตัดไหม ยกเว้นรายที่มีการติดเชื้อ แผลเป็นหนอง จำเป็นจะต้องตัดไหมออกก่อนกำหนด

2.2.4 แผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก หมายถึง การที่ผิวหนังถูกทำลายด้วยความร้อน ที่อุณหภูมิสูงกว่า 50°C ได้แก่ เบลวไฟ ไอน้ำร้อน น้ำเดือด สารเคมี กระแสไฟฟ้าและรังสีต่างๆ

ชนิดของแผลไหม้

เฉพาะชั้นผิวหนัง ผู้ป่วยจะมีอาการปวดแสบปวดร้อน ลักษณะแผลแห้ง แดง และถ้าลึกถึงหนังแท้ จะพองเป็นตุ่มน้ำใสและบวม

การดูแล

- ระบายความร้อนออกจากแผล โดยใช้ผ้าชุบน้ำ หมั่นประคบบริเวณบาดแผล หรือเปิดให้น้ำไหลผ่านบริเวณบาดแผลตลอดเวลา นานประมาณ 10 นาที ซึ่งจะช่วยบรรเทาความเจ็บปวดด้วย
- ทาด้วยยาทาแผลไหม้
- ห้ามเจาะตุ่มน้ำหรือตัดหนังส่วนที่พองออก
- ปิดด้วยผ้าสะอาดเพื่อป้องกันการติดเชื้อและพันผ้าไว้
- ถ้าแผลไหม้เป็นบริเวณกว้างหรือเป็นอวัยวะที่สำคัญต้องรีบนำส่งโรงพยาบาล

ลึกถึงเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง ได้แก่ ไขมัน กล้ามเนื้อ เส้นประสาท กระดูก เป็นต้น ลักษณะแผลมีสีน้ำตาลเทาหรือดำ ผิวหนังรอบๆ จะซีด มีกลิ่นไหม้ อาจทำให้เกิดผลแทรกซ้อน ถึงเสียชีวิตได้

การดูแล

- ไม่ต้องระบายความร้อนออกจากบาดแผลเพราะจะยิ่งทำให้แผลติดเชื้อมากขึ้น
- ห้ามใส่ยาใดๆ ทั้งสิ้นลงในบาดแผล
- ใช้ผ้าสะอาดปิดบริเวณแผลเพื่อป้องกันการสิ่งสกปรก ให้ความอบอุ่น และรีบนำส่งโรงพยาบาล

** ห้ามใช้น้ำปลา ยาสีฟัน ยาหม่อง ทาแผล เพราะอาจเกิดการติดเชื้อทำให้แผลอักเสบได้

2.3 การปฐมพยาบาลผู้มีผู้ป่วยที่มีอาการช็อค

ร่างกายของเราประกอบด้วยเส้นเลือดมากมาย ทำหน้าที่ส่งผ่านเลือดไปเลี้ยงอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย และเป็นตัวนำของเสียกลับไปทำความสะอาดที่ปอด จากนั้นจึงส่งเลือดกลับไปยังหัวใจ เพื่อสูบฉีดกลับไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ของร่างกาย เป็นวงจรเช่นนี้ หากระบบการไหลเวียนเลือดดังกล่าวล้มเหลว หรือเกิดความผิดปกติ ทำให้เลือดไม่สูบฉีดไปหล่อเลี้ยงร่างกายได้อย่างเพียงพอ เซลล์จะขาดออกซิเจนจากเลือด ผู้ป่วยจึงเกิดอาการ “ช็อค”

หากไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที อาจทำให้ผู้ป่วยพิการหรือเสียชีวิตได้ ความเสียหายของอวัยวะภายในที่เกิดจากอาการช็อค ขึ้นอยู่กับความเปราะบางของอวัยวะ อวัยวะที่ทนต่อการขาดเลือดได้น้อยที่สุด คือ สมอง หัวใจ และไต โดยเฉลี่ยแล้ว เซลล์สมองขาดออกซิเจนได้นานประมาณ 4 – 5 นาที อวัยวะภายในช่องท้องสามารถขาดออกซิเจนได้นานถึง 45 นาที ส่วนผิวหนังและกล้ามเนื้อขาดออกซิเจนได้ประมาณ 3 ชั่วโมง เป็นต้น

2.3.1 สาเหตุ

อาการช็อคเกิดได้จากหลายสาเหตุ สาเหตุสำคัญส่วนใหญ่เกิดจากการเสียเลือดมาก ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก อยู่ในที่ที่อากาศร้อนจัดนานเกินไป อาเจียนหรือท้องเสียอย่างรุนแรง ไฟฟ้าช็อต โรคหัวใจกำเริบ ได้รับยาเกินขนาดหรือแพ้ยา การสัมผัสสารพิษ และการติดเชื้ออย่างรุนแรง เป็นต้น

2.3.2 อาการช็อค

อาการเริ่มแรกจะเหมือนกับเป็นลม คือ มีอาการหน้ามืด ตาลาย วิงเวียน มือเท้าอ่อนแรง อ่อนเพลีย ใจหวิวๆ หรือกล้ามเนื้อเกร็ง เป็นตะคริว ตัวซีดหรือเขียวจนถึงเขียวคล้ำ เหงื่อออก กระสับกระส่าย กระหายน้ำ คลื่นไส้ อาเจียน ชีพจรเต้นเร็วแต่เบา ความดันเลือดตก หายใจหอบ อาการขั้นรุนแรง คือ ตามตัวเป็นรอยจ้ำสีดํา ม่านตาขยาย หากช็อคอยู่นานสมองจะขาดเลือดมากทำให้หมดสติได้

ผู้ป่วยอาจมีอาการไม่ครบทุกอย่างดังที่กล่าวมา แล้วแต่ความรุนแรงของอาการ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้ป่วยจะไม่แสดงอาการอะไรให้เห็น แต่หากผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บและเสียเลือดมาก ควรสังเกตอาการและดูแลอย่างใกล้ชิด

2.3.3 การปฐมพยาบาล

เมื่อผู้ป่วยช็อค ให้รีบนำส่งโรงพยาบาลโดยเร็วที่สุด ระหว่างนั้นให้ปฐมพยาบาลเพื่อให้การไหลเวียนเลือดดีขึ้น ดังนี้

- ให้ผู้ป่วยนอนราบ ไม่ต้องใช้หมอนหนุนศีรษะ เพื่อให้เลือดไปเลี้ยงสมองได้อย่างเพียงพอ และทำให้หัวใจทำงานน้อยลงด้วย ควรยกเท้าให้สูงขึ้น แต่ไม่ควรให้หนุนศีรษะต่ำ เพราะจะทำให้อวัยวะในช่องท้องดันกะบังลมเข้ามาเบียดที่อก ทำให้หายใจไม่สะดวก

- คลายเสื้อผ้าผู้ป่วยให้หลวม
- ห้ามเลือดกรณีที่มีเลือดออก
- หากผู้ป่วยอาเจียน ให้นอนตะแคงข้าง

- ห้ามผ้าให้ความอบอุ่นกับร่างกายผู้ป่วย
- หากผู้ป่วยกระหายน้ำมาก ให้หยดน้ำที่ริมฝีปากในปริมาณเล็กน้อย และหยุดให้น้ำหากผู้ป่วยอาเจียน ยกเว้นผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บที่ท้อง ควรดื่มน้ำ

2.3.4 ข้อควรระวัง

- หากผู้ป่วยมีอาการบาดเจ็บที่กระดูกสันหลัง ห้ามเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ควรโทรเรียกรถพยาบาล ระหว่างนั้นให้ผู้ป่วยนอนราบ ยกขาสูง
- หากผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ อย่ายกขาผู้ป่วยขึ้น และอย่าให้อวัยวะใดอยู่สูงเกินศีรษะ
- หากผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บที่ใบหน้า ให้ผู้ป่วยนอนตะแคงข้าง เพื่อป้องกันไม่ให้เลือดไหลเข้าปากและจุก เพราะจะทำให้หายใจลำบากหรือหายใจไม่ออก
- หากผู้ป่วยถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย ให้แผลนั้นอยู่ต่ำกว่าระดับของหัวใจ

3. วิธีการรับมือต่อภัยพิบัติ

ภัยพิบัติ หมายถึง สิ่งที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่เข้าไปคุกคามโดยการทำลายป่าไม้หรือแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ทำให้ธรรมชาติเสียสมดุลจนเกิดภัยพิบัติต่างๆ ภัยธรรมชาติมีมากมาย เช่น

วาตภัย	คือภัยที่เกิดจากพายุ พายุมีหลายรูปแบบ คือ พายุแถบเส้นที่มีแหล่งกำเนิดในมหาสมุทร พายุหมุนที่มีแหล่งกำเนิดบนบก พายุฟ้าคะนอง
อุทกภัย	คือภัยที่เกิดขึ้นเนื่องจากมีน้ำเป็นสาเหตุ อาจจะเป็นน้ำท่วม น้ำป่า หรืออื่นๆ
แผ่นดินไหว	เป็นปรากฏการณ์การสั่นสะเทือนหรือเขย่าของพื้นผิวโลก เพื่อปรับตัวให้อยู่ในสภาวะสมดุล ซึ่งแผ่นดินไหวสามารถก่อให้เกิดความเสียหายและภัยพิบัติต่อบ้านเมือง ที่อยู่อาศัยสิ่งมีชีวิต ส่วนสาเหตุของการเกิดแผ่นดินไหวนั้นส่วนใหญ่เกิดจากธรรมชาติ โดยแผ่นดินไหวบางลักษณะสามารถเกิดจากการกระทำของมนุษย์ได้ แต่มีความรุนแรงน้อยกว่าที่เกิดขึ้นเองจากธรรมชาติ
อัคคีภัย	ภัยอันตรายอันเกิดจากไฟที่ขาดการควบคุมดูแล ทำให้เกิดการติดต่อกลุกลามไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิงเกิดการลุกไหม้ต่อเนื่อง สภาวะของไฟจะรุนแรงมากขึ้นถ้าการลุกไหม้ที่มีเชื้อเพลิงหนุนเนื่อง

3.1 วิธีป้องกันวาทภัย

- 1) ติดตามสภาวะอากาศ ฟังคำเตือนจากกรมอุตุนิยมวิทยาสม่ำเสมอ
- 2) สอบถาม แจ้งสภาวะอากาศร้ายแก่กรมอุตุนิยมวิทยา
- 3) ซ่อมแซม อาคารให้แข็งแรง เตรียมป้องกันภัยให้สัตว์เลี้ยงและพืชผลการเกษตร
- 4) ฝึกซ้อมการป้องกันภัยพิบัติ เตรียมพร้อมรับมือ และวางแผนอพยพหากจำเป็น
- 5) เตรียมเครื่องอุปโภค บริโภค ไฟฉาย แบตเตอรี่ วิทยุกระเป่าหิ้วติดตามข่าวสาร
- 6) เตรียมพร้อมอพยพเมื่อได้รับแจ้งให้อพยพ

3.2 วิธีป้องกันภัยจากอุทกภัย

- 1) ควรติดตามฟังข่าวอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาสม่ำเสมอ เมื่อใดที่กรมอุตุนิยมวิทยาเตือนให้อพยพ ทุกคนและสัตว์เลี้ยงควรรีบอพยพไปอยู่ในที่สูง อาคารที่มั่นคงแข็งแรง
- 2) ถ้าอยู่ที่ราบให้ระมัดระวังน้ำป่าหลาก จากภูเขาที่ราบสูงลงมา กระแสน้ำจะรวดเร็วมาก ควรสังเกตเมื่อมีฝนตกหนักติดต่อกันบนภูเขาหลายๆ วัน ให้เตรียมตัวอพยพขนของไว้ที่สูง
- 3) ถ้าอยู่ริมน้ำให้เอาเรือหลบเข้าฝั่งไว้ในที่เงาซึ่งงานได้ เมื่อเกิดน้ำท่วม เพื่อการคมนาคมควรมีการวางแผนอพยพว่าจะไปอยู่ที่ใด พบกันที่ไหน อย่างไร
- 4) กระแสน้ำหลากจะทำลายวัสดุก่อสร้าง เส้นทางคมนาคม ต้นไม้ และพืชไร่ ต้องระวังกระแสน้ำพัดพาไป อย่าขับรถยนต์ฝ่าลงไปใ้ในกระแสน้ำหลาก แม้บนถนนก็ตาม อย่าลงเล่นน้ำ อาจจะประสบอุบัติเหตุอื่น ๆ อีกได้
- 5) หลังจากน้ำท่วม จะเกิดโรคระบาดในระบบทางเดินอาหารทั้งคนและสัตว์ ให้ระวังน้ำบริโภค โดยต้มให้เดือดเสียก่อน

3.3 วิธีป้องกันภัยจากแผ่นดินไหว

3.3.1 ก่อนเกิดแผ่นดินไหว

- 1) เตรียมเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น เช่น ถ่านไฟฉาย ไฟฉาย อุปกรณ์ดับเพลิง น้ำดื่ม น้ำใช้ อาหารแห้ง วัสดุในกรณีไฟฟ้าดับหรือกรณีฉุกเฉินอื่นๆ
- 2) จัดหาเครื่องรับวิทยุ ที่ใช้ถ่านไฟฉายหรือแบตเตอรี่ สำหรับเปิดฟังข่าวสารคำเตือน คำแนะนำและสถานการณ์ต่างๆ
- 3) เตรียมอุปกรณ์นิรภัย สำหรับการช่วยชีวิต
- 4) เตรียมยารักษาโรค และเวชภัณฑ์ให้พร้อมที่จะใช้ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- 5) จัดให้มีการศึกษาถึงการปฐมพยาบาล เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ หรืออันตรายให้พ้นขีดอันตรายก่อนที่จะถึงมือแพทย์
- 6) จำตำแหน่งของวาล์ว เปิด-ปิดน้ำ ตำแหน่งของสะพานไฟฟ้า เพื่อตัดตอนการส่งน้ำ และไฟฟ้า
- 7) ยึดเครื่องเรือน เครื่องใช้ไม้สอย ภายในบ้าน ที่ทำงาน และในสถานศึกษาให้

- ความมั่นคงแน่นอนหา ไมโยกเยกโคลงแคลงไปทำความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน
- 8) ไม่ควรวางสิ่งของที่มีน้ำหนักมากๆ ไว้ในที่สูง เพราะอาจร่วงหล่นมาทำความเสียหายหรือเป็นอันตรายได้
 - 9) เตรียมการอพยพเคลื่อนย้าย หากถึงเวลาที่จะต้องอพยพ
 - 10) วางแผนป้องกันภัยสำหรับครอบครัว ที่ทำงาน และสถานที่ศึกษา มีการชี้แจงบทบาทที่สมาชิกแต่ละบุคคลจะต้องปฏิบัติ มีการฝึกซ้อมแผนที่จัดทำไว้ เพื่อเพิ่มลักษณะและความคล่องตัวในการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

3.3.2 ขณะเกิดแผ่นดินไหว

- 1) ตั้งสติ อยู่ในที่ที่แข็งแรงปลอดภัย ห่างจากประตู หน้าต่าง สายไฟฟ้า เป็นต้น
- 2) ปฏิบัติตามคำแนะนำ ข้อควรปฏิบัติของทางราชการอย่างเคร่งครัด ไม่ตื่นตระหนกจนเกินไป
- 3) ไม่ควรทำให้เกิดประกายไฟ เพราะหากมีการรั่วซึมของแก๊สหรือวัตถุไวไฟ อาจเกิดภัยพิบัติจากไฟไหม้ ไฟลวก ช้ำช้อนกับแผ่นดินไหวเพิ่มขึ้นอีก
- 4) เปิดวิทยุรับฟังสถานการณ์ คำแนะนำคำเตือนต่างๆ จากทางราชการอย่างต่อเนื่อง
- 5) ไม่ควรใช้ลิฟต์ เพราะหากไฟฟ้าดับอาจมีอันตรายจากการติดอยู่ภายในลิฟต์
- 6) มุดเข้าไปนอนใต้เตียงหรือตั่ง อย่าอยู่ใต้คานหรือที่มีน้ำหนักมาก
- 7) อยู่ใต้โต๊ะที่แข็งแรง เพื่อป้องกันอันตรายจากสิ่งปรักหักพังร่วงหล่นลงมา
- 8) อยู่ห่างจากสิ่งที่ไม่มั่นคงแข็งแรง
- 9) ให้รีบออกจากอาคารเมื่อมีการสั่งการจากผู้ที่ควบคุมแผนป้องกันภัย หรือผู้ที่รับผิดชอบในเรื่องนี้
- 10) หากอยู่ในรถ ให้หยุดรถจนกว่าแผ่นดินจะหยุดไหวหรือสิ้นสั่นสะเทือนหลังเกิดแผ่นดินไหว
- 11) ตรวจสอบการบาดเจ็บ และการทำการปฐมพยาบาลผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ แล้วรีบนำส่งโรงพยาบาลโดยด่วน เพื่อให้แพทย์ได้ทำการรักษาต่อไป
- 12) ตรวจสอบระบบน้ำ ไฟฟ้า หากมีการรั่วซึมหรือชำรุดเสียหาย ให้ปิดวาล์ว เพื่อป้องกันน้ำท่วมเอ่อ ยกสะพานไฟฟ้า เพื่อป้องกันไฟฟ้ารั่ว ไฟฟ้าดูด หรือไฟฟ้าช็อต
- 13) ตรวจสอบระบบแก๊ส โดยวิธีการดมกลิ่นเท่านั้น หากพบว่ามีการรั่วซึมของแก๊ส (มีกลิ่น) ให้เปิดประตูหน้าต่าง แล้วออกจากอาคาร แจ้งเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนผู้ที่รับผิดชอบได้ทราบในโอกาสต่อไป
- 14) เปิดฟังข่าวสารและปฏิบัติตามคำแนะนำ จากทางราชการโดยตลอด
- 15) ไม่ใช่โทรศัพท์โดยไม่จำเป็น
- 16) อย่ากดน้ำล้างส้วม จนกว่าจะมีการตรวจสอบท่อเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพราะอาจเกิดการแตกหักของท่อในส้วม ทำให้น้ำท่วมเอ่อหรือส่งกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์

- 17) ออกจากอาคารที่ชำรุดโดยด่วน เพราะอาจเกิดการพังทลายลงมา
- 18) สวมรองเท้ายางเพื่อป้องกันสิ่งปรักหักพัง เศษแก้ว เศษกระเบื้อง
- 19) รวมพล ณ ที่หมายที่ได้ตกลงนัดหมายกันไว้ และตรวจนับจำนวนสมาชิกว่าอยู่ครบหรือไม่
- 20) ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปปฏิบัติงานในบริเวณที่ได้รับคำสั่ง และผู้ไม่มีหน้าที่หรือไม่เกี่ยวข้อง ไม่ควรเข้าไปในบริเวณนั้น ๆ หากไม่ได้รับการอนุญาต
- 21) อย่าออกจากชายฝั่ง เพราะอาจเกิดคลื่นใต้น้ำซัดฝั่งได้ แม้ว่าการสันสะเทือนของแผ่นดินจะสิ้นสุดลงแล้วก็ตาม

3.3.3 วิธีป้องกันภัยจากอัคคีภัย

- 1) การจัดระเบียบเรียบร้อยดี หมายถึง การป้องกันการติดต่อลุกลาม โดยจัดระเบียบในการเก็บรักษา สารสมบัติที่น่าจะเกิดอัคคีภัยได้ง่ายให้ถูกต้องตามลักษณะการเก็บรักษา สารสมบัตินั้นๆ ทั้งภายในและภายนอกอาคารให้เรียบร้อย โดยไม่สะสมเชื้อเพลิงไว้เกินปริมาณที่กำหนด เพราะเมื่อเกิดเพลิงไหม้ย่อมทำให้เกิดการติดต่อลุกลามขึ้นได้
- 2) การตรวจตราซ่อมบำรุงดี หมายถึง การกำจัดสาเหตุในการกระจายตัวของเชื้อเพลิงและความร้อน เช่น การตรวจตราการไหลรั่วของเชื้อเพลิงต่างๆ พร้อมทั้งการควบคุมดูแลมิให้เกิดการกระจายตัวของความร้อนของเครื่องทำความร้อน
- 3) การมีระเบียบวินัยดี หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย เช่น สถานที่ใดที่ให้มีไว้ซึ่งเครื่องดับเพลิง
- 4) ความร่วมมือที่ดี หมายถึง การศึกษาหาความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและระงับอัคคีภัย โดยการฝึกการใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการดับเพลิง ตลอดจนการฝึกซ้อมในการปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินเมื่อเกิดเพลิงไหม้

บรรณานุกรม

- การเดินทางสะกดรอย. (2559). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://krutikblog.files.wordpress.com/2013/09/e0b983e0b89ae0b884e0b8a7e0b8b2e0b8a1e0b8a3e0b8b9e0b98916.pdf>. (มกราคม 2559)
- เกณฑ์มาตรฐาน การทดสอบสมรรถภาพทางกาย. (2559). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://suphanburi.mots.go.th/images/sub_1316414550/1.pdf. (มกราคม 2559).
- คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2538). **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายฝึกอบรม. (2537). **คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่** **ขั้นความรู้เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2542). **แนวการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่**. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชัยนิตย์ พรรณาวร. (2558). **เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมลูกเสือ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก www.oknation.net/blog/monchai83/2010/09/06/entry-1. (มกราคม 2559)
- ศราวุธ เขื่อนขำ. (2558). **เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.krutujao.com/data/090.scout_thai%20samanrunyai.htm. (ธันวาคม 2558)
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2558). **การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=10&chap=9&page=t10-9-infodetail10.html>. (มกราคม 2559)
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2558). **องค์การลูกเสือโลก**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.scoutthailand.org/index.php?option=com_content&view=article&id=58&Itemid=76. (ธันวาคม 2558)
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กองควบคุมวัตถุเสพติด. (2547). **บทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.fda.moph.go.th/fda-net/html/product/addict/lawtable1.Html> . .
- เสถียร หมุดบิน. (2558). **การปฐมพยาบาลเบื้องต้น**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://krusathien.bmk2.net/payaban/payaban.htm>. (ธันวาคม 2558)
- เสถียร หมุดบิน. (2558). **ตัวอย่างเกมลูกเสือ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://krusathien.bmk2.net/song_game/game_scout.htm. (มกราคม 2559)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หลักสูตรลูกเสือชั้นพิเศษ

ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก
2. สอบวิชาพิเศษพื้นฐานระดับลูกเสือชั้นพิเศษ ได้ 5 วิชา คือ วิชาการเดินทางสำรวจ การบริการ และวิชาอื่นๆ อีก 3 วิชา ซึ่งลูกเสือเป็นผู้เลือก
3. ผ่านการฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมเป็นเวลา 1 คืน

การไปอยู่ค่ายพักแรมต้องเดินทางไปยังท้องถิ่นที่ลูกเสือไม่คุ้นเคย จำนวนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะไปอยู่ค่ายพักแรม ควรแบ่งเป็นชุด ชุดละ 4 คน

การเดินทางไกลต้องมีระยะทางอย่างน้อย 8 กิโลเมตร และในระหว่างการเดินทางให้สมมุติว่ามีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นอย่างน้อย 5 อย่าง เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูงการใช้เข็มทิศ การปฏิบัติงานในเวลากลางคืน การแปลรหัส และเหตุฉุกเฉินทางน้ำ เป็นต้น เหตุฉุกเฉินที่วานี้ให้เว้นระยะห่างกันพอสมควร และลูกเสือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องแผนที่เข็มทิศ จึงจะสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางได้

การฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต้องมีลักษณะเป็นการทดสอบอย่างจริงจังในเรื่องความตั้งใจจริง ความคิดริเริ่ม และการพึ่งตนเอง

4. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่าเป็นผู้ที่สมควรได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
5. ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติหรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. รู้ประวัติการลูกเสือไทย และวิธีดำเนินการของขบวนการลูกเสือโดยย่อ
2. เข้ารับการฝึกอบรมและสอบได้วิชาลูกเสือ สวัสดิภาพนักเรียนหรือวิชาลูกเสือบรรเทาสาธารณภัยหรือวิชาลูกเสือพัฒนาชุมชน หรือวิชาลูกเสือพยาบาล หรือวิชาลูกเสือพัฒนาชุมชนหรือวิชาอื่นที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติกำหนด
3. ไปเยี่ยมหน่วยงานหรือสถาบัน 2 แห่ง ที่ไม่ผิดศีลธรรมและมีความสำคัญในชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น โดยไปตามลำพังหรือไปกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในกอง เช่น สำนักงานเทศบาล สถานีตำรวจ สถานีตำรวจดับเพลิง โรงพยาบาล สถานีวิทยุโทรทัศน์ ตลาดสด ท่าเรือ เมรุเผาศพ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ที่ทำการโทรคมนาคม สำนักงานหนังสือพิมพ์ ศาลสถิตยุติธรรม หรือธุรกิจที่กระทำในเวลากลางคืน เป็นต้น แล้วทำรายงานยื่นต่อผู้กำกับว่า หน่วยงานหรือสถาบันนั้นๆ ทำอะไร ได้เงินในการดำเนินงานมาจากไหน และมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การอื่นๆ อย่างไร

**วิชา หน้าที่พลเมือง ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
และระดับลูกเสือหลวง**

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ลูกเสือเกิดความสนใจ และศึกษาอย่างจริงจังเกี่ยวกับกิจการบางอย่างของชุมชน ซึ่งจะ
ทำให้ลูกเสือมองเห็นแจ่มชัดยิ่งขึ้นว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตในชุมชนอย่างไร
2. เพื่อให้ลูกเสือเกิดความภาคภูมิใจในการที่เกิดมาเป็นคนไทยและได้เป็นลูกเสือ
3. เพื่อเป็นการเตรียมลูกเสือให้รู้จักบทบาทของตน ในฐานะเป็นพลเมืองดี

**วิชา สิ่งแวดล้อม ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
และระดับลูกเสือหลวง**

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ลูกเสือตระหนักในความสำคัญ ของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่คนทำขึ้น
กับให้พิจารณาผลของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชีวิตของคนว่า ได้ทำให้ชีวิตดีขึ้นหรือเลวลง
ประการใด อย่างไร

มาตรฐานลูกเสือชั้นพิเศษ

1. สามารถอธิบายได้ว่าสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ธรรมชาติและมลภาวะคืออะไร มีความสำคัญ
เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์อย่างไร
2. สอบได้เครื่องหมายวิชาพิเศษการอนุรักษ์ธรรมชาติ
3. ช่วยเหลือตามลำพังหรือกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อื่นๆ ในการปฏิบัติตามโครงการเกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อมเป็นเวลา 2 เดือน

**วิชา การเดินทางสำรวจ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
และระดับลูกเสือหลวง**

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการพัฒนาในเรื่องการผจญภัยกลางแจ้ง และความตั้งใจจริง โดยมีการเดินทางสำรวจ
กับกลุ่มเล็กที่ได้มีการวางแผนเป็นอย่างดี ภายหลังจากที่ได้ผ่านการฝึกอบรมในเรื่องการเดินทางสำรวจมาก่อน

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง

ลักษณะทั่วไป การเดินทางสำรวจอาจกระทำด้วยการเดินเท้า รถจักรยาน การขี่ม้า เรือพาย หรือเรือกรรเชียง การเดินทางบางตอนอาจใช้ยานพาหนะที่มีเครื่องยนต์ก็ได้ ในเมื่อแน่ใจว่าจะไม่เป็นการเสียหายแก่สิ่งแวดล้อม

คณะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะเดินทางไปสำรวจ ควรมีจำนวน 4 5 หรือ 6 คน

ผู้ที่อยู่ในคณะลูกเสือที่จะไปเดินทางทุกคน จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมที่เหมาะสมและได้รับอนุมัติจากสถานศึกษาให้ไปเดินทางสำรวจได้ ก็จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองก่อนด้วยแต่ผู้ที่เดินทางไปสำรวจบางคนอาจเป็นผู้ที่ไม่ต้องการจะรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษก็ได้

ผู้ที่ต้องการรับเครื่องหมายจะต้องเป็นผู้วางแผนในการเดินทางสำรวจ

ก่อนออกเดินทาง คณะผู้ที่จะไปเดินทางสำรวจ จะต้องให้กรรมการตรวจในเรื่องต่อไปนี้คือ

(1) บรรดาอาหาร และอุปกรณ์ที่จำเป็นซึ่งจะนำไปด้วย

(2) การวางแผนล่วงหน้าโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับจุดหมายอาหารและอุปกรณ์ที่จะนำไปด้วย แผนที่แสดงระยะทางที่จะไปและการฝึกอบรมที่ได้รับในเรื่องการเดินทางสำรวจ

การเดินทาง ควรมีการวางแผนให้มีเวลาปฏิบัติงานวันละ 6 ชั่วโมง โดยให้มีการเดินทางด้วยเท้าเป็นระยะทางพอสมควร

สำหรับเครื่องหมายลูกเสือหลวง กรรมการสอบควรกำหนดงานพิเศษที่ลูกเสือแต่ละคนจะต้องกระทำ และอาจมีการสัมภาษณ์หรือให้เขียนรายงานเกี่ยวกับงานพิเศษเหล่านี้

การฝึกอบรมที่จำเป็นต้องกระทำและได้รับอนุมัติคือ

- การปฐมพยาบาล
- ความปลอดภัย
- แผนที่และเข็มทิศ
- เส้นทาง
- วิชาชาวค่าย (รวมทั้งเรื่องอาหารและอุปกรณ์)
- ทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเดินทางสำรวจ

เมื่อกลับจากการเดินทางสำรวจแล้ว คณะผู้เดินทางจะต้องรับรายงานต่อกรรมการสอบด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร ตามที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนการเดินทางสำรวจ

การสอบ

ผู้เดินทางสำรวจแต่ละคนจะต้องถูกทดสอบ ในเรื่องต่อไปนี้

- การฝึกอบรมขั้นต้นและการวางแผน
- การเดินทางสำรวจที่เป็นการทดสอบ
- รายงานที่จะต้องกระทำภายหลังการเดินทางสำรวจ

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

ลักษณะเฉพาะ ให้ปฏิบัติข้อหนึ่งข้อใดดังต่อไปนี้

1. การเดินทางสำรวจต้องใช้เวลาอย่างน้อย 2 วัน (พักแรมหนึ่งคืน) เดินทางไกล 50 กิโลเมตร ในท้องถิ่นที่ไม่คุ้นเคย และมีความลำบากในการเดินทางพอสมควร
2. ชีรรถจักรยานเป็นระยะทาง 90 - 150 กิโลเมตร ในท้องถิ่นที่ไม่คุ้นเคยและมีความลำบากหรือยุ่งยากในการเดินทางพอสมควร
3. พายเรือเป็นระยะทาง 30 - 50 กิโลเมตร ตามลำน้ำหรือชายฝั่งทะเล
4. เดินทางสำรวจด้วยพาหนะอย่างอื่น ซึ่งต้องใช้ความอดทนพอทัดเทียมกับข้อกำหนดข้างต้น

วิชา การแสดงออกทางศิลปะ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

จัดให้มีการพัฒนาในเรื่องการรู้จักคุณค่าของศิลปะ โดยมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในงานศิลปะประเภทต่างๆ ที่ลูกเสือสนใจเป็นพิเศษ

คำว่า **ศิลปะ** เป็นคำที่มีความหมายกว้างมากและอาจกล่าวได้ว่า ครอบคลุมถึงกิจกรรมทางวัฒนธรรมแทบทุกอย่าง

ศิลปะแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

- (1) ศิลปะทางการแสดง เช่น ดนตรี ละคร การฟ้อนรำ วิพิธทัศนา ฟุ่่นกระบอก การแสดงกล การพูดในที่สาธารณะ การโต้วาที ฯลฯ
- (2) ทัศนศิลป์ เช่น การวาดภาพลายเส้น การวาดภาพพระบายสี การปั้น การทำแบบจำลอง การถ่ายภาพ การออกแบบแฟชั่น ฯลฯ
- (3) การช่าง เช่น การพิมพ์ภาพด้วยวิธีสกรีน เครื่องปั้นดินเผา การลงยา การทำเครื่องเงิน การทำเครื่องถม การแกะสลักไม้ การช่างหนัง การทอ การช่างโลหะ การจักสาน การเข้าเล่มหนังสือ ฯลฯ
- (4) ศิลปะทางอักษรศาสตร์ เช่น นวนิยาย บทร้อยกรอง การหนังสือพิมพ์ ชิวประวัติ ความเรียง ฯลฯ
- (5) ศิลปะการวิจารณ์ เช่น ดนตรี ละคร ภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิทรรศการศิลปะ สถาปัตยกรรม ฯลฯ

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

แสดงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานทางศิลปะ โดยกระทำเรื่องหนึ่งเรื่องใดต่อไปนี้ให้เป็นผลสำเร็จ

1. เสนอผลงาน 3 ชิ้น ซึ่งแสดงความก้าวหน้า (อาจเป็นการวาดภาพพระบายสี การปั้น งานเขียน การถ่ายภาพ ฯลฯ)
2. แสดงหรือมีส่วนในการแสดงทางศิลปะ ภายในของลูกเสือหรือชั้นเรียน 3 ครั้ง (อาจเป็นดนตรี ละคร การพูดในที่ประชุม ฯลฯ)
3. ไปดูการแสดงหรือนิทรรศการอย่างน้อย 3 ครั้ง หรืออ่านหนังสือในทางศิลปะอย่างน้อย 3 เล่ม ตามคำแนะนำของกรรมการสอบ และต่อมากกรรมการสอบผู้ได้ทำการสัมภาษณ์เห็นว่ามีความรู้ทางศิลปะ กว้างขวางยิ่งขึ้นพอสมควร

หมายเหตุ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีความสามารถในทางศิลปะอยู่เดิม ควรพยายามผ่านการทดสอบตามข้อ 1. หรือ 2.

วิชา สมรรถภาพทางกาย ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

เป็นบทเรียนขั้นต้นสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในเรื่องกิจกรรมทางกายประเภทต่างๆ โดยมุ่งหมายให้ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความคล่องทางกายและสมรรถภาพทั่วไป ภายในเวลากำหนด

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. มีบทบาทสำคัญในการอภิปรายในกองลูกเสือถึงผลของยาสูบ เครื่องดองของเมายาเสพติด และสิ่งเสพติดอื่นๆ ที่มีต่อสุขภาพโดยทั่วไป
2. แสดงว่ามีความเจริญก้าวหน้าพอสมควรในการฝึกอบรมการบริหารร่างกาย เป็นเวลา 2 เดือน
3. มีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอในกีฬาประเภทบุคคล เป็นเวลาอย่างน้อย 2 เดือน และแสดงว่ามีความชำนาญเพิ่มขึ้น หรือมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอในการกีฬาประเภทชุด อย่างน้อยเป็นเวลา 2 เดือน

**วิชา อุดมคติ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
และระดับลูกเสือหลวง**

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ลูกเสือค้นพบด้วยตนเองว่า การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเป็นประโยชน์แก่ตนเองอย่างไร
2. เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจหลักสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ
3. เพื่อให้ลูกเสือรู้จักปฏิบัติตนเองให้สอดคล้องกับธรรมเนียม ประเพณีทางสังคมศีลธรรมจรรยา และพิธีกรรมทางศาสนา

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. จำและเข้าใจความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ทั้งสามารถอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งโดยยกตัวอย่างประกอบ
2. จำและเข้าใจความหมายของ ศีล 5 ศีล 8 และสามารถอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตรได้

สอบได้หลักสูตรธรรมศึกษา หรือเรียนรู้หลักสำคัญในพระพุทธศาสนาในหมวด ธรรมวิภาค เช่น โอวาทพระพุทธเจ้า 3 อุกถมมูล 3 อดติ 4 อิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4 อริยสัจ 4 สปัจริสธรรม 7 และในหมวดคิหิปฏิบัติ เช่น มิตรปฏิรูป 4 มิตรแท้ 4 สังคหวัตถุ 4 สุขของคฤหัสถ์ 4 ธรรมของฆราวาส 4 ทิศ 6 อบายมุข 6

สำหรับผู้ทันนับถือศาสนาอื่นให้เรียนรู้ถึงหลักสำคัญของศาสนานั้น ๆ ในทำนองเดียวกันเลือกหัวข้อเกี่ยวกับศีลธรรมในปัจจุบัน และพูดในที่ประชุมกองฟังอย่างมีเหตุผล

**วิชา กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
และระดับลูกเสือหลวง**

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือพัฒนากิจกรรมที่ตนสนใจเป็นพิเศษ หรือเลือกกิจกรรมใหม่ที่เป็น การพักผ่อนหย่อนใจ กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษจะกระทำเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มบุคคลก็ได้บางอย่างอาจติดตัวไปจนเป็นผู้ใหญ่ และกลายเป็นกิจกรรมยามว่าง หรืองานอดิเรกจนตลอดชีวิต

กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษอาจแบ่งออกได้เป็น 3 หมวด ให้เลือกอย่างน้อยเพียง 1 อย่าง คือ

- (1) หมวดที่ใช้กำลังกายเป็นส่วนใหญ่ เช่น การยิงธนู การขี่รถจักรยาน การขี่รถจักรยานยนต์ การขี่ม้า การแข่งเดินทางไกลแบบลูกเสือ การกระโดดหอสูง การเล่นเรือใบ การยิงปืน การเดินป่า การตีบกระดานเลน ฯลฯ

(2) หมวดที่ใช้สติปัญญาเป็นส่วนใหญ่ เช่น การเลี้ยงต้นไม้แคระ การครีว การทำแบบจำลองวิทยุ โทรทัศน์ ช่างเครื่องยนต์ การเจียรไนพลอย ภาษาต่างประเทศ การทำสวน การพิมพ์ การพิมพ์ดีด การช่างโลหะ การผลิตวารสาร การช่างไม้ การผูกเงื่อน การเลี้ยงและผสมพันธุ์สัตว์เลี้ยง การสัญญาณ การต่อเรือ ฯลฯ

(3) หมวดวิทยาการ เช่น เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภาษา ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ ฯลฯ

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. ปฏิบัติกิจกรรมที่สนใจอย่างสม่ำเสมอ และสำหรับกิจกรรมบางประเภท เข้าใจกฎแห่งความปลอดภัยของกิจกรรมนั้นๆ ด้วย ลูกเสืออาจเลือกกิจกรรมใหม่ๆ ที่ตนสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งจะมีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเดิมก็ได้
2. สามารถแสดงผลงาน และชี้แจงให้กรรมการสอบเข้าใจว่า ตนได้ใช้เวลาในการประกอบกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษอย่างไร

วิชา บริการ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

เพื่อสอนให้ลูกเสือเห็นความต้องการของชุมชน และรู้จักวิธีที่จะสนองความต้องการนั้น ๆ บางประการเท่าที่พอจะช่วยให้

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. ผ่านการฝึกอบรมซึ่งใช้เวลา 10 ชั่วโมง ในเรื่องปฐมพยาบาลและเหตุฉุกเฉิน เพื่อเป็นการเสริมความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสำหรับเครื่องหมายลูกเสือโลก
2. ให้บริการแก่ชุมชนเป็นเวลาอย่างน้อย รวม 10 ชั่วโมง ในระยะเวลา 2 เดือน

ภาคผนวก ข

เพลงลูกเสือ

1. ราชสดุดี

ข้าลูกเสือ เชื่อไทย ใจเคารพ	ขอน้อมนบ บาทบงสุ์ พระทรงศรี
พระบาท มงกุฎเกล้า จอมเมหาฬี	ทรงปราณี ก่อเกื้อ ลูกเสื้อมา
ทรงอุตสาห์ อบรม ปมนิสัย	ให้มีใจ รักชาติ ศาสนา
ทรงสั่งสอน สรรพกิจ วิทยา	เป็นอาภา ผ่องพุทธ วุฒิกโร
ดั่งดวงจันทร์ ทราทิตย์ ประสิทธิ์แสง	กระจ่างแจ้ง แจ่มภพ สบสมัย
พระคุณนี้ จะสถิต สนิทใน	ดวงหทัย ทวยราษฎร์ ไม่คลาดเอย

2. วชิราวุธรำลึก

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้า เจ้าประชา	ก่อกำเนิดลูกเสื้อมา ข้าเลื่อมใส
พวกเราลูกเสือเชื้อชาติไทย	เทอดเกียรติพระองค์ไว้ ด้วยภักดี
ลูกเสือรำลึกนึกพระคุณ เทอดบูชา	ปฏิญาณรักกษัตริย์ ชาติ ศาสน์ศรี
มาเกิดลูกเสือ สร้างความดี	เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทย ตั้งใจปอง

3. ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช ทนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์ สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น พวกเราจะ
 รักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล มีจรรยา รักษาชื่อ
 สร้างเกียรติระบือเลื่องลือต่อไปช้านาน ร่าเริงแจ่มใส ใฝ่ใจรักให้ยืนนาน
 พวกเราล้วนชื่นบาน เพราะกิจการลูกเสือไทย

4. ลูกเสือไทย

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ศักดิ์ลูกผู้ชาย ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ลายขิลูกเสือไทย รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรง
 และอดทน เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
 แม้ลำบากตรากตรำก็ต้องทำให้สำเร็จ ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
 เสียชีพอย่าเสียสัตย์ รักชาติมั่นไว้ ดั่งนามอันเกรียงไกร พระมงกุฎทรงประทาน

5. จับมือลูกเสือ

ลูกเสือเขาไม่จับมือขวา ยื่นซ้ายมาจับมือกันมัน มือขวาใช้เคารพกัน (ซ้ำ)
ยื่นซ้ายออกมาพาลันจับมือ จับมือ จับมือนั้นหมายถึงมิตร เหมือนญาติสนิท
ควรคิดยึดถือ ยึดด้วยเวลาจับมือ (ซ้ำ) เพราะพวกเราคือลูกเสือด้วยกัน (ซ้ำ)

6. แสนสุขสันต์

แสนสุขสันต์ วันเข้าค่ายนี้ สวัสดิ์วันนี้เป็นวันสุขใจ เป็นมิ่งมงคลไม่ต้องกระวนกระวาย (ซ้ำ)
ความสุขจะหลังไหล มาให้แก่ท่าน จงรับความชื่นบาน แสนสรายุรีนเร็งไม่วาย และผ่องใสยินดี

7. ตลุงลูกเสือ

พวกเราลูกเสือ ออกมาเร็วไว รื่นเร็งกันไปให้สนุกเฮฮา ด้วยการร้องรำ
แล้วมาทำท่า โยกย้ายไปมาด้วยเพลงตลุง ลูกเสือของไทย(ซ้ำ)
มีใจอดทน(ซ้ำ) มุ่งบำเพ็ญตน (ซ้ำ) สู้อดทนเรื่อยมา (ซ้ำ) ยามเรียนยามเล่น(ซ้ำ)
แบ่งเป็นเวลา (ซ้ำ) ยามนี้แหละหนา (ซ้ำ) ออกมาร่ายรำ (ซ้ำ)

8. มาร์ชลูกเสือไทย

จริยะและคุณธรรม น้อมนำเราเหล่าลูกเสือเชื้อไทย รักชาติ ศาสนา องค์พระราชายิ่งดวงใจ
รักษาความดี ลูกเสือเพื่อเพื่อนทั่วไป รักเกียรติเพียบพร้อมวินัย ยึดมั่นในสามัคคี
เราผูกพัน รวมกันสมานไมตรี ลูกเสือน้อมชีวีเพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทย
เราพร้อมใจ ห่างให้ไกลจากยาเสพติด เป็นมารของชีวิตจงช่วยคิดทำลาย เราจงหาญกล้า น้อม
รักษาอธิปไตย ปฏิญาณยิ่งใหญ่เทอดไถ้องค์ราชันย์ เราทุกคน เทอดไว้อยู่เหนือดวงใจ เสียชีพ
อย่าเสียสัตย์ไซ้ร์ ลูกเสือไทยเด่นทั้งโลกา

9. พระมงกุฎรำลึก

พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง แล้วเอย
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น ใจครองตั้งมั่น ใจครองตั้งมั่น
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น ใจครองตั้งมั่น แล้วเอย
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน แล้วเอย
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง ใจครองตั้งมั่น เดินไปด้วยกัน
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น มาร่วมใจกัน สามัคคี

10. B.P. Spirit

I've got that B.P. Spirit Right in my Head (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit Right in my Head (2 ครั้ง) to stay
 I've got that B.P. Spirit Deep in my Heart (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit Deep in my Heart (2 ครั้ง) to stay
 I've got that B.P. Spirit All round my feet (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit All round my feet (2 ครั้ง) to stay
 I've got that B.P. Spirit All over me (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit All over me (2 ครั้ง) to stay

11. เกียรติคุณลูกเสือ

เกียรติคุณลูกเสือไทยแพร่ไปทั่วสากล ลูกเสือไทยทุกคนต้องรักษา
 มุ่งทำดียืนยงตามคำมั่นสัญญา ด้วยศรัทธาสამคัมมีน้ำใจ
 (สร้อย) มาเถิดเรา มา ซ้ายซ้าย ลูกเสือไทยมาเร็วไวก้าวเดินไปที่หมายข้างหน้า(ซ้ำ)
 อยู่กันคนละกองก็เป็นพี่น้องกัน มีความรู้สู้งานไม่หวั่นไหว
 มีวินัยใจเย็นเป็นมิตรคนทั่วไป อยู่แห่งใดสุขสนุก ทุกเวลา (สร้อย)

12. รอบกองไฟ

โอ้เมื่อมีไฟ ไฟ ไฟ ลูกขึ้นแจ่มจ้า สุขอุราเมื่อเรามาพร้อมหน้ากัน ค็นวันนี้มีสุข
 หมดเรื่องทุกข์รับความสำราญ เรอกับฉันนั้นมาเล่นรอบกองไฟ ไฟมันลุกมันมีความร้อนไม่อาทร
 ความร้อนของใคร ไฟจะลุกจะร้อนเพียงใด สุขฤทัยร่วมวงเฮฮา (ซ้ำ)

13. สุขใจเมื่อใกล้เธอ

เพื่อนเอ๋ย สุขใจเมื่อเธอได้อยู่ใกล้ฉัน เรียนและเล่นด้วยกัน เธอและฉันรักใคร่
 ทุกคนปรองดองเรามีได้ซึ้งเคืองใจ และพร้อมให้อภัย ใจไม่เปลี่ยนแปลงผัน
 ถึงคราวงานมี เรานี้ก็ช่วยกันทำ ถึงลำบากก็ตาม แต่เรานั้นทำด้วยหัวใจเรงร่า
 ทุกวันเวลา เรารักกลมเกลียวกันเอ๋ย

14. มองหา

มอง มองหา ขวัญตาเจ้าอยู่แห่งใด มอง มองไป ขวัญใจทำไมไม่มา
 เธอหลอกให้พี่มารอ โฉน้องมาทำพี่ได้ เป็นเพราะเหตุอันใด ขวัญใจ ทำไมไม่มา (ซ้ำ)

15. ฉันทรอเธออยู่

รอฉันทรอเธออยู่ แต่ไม่รู้เธออยู่ไหนใด เธอจะมาเมื่อไร นัดฉันไว้ทำไมไม่มา
ฉันเป็นห่วง ฉันทเป็นห่วงตัวเธอ ได้แต่เก้อชะเง้อแลหา นัดไว้ทำไมไม่มาๆ
โื้อ้เธอจำอย่าช้าเร็วหน่อย รีบหน่อยๆๆๆๆๆๆๆริงหน่อยๆๆๆๆๆๆ

16. ไก่โต้ง

ไก่โต้งขันโอ้ก็โอ้ ตัวเมียไซ่ตคกกระโตกกระต่ากๆ ออกไซ่สบายใจมากๆ
กระโตก กระต่าก กระเต็ก กระโตก

17. ฟังคลื่นลม

ฟัง ฟังคลื่นลม ต่างระดมฝั่งน้ำ เสียงคลื่นดังกึกก้อง ต่างคะนองซัดกระหน่ำ
คลื่นซัดซ่าน้ำกระจาย ยามจันทร์ฉายธารา

18. ลงแล้วขึ้น

ลงแล้วขึ้นแล้ว หมุน หมุน หมุน (ซ้ำ) เรา หมุน ไปทางขวา
เรา หมุน ไปทางซ้าย หมุนตัวไปรอบๆ แล้ว หมุน หมุน หมุน (น็อค) (ยก) ฯลฯ

19. รักกัน

ไปๆ มาๆ เราก็มารักกันจนได้ มาๆ ไปๆ เราก็กลายมาเป็นเพื่อนกัน
ถึงจะอยู่ไหน หัวใจเราผูกพันธิ์ เรามารักกัน อย่าลืมฉันแล้วกันนะเธอ

20. กังหันต้องลม

ยามกังหันต้องลม เป็นวงกลมเมื่อลมโชนมา (ซ้ำ)
มองดูเห็นสุรียา (ซ้ำ) จากปากฟ้ามาสู่แดนดิน รีดดิงๆ
ถ้ารักน้องจริงอย่าทิ้งน้องเลย ถ้ารักพี่จริงอย่าทิ้งพี่เลย (ซ้ำ) รีดดิงๆ
ยามเราพรากจากกัน คงมีวันได้มาพบหน้า คงมีวันได้มาพบหน้า
ถึงจะห่างกันแสนไกล (ซ้ำ) พวกเรามั่นไว้ในอุดมการณ์ รีดดิงๆ

21. เรรอน

เรรอน เรรอนชินตา ชินตาเรรอน เรรอน (4 ครั้ง)
เรรอนอยู่ค้ำด้วยกัน ด้วยกันทั้งวันทั้งคืน (4 ครั้ง)

22. ลูกเสือเฮฮา

มามารำ ร้องเพลงลำนำ ร่วมกันเฮฮา ถึงยามสนุกเราสุขนั้กหนา ทุกข์ได้ไม่มา
กวนใจ ร้องรำด้วยความสำราญ ถึงเวลางานไม่เคยทิ้งไป หนักเหน็ดเหนื่อย
สักเพียงไหน พวกเรายิ้มได้ด้วยไมตรี ลูกเสือเรานี้สู้ชีร่วมใจ เห่งปะๆ ๆ
เรามาผ่อนคลายสบายอุรา เร็วลูกเสือมาเฮฮาด้วยกัน

23. สวรรค์บันดาล

สวรรค์บันดาลให้มา ให้พวกเรามาพบกันวันใหม่ เจอะกันวันนี้คือกดีใจ
รื่นเริงกันไป ไม่รู้โรยรา จะอยู่แห่งไหนเพลินใจเพลินตา จะอยู่เมืองฟ้า
เพลินตาเพลินใจ สวรรค์บันดาล

24. ความเกรงใจ

ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้ดี ตรองดูซีทุกคนก็มีหัวใจ เกิดเป็นคน
ถ้าหากไม่เกรงใจใคร คนนั้นไซ้ไร้ไ้คุณธรรมประจำตน

25. หากว่าเรากำลังสบาย

หากว่าเรากำลังสบาย จงตบมือพลัน (- -) หากว่าเรากำลังมีสุขหมดเรื่องทุกข์
ใดใดทุกสิ่ง มัวประวิงอะไรกันเล่า จงตบมือพลัน (- -)
(ผกหัว กระที่บเท้า ส่งเสียงดัง ออกท่าทาง)

26. เพื่อน

มอง มามองดูซี มีเพื่อนเราอยู่ไหน (ซ้ำ) เพื่อนฉันนั้นมีมากมาย ฉันจำชื่อได้ว่าชื่อ.....

27. เจ้านกน้อย

เจ้านกน้อยคล้อยบินสู่เวหา เจ้าถลาเล่นลมเพลินฤดี บิน บินถลา
ถลาเล่นลม บินล่อง บินลอย บินถลา ถลาเล่นลม บินล่อง บินลอย

28. สวัสดิ์พบเธอ

สวัสดิ์ วันนี้มาพบเธอ (ซ้ำ)	ฉันดีใจจริงนะเออมาพบเธอสมใจ
เธอนั้นอยู่สบายดีหรือไร (ซ้ำ)	เรามาร้องเพลงไปให้ฤทัยเบิกบาน
ตบมือกันให้พร้อมเพรียง (ซ้ำ)	โยกตัวไปซ้ายขวาเอียงให้เอนเอียงตามกัน
หมุนกลับปรับตัวเสียให้ทัน (ซ้ำ)	จับสะเอวชอยเท้าพลัน ให้พร้อมกันเถิดเอย

29. ค่ายพักแรม

วันนี้เรีนเรียง สำราญสุขสันต์อุรา พวกเราได้มา มาอยู่ค่ายพักแรม เราร้องเรารำ
ยามเมื่อคืนพักแรม สบายคล้ายคืนจันทร์แจ่ม พักแรมสุขสันต์อุรา (ซ้ำ)

30. ดอกกลิ่นทม

ไอ้เจ้าดอกกลิ่นทม ฉันทเคยเด็ดดม ฉันทเคยเด็ดเล่น เด็ดเข้าเด็ดเย็น ฉันทเคยเด็ดเล่น เด็ดดม เด็ดดม

31. วอลซ์วชิรา

ร่มนยืนทั่วหน้าสถาบันหนึ่ง ช่างงามสุดซึ่งตราตรึงฤติ เป็นที่สรรหษา ไม่มีทุกขมีแต่สุขดังปรารธนา
คือค่ายวชิรา หากใครได้มาลืมน้ไม่หลง ขอเชิญทวยเทพอภิบาลให้ เหล่าลูกเสื่อไทย ไม่มีผองภัย
ใครใครก็ประสงคค์ ให้วิชาการ สร้างความเบิกบาน ดังเจตจำนง ที่ได้โหนดง อยู่ยั้งยืนยงค่าย
วชิราวุธเออย

32. เบิกบานใจ

เบิกบานใจเมื่อเราอยู่พร้อมเพรียงกัน ขึ้นชีวันร้องเพลงร่วมกันใจสรรหษา
ทุกคนยิ้มย่องผ่องใส สุขใจเสียเป็นหนักหนา เพิ่มไมตรีรอยยิ้มที่มีคุณค่า
หมั่นขยันทุกวันดีกว่าทุกวันเวลาสดชื่นรื่นรมย์ (ซ้ำ)

33. ยินดี

วันนี้ยินดี ที่เราได้มาพบกัน (ซ้ำ) ยินดี ยินดี ยินดี มาเถิดมา เรามาร่วมสนุก
ปลดเปลื้องความทุกข์ให้มันสิ้นไป มาเถิดมาเรามาร่วมจิต ช่วยกันคิดทำให้การลูกเสื่อเจริญ

34. ระเบียบวินัย

เราลูกเสื่อไทยเรื่องระเบียบวินัยเราต้องยึดมั่น กฎค้ำปฎิญาณขอทุกท่าน
จงเอาใจใส่ เรื่องการทำงาน ไม่เกียจไม่คร้าน ไม่น้อยหน้าใคร
มาเถิดร่วมใจเพื่อให้ชาติไทยเราพัฒนา

35. เดินทางไกล

(สร้อย) เดินทางไกล เดินทางไกล เดินอย่างไรให้ถึงปลายทาง (ซ้ำ)
เราลูกเสื่อชาติเชื้อวชิรา ต่างตั้งหน้าตั้งต้ามุ่งไป สุดทะเล ภูผาม่านฟ้าไกล
ผจญภัยและพิชิตมัน แม้ฝนจะตกหนาวร้อนเพียงใด ลูกเสื่อไทยมิเคย
ไหวหวั่น วันทั้งวันเรายังเดินทางไกล เราี่ยมไปยามเราเดินทางไกล (สร้อย)

36. ลมเอยมพัด

ลมเอยมพัด โบกสะบัดพัดมาไวๆ ลมเอยมพัดอะไร (ซ้ำ) ฉันจะบอกให้ ลมพัด.....

37. ค่ายล้น

แดดส่องฟ้าเป็นสัญญาณใหม่	พวกเราแจ่มใสเมื่อมาอยู่ค่ายร่วมกัน
พวกเราล้วนอยู่ในหมู่เรานั้น	ทุกซุ้ซุ้ร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ชาติไทย
ตื่นเถิดหนา อายนกกา มันบ้าง	อยู่ค่ายกว้างขวางแล้วเราสนุกสุขศรี
ไม่มีแม่อยู่ผู้กำกับคนดี	ช่วยหาวิธีผจญภัยนานา
เสื้อผ้านี้มีชุดเดียวเข้าค่าย	ลำบากยากกายพวกเราไม่เคยหน่ายแหนง
อยู่ค่ายเหมือนบ้านมีป่าเป็นกำแพง	พวกเราพร้อมแรงร่วมใจพัฒนา
ค่ายจะหมองคลอน้ำตายามเศร้า	แข่งกันว่าเขา แล้วเราเศร้าใจจริงฉัน
ค่ายมีน้ำใจ ใสแจ่มทุกวัน	รักค่ายใหม่นั้นเมื่อค่ายล้นความจริง

38. คอย

คอย คอย คอย ฝ้าคอยมองหา หมู่.....นั้นยังไม่มา (ซ้ำ)
ฉันคอยมองหาไม่มาสักที เร็ว เร็วหน่อย ฉันคอยตั้งหลายนาที่
หมู่.....จงรีบมาเร็วซี ตั้งหลายนาที่ของจรีบมา

39. มาร้องเพลงแล้วชื่นใจ

มาร้องเพลงกันเถิดนะจ๊ะ มาเรามาร้องรำทำเพลง ฟังเสียงเพลงแล้วชื่นใจๆ
ซุมบ่าซุมบ่าซุมบ่าชะชะ ลีโอะลี โอะลี โอะละๆ แหมมทะระแรม แหม่ม แหม่ม แหม่ม แหม่มๆ
ฉับฉิ่งฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่งฉับๆ

40. จงเตรียมตัว

จงเตรียมตัวเอาไว้ อย่าให้ใจเลือนลอย เรามีควรจะปล่อยให้ใจเราลอยเลอะเลือน
1.....2.....3.....4.....5

41. ครูลูกเสือ

ชีวิตของครูลูกเสือเหมือนเรือที่ไร้กำลัง ฝ่าฟันคลื่นลมลำพังฝ่าหวังคอยรอคนเข้าใจ
เพื่อนคงไม่เคยมาสนไ้คนที่ช่วยได้ แต่ว่าเราไม่เคยหวั่นไหว เพราะงานยิ่งใหญ่
สร้างเด็กไทยทั่วแดน...

***** ได้แต่เพียงฝากคำ ทุกยามอย่าได้ดูแคลน ไม่หวังสิ่งใดทดแทน พวกเรานั้นทำด้วยศรัทธา
ตั้งใจบรมสั่งสอน ให้อ่อนขอความเมตตาอย่าได้มีอย่าได้มีปัญหาของานรุดหน้าลูกพระบิดามั่นใจ.....

42. ทิศ

ทิศทั้งแปดทิศ ขอให้คิดจำให้เคยชิน อุดรตรงข้ามทักษิณ บูรพาประจิมจำไว้
อีสานตรงหรีดี ท่องอีกทีจำให้ขึ้นใจ พายัพนั้นอยู่ตรงไหน ตรงข้ามไปคืออาคนัย

43. ก่อนจะจากกันไป

ก่อนจะจากกันไป ขอฝากใจไว้กับทุกๆท่าน (ซ้ำ)
ถึงตัวไปใจนั้นไม่แปรผันและห่างไกล
แม้ว่าเราจากกัน ไม่ซ้ำพลันคงได้พบกันใหม่ (ซ้ำ)
ขอโชคตีมีชัย หมดทุกขโรครภัยตลอดกาล (ซ้ำ)

44. ลาลาก่อน

ลา ลา ก่อน จำจะต้องขอลา ลาแล้วไอ้แก้วตา ถึงเวลาจำลาจากจร
จำลาจาก จำพรากจากดวงใจ ถึงตัวพื่ออยู่ไกล แต่หัวใจยังไฝถึงเธอ
ขอรักมันทุกวัน ฉันทขอรักเธอ อยู่ไหนใจพรวดพราด ขอรักเธอแต่เพียงผู้เดียว (ซ้ำ)

45. พระบารมี

พอฤกษ์ยามยามได้เวลา เชิญเทพบนฟ้าทุกทิศลงมาร่วมเป็นพยานในคืนกองไฟที่โชติช่วงไว้ด้วย
องค์ประธาน สถิตสถานพระวิญญาน ร.6 ของไทย
นำกิจการยืนนานสุขสันต์ เหมือนดังสวรรค์ที่พลิวเปลวควันเฟื่องฟู
กองไฟ มวลมารผจญขอให้ผ่านพ้นไปไกลแสนไกล ความชั่วหวั่นไหว นั้นมอดไหม้ไปชั่วกาลนาน
**พระบารมี โปรดจงมาคุ้มชีวี ให้ลูกเสื่อเรานี้มั่นคง ร่วมรักสมครสมานเกษมสำราญไปทั่วธานี
คราอบรมชุ่มชื่นดวงใจ คราจากกันไปทุกคนยังจำฝังในฤดี ในคืน
กองไฟที่โชติช่วงไว้ได้ทุกนาที่ เป็นภาพสักขี ฝังฤดีไปชั่ววันรันดร์

46. ตบมือ

ตบมือ (สองที) - - ย่าเท้า (สองที) - - สวัสดิ์ สวัสดิ์ วันนี้เรามาเจอกัน เธอและฉันพบกันสวัสดิ์

47. เงาะหรือเงาะ

เงาะหรือเงาะ มันแปลกดีแะะ นันเงาะหรือเงาะ (ซ้ำ)
กลมๆ แล้วก็มันด้วย (ซ้ำ) ไอ้แม่คนสวย นี่เงาะหรือเงาะ

48. เพื่อนฉันอยู่ไหน

หมู่...เขาอยู่ที่ไหน สบายดีหรือบอกมา พอสบายอุรา เมื่อได้มาเข้าค่ายพักแรม

49. เราคือพี่น้อง

เราคือพี่น้อง ล้า ลา ลา ล้า ลา ลา ลูกเสือเชื้อไทย ดีใจที่เราได้มาเจอกัน
 (มาพบกัน มาพบกัน) รักเรามั่นป्लीมจิต เป็นนิมิตดีเลิศประเสริฐดีแท้ รัก
 ไม่เปลี่ยนแปลง ผูกใยสัมพันธ์ (ผูกใยสัมพันธ์) เราลูกเสือไทย (เราลูกเสือไทย)
 เราต่างร่วมใจสามัคคี (เราต่างร่วมใจสามัคคี) เพื่อชาติไทยเรา
 (เพื่อชาติไทยเรา) จะได้รุ่งโรจน์สดศรี (จะได้รุ่งโรจน์สดศรี)
 ร่วมรักร่วมใจร่วมสามัคคี (ร่วมรักร่วมใจร่วมสามัคคี) มีเมตรีเป็นมิตรที่ดีทั่วกัน
 พระมงกุฎเกล้าท่านประธาน (พระมงกุฎเกล้าท่านประธาน) ให้เราได้มาเจอกัน
 (ให้เราได้มาเจอกัน) พระมงกุฎเกล้าท่านทรงประธาน ให้เราได้มาเจอกัน

50. ปรบมือ

ปรบมือดัง ด้บ ด้บ ด้บ กระทึบเท้าดัง ปัง ปัง ปัง
 ลูกขึ้นยืนแล้วนั่ง กระทึบเท้าดัง ปัง ปัง ปัง แล้วปรบมือดัง ด้บ ด้บ ด้บ

51. กฎคำปฏิญาณ

เราลูกเสือไทย เรื่องระเบียบวินัยเราต้องยึดมั่น กฎคำปฏิญาณพี่น้องต้องเอาใจใส่
 ช่วยกันทำงาน ไม่เกียจไม่คร้าน ไม่น้อยหน้าใคร มาเถิดร่วมใจ เพื่อให้ชาติไทยเราพัฒนา

52. พวงมาลัย

โอ้เจ้าพวงมาลัย เจ้าจะลอยไปคล้องใครกันแน่ (ซ้า)
 รักใครชอบใคร ให้จริงแท้ เอาให้แน่สักราย ออย่ามัวลอยตามลมให้เขาตมดอม
 ลิ่นกลิ่นหอมแล้วหน่าย ยามนั้นเจ้าจะอาย เขาไม่ยอมขมต้องระทมตรมใจ
 อยากเป็นหงส์เหินหวาย อยากเป็นดาวเลิศลอยวิไล อยู่ที่บ้านไม่ชอบใจ
 หนีมาอยู่ค่ายสุขใจจริงเอย เอ๊ย..โอ..ละหน่าย.....

53. ตะละบุ่ม

ตะละบุ่ม บุ่มบุ่ม แม่เนื้อนุ่มบัวบาน (ซ้า) พี่นอนคั่นง คิดถึงเธอมานาน (ซ้า)
 สาวๆ ตาหวาน มันทำให้ฉันยั้งง
 ดอกเอ๋ย..... .เจ้าดอก..... ขอเชิญ..... ออกมาร่ำรำเอย

54. สวัสดิ์

เมื่อเจอกัน เราทักกันสวัสดิ์ (สวัสดิ์ครับ) เมื่อผิดพลั้งขอภัย ขอโทษที (ขอโทษครับ)
 ก่อนจากกันยกมือไหว้สวัสดิ์ (สวัสดิ์ครับ) หากใครมีมิตรไมตรี ขอขอบคุณ (ขอบคุณครับ)

55. สามัคคีชุมนุม

พวกเราเหล่ามาชุมนุม	ต่างคุมใจรักสมัครสมาน	
ล้วนมิตร จิตขึ้นบาน	สรอายุเริงอยู่ทุกผู้ทุกนาม	
(สร้อย) ** อันความกลมเกลียว	กันเป็นใจเดียวประเสริฐศรี	
ทุกสิ่งประสงค้จงใจ	จักเสร็จสมได้ด้วยสามัคคี **	
กิจใด ๖ ประสงค์มี	ร่วมใจภักดีแต่พระจอมสยาม	
พร้อมพริบดั่งมือเดียวยาม	ยากเย็นเห็นง่ายบ่หน่ายบ่วาง (สร้อย)
ที่หนักก็จักเบาคลาย	ที่อันตรายจัดขัดขวาง	
ฉลองพระเดช บ่ จาง	กตเวทิกุณ พระกรุณา (สร้อย)
สามัคคีนี้แหละล้ำเลิศ	จักชูชาติเขตพระศาสนา	
สยามรัฐจักวัฒนาปรากฏเกียรติฟุ้งเฟื่องกระเดื่องแดนดิน	 (สร้อย)

56. ใจประสานใจ

มองแววตาทุกคน เปี่ยมสุขล้นระคนสุขสันต์ ยิ้มแย้มเข้าใจกันตาสบประสานไมตรีฉายมา
ดวงฤทัยทุกดวงถ่วงด้วยรักและแรงศรัทธา ปราบปรามในสิ่งเดียวกันความกลางแคลงหายไป
โลกสดใสคืนมาอีกคราฟ้าหลังฝนงามตา ความมืดโรยรามลายหายพลัน มีแต่ความเข้าใจ
อุ่นไอรักไมตรีต่อกัน ผ่านมานั้นลึ้มมันลบไป
***ร้องเถิดร้องเพลงกัน ประสานรอยรักในใจ ลบรอยร้าวภายในอุรา ร้องเถิดร้องเพลงกัน
จับมือกันไว้ดีกว่า หันหน้ามาเข้าใจกัน****
อันคนเราทุกคน ต่างเกิดมาควรพาพึ่งกัน มีไมตรีสัมพันธ์ โลกนั้นสดใส
จงมารวมพลังเพื่อสร้างสรรค์จรโลงฤทัย จับมือกันเดินก้าวไป มุ่งสู่จุดหมายอนาคตเรา

56. แท้พวงมาลัย

โห่..... อี้ว (3 ครั้ง)	
แล้วจัดแจงแท้มาลัย...ไปให้ประธาน (ซ้ำ) เราหมู่บริการสำราญใจเอย	
(สร้อย) **เอ๊ย โอละหน่ย โอละหน่ย หน้อยเอย เอ้อ เอ่อ เออ เออ เอยเอ๊ย เออ เอ๊ย เอ้อ เอ็ง เอย	
แล้วชักชวนทุกหมู่.....ที่เดินผ่าน (ซ้ำ) แท้กับหมู่บริการสำราญใจเอย (สร้อย)
พวงมาลัยพวงนี้.....จากดวงใจ (ซ้ำ) จากลูกเสือไทย	เอย (สร้อย)
แท้กันไปรำกันไป.....ให้สนุก (ซ้ำ) เราลูกเสือไม่มีทุกข์ มีแต่สุขใจเอย (สร้อย)
เวียนจากขวาไปซ้าย.....ได้ 3 รอบ (ซ้ำ) แล้วนำพวงมาลัยมอบ... แก่ท่านประธานเอย	(สร้อย)

ภาคผนวก ค

เกมลูกเสือ

1. วิ่งกระโดดกบ

ให้ผู้เล่นวิ่งไปด้วยการกระโดดกบ คือนั่งลงเคลื่อนไปข้างหน้าด้วยการพุ่งตัวไปมือทั้งสองลงถูกพื้นก่อน และชักเท้าทั้งคู่มาชิดมือแล้วพุ่งตัวออกไปอีกทำเช่นนี้ตลอดไป แล้วไปอ้อมเครื่องหมายมาแตะคนที่ 2 คนที่ 2 ก็ทำเช่นเดียวกัน จนหมดแถว แถวใดเสร็จก่อนเป็นแถวชนะ

2. ลูกบอลลอดอุโมงค์

ให้ผู้เล่นยืนเป็นแถวตอน เป็นหมู่ แต่ละหมู่ยืนแยกเท้าก้มตัว คนหน้าสุดถือลูกบอลอยู่ในมือ เมื่อได้ยินสัญญาณคนหน้าที่ถือลูกบอลวิ่งไปอ้อมเครื่องหมายแล้วกลับมายืนหันหลังให้แถวแล้วก้มตัวลง กลิ้งลูกบอลไปได้ หว่างขา ส่วนคนอื่น ๆ ก็คอยกลิ้งต่อๆ ไป และคอยกันไม่ให้ออกทางช่องเท้าด้านข้าง จนถึงคนสุดท้ายให้หยิบลูกบอลขึ้นพาวิ่งอ้อมเครื่องหมายทำเช่นเดียวกับคนแรก จนถึงคนสุดท้าย แถวใดเสร็จก่อนแถวนั้นชนะ

3. เก็บเชือก

ให้ลูกเสือจับคู่กันเป็นคู่ๆ หันหน้าเข้าหากัน หาเชือกให้คู่ละ 1 เมตร (ขนาดด้ายหลอด) แต่ละคู่คาบปลายเชือกไว้คนละหนึ่งปลาย เมื่อผู้กำกับให้สัญญาณเริ่มเล่น ให้แต่ละคู่พยายามขยับปากโดยพยายามเคี้ยวเชือกเก็บเข้าไว้ในปากให้เร็วที่สุด ทั้งสองข้างต้องช่วยกัน คู่ใดสามารถเก็บเชือกไว้ในปากได้เรียบร้อยโดยไม่ต้องใช้มือช่วย และปากเข้ามาชนกันได้ก่อน คู่ นั้นชนะ

4. เหยียบระเบิด

ให้ลูกเสือแต่ละคนมีลูกโป่งคนละหนึ่งใบ และผูกไว้ที่ข้อเท้าจะเป็นเท้าใดก็ได้ เมื่อเริ่มเล่นให้ลูกเสือทุกคนกระจายทั่วสนามแต่มีเขตจำกัดห้ามออกนอกเขต ลูกเสือแต่ละคนพยายามเหยียบลูกโป่งของคู่ต่อสู้ให้แตก คนใดถูกเหยียบลูกโป่งแตกต้องออกจากการเล่น คนสุดท้ายที่เหลือและมีลูกโป่งเป็นผู้ชนะ

5. การแข่งขันผูกเงื่อน

ลูกเสือทุกคนมีเชือก แบ่งออกเป็น 2 พวกห่างกันประมาณ 3 หลาเป็นแถวหน้ากระดานหันหน้าเข้าหากัน เมื่อผู้กำกับบอกเริ่ม ให้ทั้งสองแถววิ่งเข้ามาหากันเป็นคู่ๆ ต่างคนต่างก็เอาเชือกคล้องซึ่งกันและกัน แล้วผูกเงื่อนพิรอด เมื่อใครเสร็จก่อนก็รีบดึงคู่ของตนไปยังแดนตนเมื่อเสร็จแล้วให้หยุด ผู้กำกับนับดูฝ่ายใดผูกเสร็จและสามารถดึงมาแดนของตนได้มาก ฝ่ายนั้นชนะ ในการตัดสินผู้กำกับต้องตรวจดูเงื่อนด้วยว่าถูกหรือผิด ต้องให้เงื่อนนั้นถูกด้วย

6. มวยปล้ำเดนมาร์ก

ให้ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จับคู่กัน ต่างคนต่างก้าวขาขวาออกไปข้างหน้าพร้อมกับยกมือขวา พยายามใช้ฝ่ามือผลักหรือดึงกัน เพื่อพยายามให้อีก ฝ่ายหนึ่งก้าวเท้าขวาถอยหลังกลับไป

7. ชักคะเย่อจีน

ทั้งคู่ยืนหันหลังเข้าหากัน แล้วทั้งสองไข่แขนเกาะกัน เมื่อได้รับสัญญาณเริ่ม ให้แต่ละฝ่ายพยายาม ดึงอีกฝ่ายหนึ่งให้พันพัน

8. ลิงจับหลัก

ทั้งคู่ยืนหันหน้าหากัน เอามือซ้ายจับกัน พยายามใช้มือขวาดึงเข้า ข้างของฝ่ายตรงข้ามเพื่อ พยายามให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียอาการทรงตัว

9. ตะเคียนคู่

ทั้งคู่ยืนเคียงข้างชิดกัน พยายามใช้ลำตัวดันอีกฝ่ายหนึ่งให้เสียอาการทรงตัว

10. ตอไม้คู่

ทั้งคู่นั่งงอเข้า หันหลังชนกัน แล้วเอาแขนเกาะกัน ต่างฝ่ายต่างพยายาม ให้กำลังแขนบังคับฝ่าย ตรงกันข้ามให้ตะแคงล้มลงไปให้ได้

11. ตอไม้เอน

ท่าเตรียมให้ทั้งคู่ใช้มือทั้งสองไปรัดเอวอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อพยายามยกฝ่ายตรงข้ามให้พัน

12. ชนไก่

ให้ผู้เล่นทุกคนเข้าแถวเป็นวงกลมใช้มือประสานกันแล้วลงนั่งยองๆ เอามือที่ประสานกันสอดเข้า ใต้ล่างให้ขาท่อนบนและท่อนล่างไว้เริ่มเล่น ให้พยายามใช้ ไหล่ชนคนอื่นให้ล้มลงผู้ใดเหลือคนสุดท้ายเป็นผู้ชนะ

13. มนุษย์โลกพระอังคาร

ให้ผู้เล่นแบ่งเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน ให้พวกหนึ่งเป็นพวกสีเขียว พวกหนึ่งเป็นพวกสีแดง แล้วให้ทั้ง 2 พวกเข้าแถวเป็นรูปวงกลม (แยกเป็นคนละครึ่งวงกลม) ให้หัวหน้าแต่ละพวก เลื่อนผู้เล่นออกมาฝ่ายละ 1 คนยืนกลางวงขาขึ้นข้างใดข้างหนึ่งขึ้นทางด้านหลังแล้วเอามือ ทั้ง 2 ข้างไปจับข้อเท้าไว้แล้วให้ทั้ง 2 ฝ่าย ไหลเหยียบเงาของคู่ต่อสู้ให้ได้ฝ่ายไหนถูกเหยียบเงา หรือล้ม มือหลุดจากข้อเท้าเปลี่ยนขายืน ฝ่ายนั้น แพ้ฝ่ายชนะได้ 1 คะแนน ฝ่ายใดได้คะแนน มากกว่าเป็นผู้ชนะ

14. สนามผลึก

เขียนวงกลม 2 วง เส้นผ่าศูนย์กลาง 30 เซนติเมตรห่างกัน 50 เซนติเมตร สำหรับให้ผู้เล่นเข้าไปยืนข้างละวง มีเชือกยาว 1.50 เซนติเมตร 1 เส้น แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน และ ตัดผู้เล่นเข้าไปยืนข้างละ 1 คน ให้ยืน 2 เท้าอยู่ในวงกลม หันหน้าเข้าหากันแล้วนำเชือกมาอ้อมหลัง ในระดับสะเอวถือปลายเชือกไว้ด้วยมือด้านหน้าเริ่มเล่นให้ทั้ง 2 ฝ่าย พยายามดึง หรือกระชากเชือก ให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียหลักเข้าออกนอกวงกลม ฝ่ายใดทำออกนอกวงกลมก่อน (ข้างเดียวหรือ 2 ข้าง) ถือว่าแพ้แข่งขันไปจากว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเหลือจำนวนมากกว่าเป็นผู้ชนะ

15. พระนเรศวรชนช้าง

ให้ลูกเสือจับคู่กันเข้าแถวเป็นรูปวงกลม ให้คนหนึ่งขึ้นขี่คอโดยนั่งบนบ่าของคู่ เริ่มเล่น ให้แต่ละคู่เข้าปะทะหรือชนกัน โดยใช้มือดึงผลักดันให้คู่ต่อสู้เสียหลัก (ห้ามใช้ถีบ) ล้มลงคู่ใด สามารถยืนอยู่ได้โดยไม่ล้มเป็นผู้ชนะ

16. ชักคะเย่อกคน

แบ่งผู้เล่นเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน ให้เข้าแถวตอน 2 แถว หันหน้าเข้าหากันโดยมีเส้น แบ่งคน ให้คนอยู่หัวแถวทั้ง 2 แถวจับมือกันไว้แบบมัดข้าวต้ม (ใช้มือทั้ง 2 ข้างจับกำข้อมือของฝ่าย ตรงข้ามทั้ง 2 ข้าง) ผู้ที่เข้าแถวตอนที่อยู่หลังคนหัวแถวต้องจับเอาคนที่อยู่ข้างหน้าทุกคนต่อกันไป เริ่มเล่นแต่ละแถวต้องพยายามดึงให้แถวตรงข้ามเส้นกันแตกให้ได้จะเป็นผู้ชนะ หรือถ้าฝ่ายใดมือ หลุดจากเอวทำให้แถวขาดถือว่าแพ้ทันที

17. สกักรักบี้

จัดผู้เล่นออกเป็นชุดๆ ละ 3 คน (จำนวนที่ชุดก็ได้) ผู้สอนหาอุปกรณ์เช่นลูกมะพร้าวลูก ฟุตบอล ฯลฯ สมมุติเป็นลูกรักบี้วงไว้ที่จุดกำหนดเริ่มเล่นเรียกผู้เล่นออกมา 2 ชุดโดยให้ยืนหัน หน้าเข้าหากันโดยลูกรักบี้อยู่กลาง ให้แต่ละชุดเอามือกอดคอกันโดยให้คนยืนกลางใช้แขน 2 ข้าง กอดคอกันข้างๆ ทั้ง 2 คน คนที่อยู่ริมทั้ง 2 คน จะใช้แขนกอดคอกันกลางแล้วทั้ง 2 ฝ่ายก้มตัวเอา ศีรษะสอดเข้าไปใต้ไหล่ของฝ่ายตรงข้ามเมื่อได้ยินสัญญาณให้ทั้ง 2 ฝ่าย พยายามดันคู่ต่อสู้ให้ถอย หลังไปโดยให้ชุดของตนข้ามลูกรักบี้ให้ได้ฝ่ายใดข้ามได้เป็นฝ่ายชนะ

18. เกมส่วสตี

วิธีเล่น

วิธีที่ 1 แบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ๆ ละเท่าๆ กัน ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถว ตอนลึก หันหน้าไปทางผู้กำกับ เมื่อเริ่มเล่นให้คนที่ 1 ของแต่ละหมู่กลับหลังหันพบกันคนที่ 2 แล้ว กล่าวคำว่า “ส่วสตี” ทำ

ความเคารพและจับมือกัน คนที่ 2 เมื่อทำกับคนที่ 1 แล้วให้กลับมาพบกับ คนที่ 3 แล้วกล่าวคำว่า “สวัสดี” ทำความเคารพแล้วจับมือกัน ทำไปเช่นนี้จนหมดแถวหมู่ใดเสร็จ ก่อนหน้านั้นชนะ

วิธีที่ 2 ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถวตอน หันหน้าไปทางเดียวกัน โดยให้ คนหัวแถวเป็นหัวหน้า จากหัวหน้าตรงไปข้างหน้าประมาณ 8 หลา ทาเครื่องหมายไว้ ให้ตรงกับหมู่ของตน เมื่อเริ่มเล่นหัวหน้าวิ่งไปที่เครื่องหมายนั้น แล้วกลับหลังหัน พร้อมกับกล่าวคำ “สวัสดี” และทำความเคารพแบบลูกเสือทำเช่นนี้ ต่อไปเรื่อยๆ จน หมดแถวหมู่ใดเสร็จก่อนหน้านั้นชนะ

วิธีที่ 3 ให้ลูกเสือเข้าแถวเป็นวงกลม หันหน้าเข้าหาศูนย์กลางทุกคน ให้ลูก เสือคนหนึ่งเป็นคน เริ่มต้นวิ่งรอบวงกลมด้านนอกไปแตะหลังผู้ที่ยืนเป็นวงกลมคนใดคนหนึ่ง คนที่ ถูกแตะต้องออกวิ่งสวน ทิศทางกับคนแรกเมื่อวิ่งไปพบกันที่ใดให้ทำวันทยหัตถ์และจับมือเขย่า พร้อมกับกล่าวคำ “สวัสดี” ดังๆ แล้วปล่อยมือซึ่งกันวิ่งเข้าที่ผู้ใดเข้าที่ไม่ได้เป็นผู้เริ่มต้นใหม่

19. ผู้วิเศษ

วิธีเล่น เลือกลูกเสือออกมา 3 – 4 คน สมมุติว่าเป็นผู้วิเศษ เมื่อแตะถูกผู้ใดแล้วคนนั้นจะต้อง กลายเป็นหินยืนอยู่กับที่ สำหรับคนอื่นๆ ต้องพยายามหนีในเขตที่กำหนดไว้อย่าให้ถูกแตะตัวได้ การตัดสิน

1. เมื่อหมดเวลาผู้ที่ไม่ถูกแตะให้กลายเป็นหิน เป็นผู้ชนะ
2. การเล่นควรแบ่งเป็นหมู่หมู่ใดเหลือผู้เล่นที่ไม่โดนแตะมากเป็นทีมชนะ

20. นักโทษแหกคุก

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือเป็น 2 ฝ่ายฝ่ายหนึ่งเป็นนักโทษที่หลบหนีอีกฝ่ายหนึ่งเป็นตำรวจ ขีดวงกลมทำ เป็นคุก เริ่มเล่นตำรวจไล่จับนักโทษมาเข้าคุกแล้วมีคนมาเฝ้า นักโทษก็สามารถมาช่วย เพื่อนได้โดยหลุดออก จากวงกลม การเล่นผลัดกัน ใครจับนักโทษได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะตาม กำหนดเวลา

21. เรียงตัวอักษร

- วิธีเล่น
1. แบ่งลูกเสือเป็นหมู่แจกบัตรอักษรให้หมู่ละ 1 ชุด
 2. ให้ลูกเสือแข่งกันเรียงบัตรอักษร ให้เป็นข้อความว่า “ทำดีที่สุด” หมู่ใดเรียงเสร็จก่อน และถูกต้อง ถือว่าชนะ

22. บนบกบนน้ำ

วิธีเล่น ให้ลูกเสือเข้าแถวรูปวงกลม ผู้กำกับยืนตรงกลาง เมื่อผู้กำกับพูดตั้งๆ ว่า “บนบก” ให้ ลูกเสือทุกคนกระโดดมาข้างหน้าถ้าผู้กำกับพูดว่า “บนน้ำ” ให้ลูกเสือกระโดดถอย หลังกลับที่เดิม ถ้าใคร กระโดดผิดผู้นั้นตาย ต้องมาอยู่กลางวงแต่ถ้าผู้กำกับพูดซ้ำกับที่พูดก่อน ลูกเสือทุกคนต้องยืนนิ่งๆ จะ กระโดดอย่างไรไม่ได้ทั้งสิ้น ถ้าใครขยับตัวก็ตายเช่นกัน ทำเช่นนี้ จนผู้กำกับเห็นสมควรหรือทำงานเหลือคน สุดท้ายแสดงว่าคนนั้นเก่ง มีประสาทดี ทุกคนกล่าว ชมเชยให้เป็นผู้ชนะ

23. ตามผู้นำ

วิธีเล่น ให้ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานหรือแถวตอนเรียงหนึ่ง เลือกหัวหน้าคนหนึ่ง ผู้เป็นหัวหน้า จะทำกริยาท่าทางต่างๆ เช่น วิ่ง เดิน กระโดด หัวเราะร้องไห้ ฯลฯ คนอื่นๆ จะต้องทำตามทุกอย่าง

การตัดสิน

1. ผู้ที่ไม่สามารถทำตามหัวหน้าได้ต้องออกจากการแข่งขัน
2. ผู้ชนะคือผู้เล่นที่อยู่ในแถวนานที่สุด

24. เชื้อโรคติดต่อ

วิธีเล่น

1. เขียนวงกลมรัศมีพอสมควรให้คนอยู่ในวงกลมหลบคนที่วิ่งรอบๆ วงได้
2. ให้ลูกเสือคนหนึ่งเป็นเชื้อโรควิ่งรอบๆ วงกลม
3. ลูกเสือที่อยู่ในวงกลมอย่าให้เชื้อโรคแตะถูกตัวได้ใครถูกแตะต้องออกไปเป็นเชื้อโรค

25. ทำตรงกันข้าม

วิธีเล่น เลือกผู้นำมา 1 คน โดยให้ผู้นำทำท่าต่างๆ ผู้เล่นคนอื่นนั้นจะต้องทำตรงกันข้ามกับที่ ผู้นำ ทำเช่นผู้นำหัวเราะ – ลูกเสือทุกคนต้องร้องไห้ ผู้นำนั่งลง – ลูกเสือต้องยืนขึ้น ผู้นำก้าวเท้าซ้าย – ลูกเสือ ก้าวเท้าขวา ฯลฯ การทำจะเร็วขึ้นไปเรื่อยๆ การตัดสิน ลูกเสือที่ทำตามผู้นำหรือทำซ้ำ จะต้องออกจากการแข่งขัน หรือเปลี่ยนมาเป็นผู้นำ

26. เดินกระดาศ

วิธีเล่น ที่สนามมีเส้นเริ่มและเส้นกลับตัว ห่างกันประมาณ 15 เมตรลูกเสือจับคู่กัน ไขว้ยืนที่เส้นเริ่ม แต่ละคู่จะถือกระดาษหนังสือพิมพ์ไว้ 2 แผ่น ซึ่งมีขนาดกว้างที่จะใช้เท้าวางได้อย่างสบายขนาด 1 ตาราง ฟุต การแข่งขันเริ่มโดยให้ลูกเสือคนหนึ่งเดินไปที่เส้นชัยโดยไม่มีการเหยียบ ดินให้เดินไปบนกระดาษที่ ลูกเสือถือกระดาษเป็นคนนำไปวางไว้กระดาษแผ่นหนึ่งจะวางเท้าได้ เพียงเท้าเดียวเท่านั้น เมื่อถึงเส้นกลับ ตัวให้เปลี่ยนกันบ้างโดยคนที่เดินครั้งแรกเปลี่ยนมาเป็นผู้วาง กระดาษ คนที่วางกระดาษครั้งแรกเป็นผู้เดิน โดยเดินกลับมาที่เส้นเริ่ม

การตัดสิน

1. ลูกเสือที่ทำหน้าที่เดินจะเหยียบดินไม่ได้ถ้าเหยียบดินถือว่าแพ้ทันที
2. ในกรณีที่กระดาษขาดจะไม่มีการเปลี่ยนให้
3. คู่ที่กลับมาถึงเส้นเริ่มก่อนเป็นผู้ที่ชนะ

27. วิ่งแตะเสา

วิธีเล่น

1. แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งและให้ตัวแทน 1 คนไปยืนตรงข้ามกับคนแรกของกลุ่ม และห่างกัน 15 เมตร
2. เมื่อได้รับสัญญาณเริ่มให้คนแระรีบไปแตะตัวแทนซึ่งสมมุติว่าเป็นเสาแล้วรีบวิ่งกลับมาแตะมือคนต่อไป
3. คนต่อไปจะเริ่มออกวิ่งเมื่อได้แตะมือกับผู้ที่วิ่งกลับมาการตัดสิน แถวใดทำเสร็จ ก่อนเป็นผู้ที่ชนะ

28. มังกรกินหาง

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 – 4 แถวจับแหวต่อกันเป็นแถวคนที่ยืนอยู่บนหัวแถว เป็นปากมังกรพยายามไล่จับคนท้ายแถวของมังกรตัวอื่นๆ ถ้าแถวใดถูกจับได้ก็ต้องต่อกัน ในที่สุด จะมีแถวเดียวเป็นมังกรหางยาวแล้วหัวมังกรไล่จับหางมังกรของตัวเองการตัดสินหัวมังกรจะต้อง ไล่จับหางมังกรของตัวเองให้ได้การเล่นเกมนี้อาจสิ้นสุดลง

29. นำทาง

วิธีเล่น ให้ลูกเสือคนหนึ่งปิดตาไว้แล้วนำของที่เตรียมไว้ไปซ่อนยังจุดๆ หนึ่ง ต่อจาก นั้นให้คนที่ปิดตานั้นเปิดตาและออกค้นหาว่าของนั้นซ่อนอยู่ที่ไหน ลูกเสือคนอื่นจะบอกทิศทาง ของสิ่งของนั้นได้โดยพูดเพียงว่า ซ้ายขวา หันหลัง บอกสิ่งของนั้นให้กับผู้ค้นหา การตัดสิน ผู้ค้นหาจะต้องเดินไปตามทิศทางที่ลูกเสือบอกจนกว่าจะค้นพบสิ่งของนั้นแล้วก็ เปลี่ยนคนอื่นเข้ามาหาของบ้าง

30. ไฟฟ้าช็อต

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 ทีมเท่าๆ กัน ลูกเสือทั้ง 2 ทีมเข้าแถวตอนเรียงหนึ่ง ห่างกันเล็กน้อย เมื่อได้รับสัญญาณเริ่ม ให้คนหัวแถวหันตัวเอามือไปแตะหัวไหล่คนที่ 2 คนที่ 2 ก็หันตัวเอามือไปแตะไหล่คนที่ 3 ต่อไปเรื่อยๆ จนถึงคนสุดท้ายให้ร้องว่า “โอ๊ย” การตัดสิน ทีมที่ร้อง “โอ๊ย” เป็นทีมชนะ

31. หนูกับแมว

วิธีเล่น ให้ลูกเสือทำเป็นวงกลม โดยจับมือกันไว้เลือกลูกเสือ 2 คน คนหนึ่งเป็นแมวอยู่ใน วงกลมอีกคนหนึ่งเป็นหนูกอยู่นอกวงกลม เริ่มเล่นโดยแมวต้องพยายามออกจากวงกลมให้ได้ เพื่อจับหนูกลูกเสือที่ทำวงกลมต้องพยายามเกาะมือกันไว้ให้แน่นและป้องกันไม่ให้แมวออกมา การตัดสิน แมวสามารถออกจากวงกลมและจับหนูได้ก็เปลี่ยนลูกเสือที่เป็นแมวและหนูใหม่

ภาคผนวก ง

เรื่องสั้นลูกเสือ

1. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ

- วัตถุประสงค์**
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับคุณค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.1 เรื่องไก่กับสุนัขจิ้งจอก

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งคอยเดินวนเวียนอยู่ใกล้ๆ กับเล้าไก่ สร้างความหวาดกลัวให้กับลูกไก่มาก ไก่ตัวหนึ่งจึงบินขึ้นไปอยู่บนรั้วและเฝ้าจับตาดูสุนัขจิ้งจอกด้วยความหวาดกลัว เมื่อใดที่เจ้าสุนัขจิ้งจอกขยับตัวเข้ามาใกล้ มันก็จะบินหนีไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ไก่ตัวอื่นๆ เยาะเย้ยถากถางในการกระทำของมัน และดูเหมือนว่ามันขี้ขลาดเจ้าไก่ได้ฟังดังนั้นก็ตอบออกไปว่า “เจ้าจะเรียกข้าว่าอย่างไรก็ได้แต่สำหรับข้าเองรู้จักพิษสงของสุนัขจิ้งจอกดี และข้าแน่ใจว่า ถ้ามีสักครั้งหนึ่งที่เจ้าได้เผชิญหน้ากับสุนัขจิ้งจอกเช่นเดียวกับที่ข้าเคยนั้น พวกเจ้าก็อาจจะไม่มีสภาพไม่ผิดไปจากข้าอย่างแน่นอน”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การยอมรับว่าตนเป็นคนขลาด แต่รู้จักระวังภัย ดีกว่าเสแสร้งเป็นคนกล้าหาญ แล้วต้องพบจุดจบในภายหลัง

1.2 เรื่องนกอินทรีกับอีกา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

นกอินทรีตัวหนึ่งคอยจ้องตะปบลูกแกะอยู่บนยอดผาสูง เมื่อได้โอกาสเหมาะ มันก็โฉบเอาลูกแกะขึ้นไปด้วยอุ้งเล็บอันแข็งแรง แล้วบินกลับสู่รังบนยอดผาสูง อีกาซึ่งอยู่บริเวณนั้นเห็นการกระทำของนกอินทรีมาโดยตลอด ก็คิดจะเอาอย่างบ้าง จึงบินถลาตรงไปตะปบลูกแกะที่กินหญ้าอยู่เพื่อจับตัวมันบินขึ้น แต่อุ้งเล็บของมันกลับจิกแน่นเข้าไปในเนื้อลูกแกะ ไม่ว่าจะพยายามสลัดออกอย่างไรก็ไม่หลุด เมื่อคนเลี้ยงแกะเห็นเข้า ก็ร้องทักว่า “โอ้โฮ! นี่มันนกออะไรกัน” ลูกชายผู้ซึ่งเห็นเหตุการณ์โดยตลอดกล่าวขึ้นว่า “พ่อ ที่ข้าเห็นอยู่เมื่อครู่นี้ มันแสดงท่าทางราวกับเป็นนกอินทรี แต่ตอนนี้ข้าว่า มันคงเข้าใจแล้วละ ว่าตนเองเป็นเพียงอีกาเท่านั้น”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

1. คนโง่เขลามักคิดทำในสิ่งที่เกินความสามารถของตน
2. คนฉลาดรู้ว่าจะใช้ความสามารถที่มีอยู่ของตนให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

1.3 เรื่องแมวกับหนู

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

เจ้าของบ้านหลังหนึ่งได้รับความรำคาญจากฝูงหนูที่เข้ามาอาศัยอยู่ เขาจึงเอาแมวมาเลี้ยงไว้ ไม่นานนักหนูจำนวนมากก็ถูกแมวกำจัดไป พวกหนูที่ยังมีชีวิตรอดจึงรีบมาประชุมกัน พวกมันตกลงกันว่าจะไม่ลงไปห้องเก็บอาหารชั้นล่างอีก เมื่อแมวไม่เห็นพวกหนูลงมาเลย จึงคิดวางอุบายล่อให้พวกหนูตายใจด้วยการนั่งเฉยอยู่ที่พื้น มันเก็บซ่อนอุ้งเล็บทั้งสี่เอาไว้ใต้ร่างของมัน เพื่อให้พวกหนูเข้าใจว่าตัวมันเป็นเพียงร่างไร้วิญญาณของกระต่ายหรือลูกไก่เท่านั้นในไม่ช้า หนูตัวหนึ่งได้ลงมาจากชั้นวางของแล้วพูดกับเจ้าแมวขึ้นว่า “สวัสดี เจ้าแมวจอมโหด! เจ้ายังคงอยู่ที่นี้ใช่ไหมล่ะ พวกเรารู้จักนิสัยเจ้าดี ไม่มีทางที่พวกเราจะหลงกลอุบายตื้นๆ เช่นนี้หรอก แม้ว่าเจ้าจะทำเป็นนั่งตัวแข็งอยู่อย่างนี้ก็ตามที!”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

เราควรมีความรอบคอบ อย่าได้หลงเชื่อในอุบายของศัตรู เพราะความหายนะจะมาสู่ตัวก็ด้วยความประมาทเท่านั้น

1.4 เรื่องอีกากับเหยือก

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ขณะที่อีกาตัวหนึ่งกำลังบินอยู่ มันรู้สึกกระหายน้ำมาก เมื่อมองเห็นเหยือกน้ำตั้งอยู่ด้านล่าง จึงร่อนลงไปยังจุดหมายเมื่อมองเข้าไปในเหยือก พบว่ามีน้ำอยู่เพียงเล็กน้อย มันจึงพยายามสอดจอยปากเข้าไปเพื่อจะตักน้ำ แม้ไม่ว่าพยายามเท่าใดก็ไม่สามารถสอดเข้าไปถึงก้นเหยือกได้ วิธีถัดมามันพยายามจะคว่ำเหยือก เพื่อให้ น้ำไหลหกออกมา แต่เหยือกนั้นหนักเกินไป ในที่สุดมันเหลือบไปเห็นก้อนหินใกล้ๆ กับบริเวณนั้น จึงคาบมาหย่อนลงในเหยือกน้ำที่ละก้อน จนระดับน้ำที่ก้นเหยือกค่อยๆ เอ่อขึ้นมา ในที่สุดมันก็ตักน้ำได้ตามที่ต้องการ

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนฉลาดมักคิดหาวิธีไปสู่ความสำเร็จได้ด้วยความอุตสาหะไม่ย่อท้อเสมอ

1.5 เรื่องหมาป่ากับหมาเลี้ยงแกะ

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง... ฝูงหมาป่ากล่าวกับบรรดาหมาเลี้ยงแกะกลุ่มหนึ่งว่า “พวกเธอก็คล้ายกับพวกเรา ทำไมเธอไม่มาอยู่เสียด้วยกันกับเราเล่า” หมาเลี้ยงแกะตอบว่า “เราต้องทำงานให้กับนายของเราที่ไร่เลี้ยงสัตว์นี้ เขาไว้ใจเราให้ช่วยดูแลแกะเหล่านี้ให้พ้นจากการเป็นเหยื่อพวกหมาป่า” “ทำไมเธอถึงทำงานกับเขาอยู่ได้ล่ะ” หมาป่าตัวหนึ่งเอ่ยขึ้น “เขาใช้งานเธอก็หนัก พวกเธอนี้ไม่ต้องทำงานเลย แล้วยังมีอาหารกินอุดมสมบูรณ์ เธอควรไปอยู่กับพวกเราดีกว่า” หมาป่าตัวหนึ่งเอ่ยชักชวนพวกหมาเลี้ยงแกะใช้เวลาคิดอยู่นาน ในที่สุดก็ตกลงใจรับคำชักชวนของหมาป่า “ดีแล้ว” พวกหมาป่าว่า “พวกเราจะนำทางเธอร่วมกันไป” ดังนั้น พวกหมาเลี้ยงแกะจึงผละจากฝูงแกะ ตามพวกหมาป่าไป เมื่อพากันมาได้ไกลแล้ว

พวกหมาป่าก็หันกลับมาบอกกับพวกหมาเลี้ยงแกะว่า “เอาละทีนี้เราก็ได้พาพวกเจ้ามาถึงที่นี่แล้วเราจะกินพวกเจ้าละ” ว่าแล้วหมาป่าฝูงนั้นก็รุมกันกัดกินหมาเลี้ยงแกะ

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

บุคคลใดที่ไม่รักษาหน้าที่ที่เขาไว้วางใจให้ทำ ย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความประพฤติอันเลวร้าย

2. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับคุณค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.1 เรื่องเต่ากับนกอินทรี

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

เต่าตัวหนึ่งรู้สึกเบื่อที่ได้แต่คลานอย่างเชื่องช้าอยู่บนพื้นดิน จึงได้ร้องบอกสัตว์ปีกทั้งหลายว่า ถ้ามีผู้ใดสามารถพามันขึ้นไปชมโลกเบื้องบนได้ มันจะมอบทรัพย์สินสมบัติมหาศาลที่ซ่อนเอาไว้ให้ด้วยอั่งเล็อันแข็งแรง นกอินทรีตัวหนึ่งจึงตกลงใจที่จะพาเต่าบินขึ้นไปบนท้องฟ้า เมื่อมันได้ลอยเล่นลมอยู่เหนือท้องฟ้าจนพอใจแล้ว นกอินทรีพาเต่ากลับลงมาถึงพื้นอย่างปลอดภัย พร้อมกับทวงรางวัล แต่เจ้าเต่ากลับตอบด้วยเสียงอ้อมแอ้มว่า “มันไม่มีทรัพย์สินสมบัติใดจะมอบให้ได้ สิ่งที่พูดออกมาก็เพียงเพื่อต้องการจะได้ขึ้นไปบนท้องฟ้าบ้างเท่านั้น” ดังนั้น นกอินทรีจึงตะบะปบเจ้าเต่าลอยขึ้นไปจนสูงจากพื้นดินอีกครั้ง แล้วปล่อยร่างเต่าตกลงมาที่พื้นจนสิ้นใจตายในที่สุด

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ความทะเยอทะยานและการเสียสัตย์ นำมาซึ่งผลร้ายในภายหลัง

2.2 เรื่องนก สัตว์ป่ากับค้างคาว

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในสมัยที่ค้างคาวยังสามารถบินออกไปหากินในยามกลางวันได้ เกิดเหตุการณ์ทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างฝูงนกและสัตว์ป่าจนลุกลามกลายเป็นสงคราม โดยที่ฝูงค้างคาวไม่ได้ตกลงเข้าร่วมกับฝ่ายใด มันประกาศวางตัวเป็นกลาง ผลปรากฏว่าฝ่ายสัตว์ป่ามีชัยเหนือฝ่ายนก ค้างคาวเห็นเป็นโอกาสเหมาะ จึงสมัครใจเข้าร่วมอยู่กับฝ่ายชนะทันที ต่อมาไม่นานฝูงนกทั้งหลายต่างรวมตัวกันอย่างแข็งขัน และเข้าจิกตีฝูงสัตว์ป่าจนแตกกระเจิง และสามารถชิงชัยชนะกลับคืนมาได้ เมื่อฝูงค้างคาวเห็นฝ่ายสัตว์ป่าพ่ายแพ้ ก็ขอเปลี่ยนมาเข้าร่วมกับฝูงนกแทน แต่ฝูงนกกลับขับไล่ค้างคาวออกไปด้วยความรังเกียจในที่สุด ค้างคาวก็ถูกสัตว์ต่างๆ ขับไล่ จนต้องคอยหลบซ่อนตัวในยามกลางวัน และออกหากินในเวลากลางคืน จวบจนทุกวันนี้

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น มันจะถูกทอดทิ้งในที่สุด

2.3 เรื่องราชสีห์กับหมาป่า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

หมาป่าตัวหนึ่งออกล่าลูกแกะมาได้ และกำลังพยายามที่จะนำซากลูกแกะผู้น่าสงสารนั้นกลับไปทิ้ง แต่โชคร้ายที่มันไปพบกับราชสีห์อดิโศเข้าตัวหนึ่ง ราชสีห์ตรงเข้ามาแย่งลูกแกะนั้นทันที ซึ่งสร้างความขุ่นเคืองให้กับหมาป่ามาก มันตะโกนบอกราชสีห์ว่า “ท่านไม่นึกละอายใจบ้างหรืออย่างไรที่ทำตัวเป็นเหมือนโจรร้าย เข้าแย่งอาหารของข้าแบบนี้” ราชสีห์ได้ฟังดังนั้นก็หัวเราะว่า แล้วตอบกลับไปว่า “ตัวข้านะรี ที่เจ้าประณามว่าเป็นไอ้โจรร้าย ฮะ...ฮะ... แล้วสิ่งที่เจ้ากระทำมานั้นเล่าเรียกว่าความสุจริตหรือกริ ข้าไม่เชื่อหรือกว่า คนเลี้ยงแกะจะคิดว่าเจ้าเป็นผู้บริสุทธิ์ ทั้งๆ ที่เจ้าขโมยเอาลูกแกะของเขามาเช่นนี้!”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนที่ทุจริต ยากจะหาความยุติธรรมจากผู้อื่นได้

2.4 เรื่องเด็กเลี้ยงแกะกับหมาป่า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ครั้งหนึ่งยังมีเด็กชายวัยรุ่นคนหนึ่งอาศัยอยู่ในไร่ มีหน้าที่ช่วยพ่อแม่เลี้ยงสัตว์ ทุกๆ วันเขาจะนำฝูงแกะของบิดาเขาขึ้นไปเลี้ยงบนเนินเขาห่างไกลออกไปจากที่พักอาศัยเป็นกิจวัตร เขาไม่ค่อยพอใจจะใช้ชีวิตโดดเดี่ยวในที่เช่นนี้นัก วันหนึ่ง เขาปรารถนากับตัวเองว่า “ฉันจะร้องตะโกนว่า หมาป่า หมาป่า” แล้วทุกคนก็ต้องเข้าใจว่า หมาป่ามากัดกินแกะของฉัน คนเหล่านั้นก็จะพากันวิ่งมาช่วยฉัน มันคงจะสนุกขบขันไม่น้อยทีเดียว ที่พวกนั้นมาถึงแล้วไม่พบหมาป่าแม้แต่ตัวเดียว คิดดังนี้แล้ว เขาจึงตะโกนร้องขึ้นว่า “หมาป่า หมาป่า” และชาวไร่ทุกคนก็พากันวิ่งมาจะช่วยเหลือเขา แต่เมื่อคนเหล่านั้นมาถึง เด็กเลี้ยงแกะไม่ได้เอ่ยปากขอบคุณพวกนั้นเลย เขาเพียงแค่ว่า “หมาป่าไม่มีหรือฮะ มันเป็นเรื่องตลกเท่านั้น ที่นี้พวกท่านทุกคนก็น่าจะกลับไปบ้านกันได้แล้ว” เด็กเลี้ยงแกะทำเช่นนี้อยู่สามครั้ง และทุกครั้งเขาก็จะบอกพวกชาวไร่ที่หวังดีเหล่านั้นว่า “หมาป่าไม่มีหรือฮะ” วันหนึ่ง หมาป่าก็เกิดมาขึ้นจริงๆ “ช่วยด้วย ช่วยด้วย หมาป่ามาแล้วฮะ” เด็กเลี้ยงแกะตะโกนร้องเสียงหลง แต่ทุกคนกลับบอกกันว่า “เรารู้แล้วว่าไม่มีหมาป่า เขาเพียงแต่ตะโกนร้องหลอกพวกเราเล่นสนุกเท่านั้น ไม่มีเรื่องร้ายเกิดขึ้นดอกคราวนี้ เราจะไม่ไปแน่” เมื่อคนเหล่านี้ไม่พากันไปช่วยเสียแล้วหมาป่าก็เลยกินแกะของเด็กเสียหมดฝูง

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การพูดโกหก ทำให้ไม่มีใครเชื่อถือ ควรพูดแต่ความจริง

2.5 เรื่องสุนัขจิ้งจอกกับนกกระสา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง...สุนัขจิ้งจอกเอยปากชวนนกกระสาว่า “ฉันอยากจะเชิญเธอไปกินอาหารที่บ้านของฉันสักหน่อย” “ขอบใจมาก” นกกระสาตอบรับ “ฉันยินดีจะไป” แต่เมื่อนกกระสาไปถึงบ้านสุนัขจิ้งจอก มันได้พบว่าสุนัขจิ้งจอกได้จัดอาหารที่จะเลี้ยงไว้ในจานแบนๆ 2 จาน นกกระสาจึงไม่สามารถจะกินอะไรได้ เพราะจอยปากของมันยาว ส่วนเจ้าสุนัขจิ้งจอกกลับกินอาหารในจานของมันอย่างสะดวกสบาย ช้ำยังกล่าวกับนกกระสาอีกว่า “เธอไม่ชอบอาหารในจานของเธอหรือ ถ้าเธอกินอะไรไม่ได้ละก็ ฉันจะช่วยกินแทนเธอเอง” ดังนั้น สุนัขจิ้งจอกจึงกินอาหารในจานของมันและทิ้งในจานของนกกระสาจนหมด ต่อมาไม่ช้า นกกระสา ก็ออกปากเชิญสุนัขจิ้งจอกไปกินอาหารที่บ้านของมันบ้าง นกกระสาจัดอาหารใส่ไว้ในเหยือกคอกสูงสองใบ คราวนี้ จึงถึงคราวที่เจ้าสุนัขจิ้งจอกไม่สามารถจะกินอาหารที่อยู่ในเหยือกนั้นได้ มันจึงต้องเป็นฝ่ายนั่งเฝ้าดู ขณะที่นกกระสากินอาหารในเหยือกทั้งสองใบอย่างเอร็ดอร่อย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การเล่ห์กลกับบุคคลอื่นได้ คนอื่นก็อาจจะใช้เล่ห์กลอย่างเดียวกัน

3. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับความรู้ค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.1 เรื่องนกกระทากับไก่

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ชายคนหนึ่งนำนกกระทาเข้ามาเลี้ยงรวมเอาไว้ในกรงของไก่ เขาตั้งชนปีกของมันออกมาเพื่อป้องกันไม่ให้บินหนีไป นกกระทาจึงมักถูกพวกไก่อุ้มจิกและไล่ตีทุกวัน เพื่อไม่ให้มาแย่งอาหารของมัน นกกระทาได้รับความทุกข์ทรมานมาก จึงรำพึงกับตนเองว่า “การกระทำของพวกไก่ที่ทำกับข้าทุกวัน ช่างโหดร้ายทารุณเกินกว่าที่จะทนอยู่ต่อไปได้ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นนี้ก็เพราะว่าข้าเป็นสัตว์หลงฝูงในกลุ่มของ พวกมันนั่นเอง” หลายวันผ่านไป นกกระทาเริ่มรู้สึกว่า ไม่เพียงแต่ไก่อจะจิกตีวิวาทกับมันเท่านั้น แม้แต่ไก่พวกเดียวกัน มันก็มักจะทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่เสมอ นกกระทาเห็นดังนั้น จึงรำพึงขึ้นมาอีกว่า “ไม่เพียงแต่มันจะโหดร้ายต่อข้าเท่านั้น แม้แต่พวกเดียวกันเอง มันก็ไม่เคยคิดที่จะละเว้นเลยหรือนี่”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนพาลมักชอบหาเรื่องวิวาทกับผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลใดเลย

3.2 เรื่องนกยูงกับนกสาริกา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว บรรดานกทั้งหลายอาศัยอยู่ด้วยกัน โดยไม่มีผู้ใดปกครอง วันหนึ่งพวกมันตัดสินใจที่จะเลือกหาผู้ปกครอง มาคอยปกป้องดูแล นกยูงผู้มีแพนขนอันงามสง่าจึงเสนอตน นกทั้งหมดจึงขอประชุมเพื่อลงคะแนนเสียง และก่อนที่ฝูงนกกำลังจะตัดสินใจเลือกนกยูงเป็นผู้ปกครอง นกสาริกาก็พูดแย้งขึ้นว่า “เพื่อนนกทั้งหลาย ถึงแม้ว่านกยูงจะเป็นนกที่มีขนอันสวยงามเพียงไรก็ตาม แต่ถ้านกอินทรีเข้ามาโจมตีทำร้ายพวกเรา ความสวยงามเช่น เจ้านกยูงตัวนี้ ยังจะปกป้องชีวิตพวกเราเอาไว้ได้หรือ”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

กำลังและความสามารถ คือคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการเป็นหัวหน้ามากกว่า
ความสวยงาม

3.3 เรื่องม้ากับลา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

มีพ่อค้าคนหนึ่งซึ่งเป็นเจ้าของม้าและลาอย่างละตัว เขามักจะนำสินค้าจากหมู่บ้านหนึ่งไปขายให้อีกหมู่บ้านหนึ่ง โดยจะแบ่งสินค้าทั้งหมดเป็นสองส่วนเท่าๆ กัน โดยให้ลาบรรทุกส่วนหนึ่งและม้าบรรทุกส่วนหนึ่งทุกครั้งไปอยู่มาวันหนึ่ง ม้าเจ้าเล่ห์คิดจะฉ้อฉลตัวเอง จึงออกอุบายบอกกับลาว่า “เพื่อนรัก ข้าเพิ่งเดินสะดุดก้อนหินเมื่อคืนนี้ เจ็บขาเหลือเกิน คงแบกไม่ไหวแน่ ท่านช่วยแบ่งเอาของบนหลังข้าไปบ้างนะ” ลาซึ่งไม่มีปากมีเสียงก็ยอมทนแบกของที่ม้าแอบถ่ายไปให้ส่วนหนึ่งโดยไม่ปริปาก แต่พอใกล้จะถึงหมู่บ้าน ลาซึ่งบรรทุกของหนักเกินกำลังก็เกิดหมดแรงล้มลง เจ้าของหันมาเห็นเข้า จึงย้ายของทั้งหมดบนหลังลามาใส่บนหลังม้าแทน ม้าเจ้าเล่ห์จึงได้แต่รำพึงกับตัวเองว่า “นี่เพราะความเห็นแก่ตัวแท้ๆ เราถึงต้องมารับกรรมคนเดียวเช่นนี้”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

3.4 เรื่องราชสีห์กับวัว 4 ตัว

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วัว 4 ตัว ผูกมิตรรักใคร่ต่อกันมาก พวกมันไม่เคยที่จะแยกห่างจากกันไปไหนตามลำพังเลย ไม่ว่าจะเป็นยามออกหาอาหาร หรือกระทั่งยามหลับนอน ราชสีห์ตัวหนึ่งเห็นวัวทั้งสี่เข้า ก็คิดที่จะล่ากินเป็นอาหาร แต่มันรู้ว่าถ้าวัวทั้งหมดอยู่รวมกันเช่นนี้ มันก็ไม่อาจเข้าจู่โจมได้ราชสีห์เจ้าเล่ห์จึงคิดอุบายให้วัวทั้งสี่แตกความสามัคคีกัน มันพยายามเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้วัวแต่ละตัวฟัง เพื่อก่อความระแวงสงสัยซึ่งกันและกัน ในที่สุดแผนการของมันก็ประสบผลสำเร็จ วัวทั้งสี่ต่างมีแต่ความอิจฉาริษยา และระแวงกันอยู่ตลอดเวลา ในไม่ช้า มันก็แตกกลุ่ม แยกกันออกหาอาหารตามลำพัง ทำให้ราชสีห์สามารถฆ่าวัวแต่ละตัวเป็นอาหารได้อย่างง่ายดาย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น
สามัคคีคือพลัง

3.5 เรื่องสุนัขจิ้งจอกกับปู

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ปูตัวหนึ่งเดินขึ้นมาจากทะเลเพื่อหาอาหารบนฝั่ง สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งก็บังเอิญเดินเลาะเลียบริมชายหาดผ่านมาพบ จึงรีบตะปบจับปูเอาไว้ มันดึงตัวปูออกมาจากกระดอง เพื่อเตรียมที่จะกินเป็นอาหารปูได้รับความเจ็บปวดมาก มันรำพึงออกมาอย่างเศร้าใจขณะที่ใกล้จะตายว่า “สมควรแล้วที่ข้าได้รับผลกระทบเช่นนี้ เพราะท้องทะเลต่างหากที่ควรจะเป็นที่อยู่อาศัยของข้า ไม่จำเป็นเลยแม้แต่น้อยที่ข้าจะต้องเดินขึ้นมาบนฝั่งเพื่อหาอาหารกินเช่นนี้”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การละทิ้งความขำขันในหน้าที่การงานมาทำในสิ่งที่ตนไม่รู้ ย่อมนำมาความเดือดร้อนมาสู่ตน

4. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการบำเพ็ญตนให้เกิดประโยชน์

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับความรู้ค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.1 เรื่องแพะกับบงุ่น

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

แพะตัวหนึ่งหนีการไล่ล่าของนายพรานเข้าไปหมอบตัวหลบซ่อนอยู่ใต้ต้นบงุ่น เมื่อเห็นว่ามีพริกจากอันตรายแล้ว มันจึงลุกขึ้น แล้วเริ่มแทะเล็มผลและใบของต้นบงุ่นที่มันใช้อาศัยกำบังตัวอยู่นั่นเอง นายพรานที่อยู่ไม่ไกลนักได้ยินเสียงใบไม้ไหว จึงหวนกลับมาแล้วพบว่าแพะกำลังกินใบบงุ่นอยู่ จึงยิงธนูจนแพะถึงแก่ความตาย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การไม่รู้จักสำนึกบุญคุณ ซ้ำยังทำร้ายผู้มีพระคุณย่อมจะได้รับผลร้ายในสักวันหนึ่ง

4.2 เรื่องราชสีห์เต่า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ราชสีห์ตัวหนึ่งใช้ชีวิตในวัยหนุ่มอย่างดุร้ายป่าเถื่อน จนเมื่อถึงวัยชราที่หมดพลังกำลังลงสัตว์ทั้งหลายจึงพากันรุมล้อมและทำร้ายเป็นการแก้แค้น หมูป่าใช้เขี้ยวแหลมคมของมันพุ่งเข้าชน วัวป่าใช้เขาเสือกแทง ลาใช้ขาหลังตีตราสีห์เต่าได้รับความเจ็บปวดเป็นอันมาก จึงร้องออกมาอย่างขมขื่นว่า “จุดจบของข้าช่างน่าเศร้าใจอะไรเช่นนี้ เป็นจุดจบของราชสีห์ผู้กล้าหาญที่ต้องมาถูกทำร้ายในยามชรา โดยเฉพาะต้องมาถูกเจ้าลาสัตว์ผู้โง่เขลาตีด้วยขาหลัง”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนที่ไม่เคยสร้างมิตร คนที่มุ่งร้ายต่อผู้อื่น รวมทั้งคนที่เห็นแก่ตัว เมื่อยามตกอับก็จะได้รับภัย และไม่มีผู้ใดเห็นใจ

4.3 เรื่องมดกับนกพิราบ

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่งในฤดูร้อน มดตัวหนึ่งเดินไต่ไปที่ริมธาร เพื่อจะดื่มน้ำ แต่มันพลาดตกลงไปในน้ำ ไม่สามารถจะตะเกียกตะกายขึ้นมาได้นกพิราบตัวหนึ่ง มองเห็นมดตกอยู่ในอันตราย “ฉันต้องช่วยมดนั้น” มันว่า “ถ้าฉันจิกเอาใบไม้นี้ทิ้งลงไปใต้น้ำ มดคงจะไต่ขึ้นบนใบไม้ได้ ใบไม้อาจจะเป็นเหมือนเรือเล็กๆ ของเจ้ามดน้อยนั่นก็ได้” คิดดังนั้นแล้ว นกพิราบก็จิกคาบใบไม้หย่อนลงไปใต้น้ำ และมดก็ไต่ขึ้นมาอยู่บนใบไม้ นั่นได้ “ขอบใจ คุณพิราบ” มดกล่าว “สักวันหนึ่ง ฉันคงจะได้ช่วยคุณบ้าง” ต่อมามิช้า ชายผู้หนึ่งผ่านมา ทางนั้นพร้อมด้วยคันธนูและลูกธนู เขามองเห็นนกพิราบเกาะอยู่บนต้นไม้ เขาจึงค่อยๆ ย่องเข้าไปแล้วจ้างธนูขึ้นเพื่อจะยิงนกพิราบตัวนั้นขณะเดียวกัน มดน้อยตัวนั้นก็ผ่านมาถึงที่นั่น มันจึงตรงเข้ากัดที่ขาของชายผู้นั้นทันที เล่นเอาชายผู้นั้นถึงกับกระโดดโหยงเพราะเจ็บ และลูกธนูของเขาก็แล่นขึ้นไปสู่ท้องฟ้า และพลาดเป้าหมายคือนกพิราบไปเสีย ดังนั้น นกพิราบจึงบินหนีรอดพ้นอันตรายไปได้ “ขอบใจมากนะ พอมดน้อย” นกพิราบร้องบอก “เธอได้ช่วยฉันเป็นการตอบแทนคุณแล้ว”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การตอบแทนคุณ – การช่วยเหลือเพื่อนด้วยกัน

4.4 เรื่องสุนัขในรางหญ้า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง เจ้าสุนัขตัวหนึ่งวิ่งเข้าไปในคอกม้า แล้วกระโดดขึ้นไปนอนบนรางหญ้า ในรางหญ้านั้นมีหญ้าและฟางอยู่ด้วย เมื่อม้าและแม่วัวเข้ามาในคอก เพื่อต้องการกินหญ้าของมัน แต่เจ้าสุนัขไม่ยอมให้ม้าและวัวกิน “ในเมื่อเจ้าไม่กินหญ้า เจ้าก็ไม่น่าที่จะหวังหญ้าของเราไว้” แม่วัวกล่าว “เราต้องการหญ้า เพราะหญ้าเป็นอาหารของเรา” ม้าพูดเสริม แต่สุนัขกับพูดว่า “ถ้าฉันกินหญ้านี้ไม่ได้แล้ว ฉันก็จะไม่ยอมให้แก่ทั้งสองกินเหมือนกัน” “อ้าว ทำไมเป็นงั้นล่ะ” แม่วัวถาม “เอ๊ะ ทำไม” ม้าถาม “ก็เพราะว่าฉันไม่อยากจะเห็นแก่กินอาหารที่ฉันกินไม่ได้ด้วยนะสิ” สุนัขตอบอย่างหน้าด้านๆ “ไปให้พ้น” ดังนั้น ม้าและแม่วัวก็ต้องออกจากคอกไปด้วยความทิวโหย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

อย่าหวังแทนผู้อื่นในสิ่งที่ไม่ต้องการ

4.5 เรื่องสุนัขจิ้งจอกกับนกกระสา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

จิ้งจอกเจ้าเล่ห์ตัวหนึ่งกินอาหารอย่างไม่ระมัดระวัง กระจุกจึงเข้าไปติดอยู่ในคอ พยายามเอาตีนหน้าล้วง แต่ล้วงเท่าไรๆ ก็เอาไม่ออก จึงปล่านไปทั่วป่า เทียวหาสัตว์ร่วมป่าช่วยเหลืออย่าง ทุรนทุราย พอตีวงไปพบนกกระสาซึ่งกำลังเที่ยวหาอาหารอยู่ จึงขอร้องให้ช่วยเอากระจุกออกให้หน่อย “ท่านนกกระสา เราลำบากเหลือเกิน วันนี้ได้กินอาหารเข้าไปไม่ทันระวัง กระจุกเข้าไปติดอยู่ในลำคอ เอาออกไม่ได้ มาพบท่านอย่างนี้นับว่าโชคดีเหลือเกิน ขอให้ท่านช่วยข้าหน่อย แล้วข้าจะให้รางวัลอย่างงาม” นกกระสา นั้นโดยปกติแล้วไม่ค่อยจะชอบหน้าสุนัขจิ้งจอกเท่าไร เพราะความเจ้าเล่ห์เพทุบายและการเอาเปรียบของสุนัขจิ้งจอกนั้น น่ากลัวเหลือเกิน แต่วันนั้นเห็นเพื่อนร่วมป่าเป็นทุกข์ทรมาณแล้ว อดนึกสงสาร ไม่ได้ ตนเองก็อยู่ในฐานะที่จะช่วยเหลือได้ เพราะมีปากยาวสามารถล้วงลงไป ในลำคอคือเอากระจุก ออกมาได้แน่ๆ ประกอบกับอยากได้รางวัลที่จิ้งจอกเจ้าเล่ห์เสนอให้ด้วย ด้วยความคิดแต่ในแง่ดี จึงเอปาก ล้วงลงไป ในลำคอของสุนัขจิ้งจอก แล้วคีบกระจุกออกมาอย่างง่ายดาย เสร็จแล้วจึงได้ทวงขอรางวัลว่า “จิ้งจอก ท่านได้สัญญากับเราว่าจะให้รางวัลอย่างงาม ถ้าข้าช่วยเอากระจุกออกจากคอของท่านได้ ตอนนี้ กระจุกก็ออกหมดแล้ว ไหนล่ะรางวัลที่ท่านจะให้” “เมื่อท่านเอปากเข้าไปในลำคอของเรา เราไม่จับเสียก็ บัญแล้ว ท่านช่วยเรา เราคืนชีวิตให้กับท่าน เจ้ากันไป” จิ้งจอกเจ้าเล่ห์กลับทวงบุญคุณเอาอย่างหน้าด้านๆ

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ไม่ควรสร้างประโยชน์กับผู้ที่ไม่เป็นมิตร

5. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับคุณค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.1 เรื่องกบเลือกนาย

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

กบฝูงหนึ่งอาศัยอยู่อย่างอิสระในบึงใหญ่ แต่วันหนึ่งพวกมันกลับรู้สึกเบื่อที่ไม่มีผู้ปกครอง คอยให้คำแนะนำ สร้างกฎระเบียบ หรือตัดสินความถูกความผิด พวกมันจึงร้องขอให้เทวดาช่วยหานายให้ “นี่ไง นายของพวกเจ้า” เทวดาส่งขอนไม้ลงมากลางบึงเสียงดังสนั่น ฝูงกบรีบกระโดดหนีกันไปคนละทิศ ละทางและหลบซ่อนตัวอยู่ใต้โคลนตมด้วยความหวาดกลัว แต่เมื่อมีกบใจกล้าตัวหนึ่งโผล่ขึ้นมาจ้องแล้ว กระโดดขึ้นไปบนขอนไม้ก่อนนั้น พวกกบตัวอื่นๆ ก็เอาอย่างบ้าง และพูดจาด้วยท่าที่ดูหมิ่นว่า “นายที่ท่าน มอบให้นั้นอ่อนแอเกินไปขอได้โปรดส่งนายคนใหม่ที่มีอำนาจมากกว่ามาให้พวกข้าด้วยเถาะ” เทวดาส่งนก กระสาลงมาแทน คราวนี้ฝูงกบจ้องมองดูนายใหม่ที่มีคอยาวชะลูดอย่างประหลาดใจ แล้วนายตัวนั้นก็จับ

พวกมันกิน ผูกบที่เหลือจึงร้องขอให้เทวดาส่งนายคนใหม่ลงมาอีกครั้งเมื่อเทวดาได้ยินดังนั้น ก็ร้องตวาดอย่างเกรี้ยวกราดว่า “ถ้าเจ้าไม่พอใจในสภาพที่เป็นอยู่ ก็ขอให้ทนอยู่กับภาพที่ร้องขอต่อไปเถอะ...”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

จงพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ การร้องขอในสิ่งที่ตนต้องการไม่รู้จักจบสิ้น

อาจก่อให้เกิดผลร้ายตามมา

5.2 เรื่องตัวต่อกับโถน้ำผึ้ง

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง ผูกตัวต่อกบินเข้าไปในห้องเก็บอาหาร พบโถน้ำผึ้งโถหนึ่งห้อยอยู่บนพื้น พวกมันจึงบินตรงไปที่น้ำผึ้งอันหอมหวาน ผูกตัวต่อกจึงไม่ยอมบินไปที่อื่นเลย จนน้ำหวานที่ขึ้นเหนียวยึดเกาะขาของพวกมันมากขึ้น ในที่สุด พวกมันก็ติดอยู่จนไม่สามารถดึงออกมาได้ “พวกเราช่างโง่เขลาอะไรเช่นนี้” ตัวต่อกกล่าวขึ้นอย่างสำนึกผิด “เพราะความโลภเห็นแก่กินแท้ๆ ทำให้เราต้องมาพบจุดจบอย่างน่าอนาถ”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ผู้มีความโลภมักได้รับผลร้ายตอบแทนจากความโลภเสมอ

5.3 เรื่องเทวดากับอูฐผู้โง่เขลา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

อูฐตัวหนึ่งเดินทางไปพบเทวดา มันพูดขึ้นด้วยน้ำเสียงไม่พอใจว่า “เพราะเหตุใด ข้าจึงมีรูปร่างไม่เหมือนกับสัตว์ตัวอื่นๆ เลย ข้าไม่มีเขา ไม่มีฟัน หรืออู้งเล็บ และไม่มีอวัยวะอื่นใดที่จะสามารถใช้ปกป้องตัวเองจากศัตรูได้เลย ข้าขอให้ท่านได้โปรดมอบเครื่องป้องกันเหล่านั้นให้กับข้าบ้างเถอะ” เทวดาได้ฟังดังนั้น ก็รู้สึกโกรธในคำขออันโง่เขลาของอูฐ จึงบันดาลให้อูฐมีใบหูที่เล็กกลงกว่าเดิม เพื่อเป็นการลงโทษต่อความไม่รู้จักพอของมัน

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

5.4 เรื่องม้ากับราชสีห์

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ราชสีห์ตัวหนึ่งแก่ชราจนไม่สามารถออกไล่ล่าสัตว์มากินเป็นอาหารได้ มันจึงคิดอุบายที่จะให้สัตว์ตัวอื่นๆ เดินทางเข้ามาให้มันกินถึงที่อย่างง่ายตาย ราชสีห์เฒ่าเจ้าเล่ห์ปาวประกาศไปทั่วป่าว่า มันได้เรียนรู้วิชาการรักษาโรคอาการเจ็บป่วยต่างๆ ม้าตัวหนึ่งเดินทางผ่านมา มันแกล้งทำเป็นเจ็บขา และขอให้ราชสีห์เฒ่าช่วยรักษา เพราะลวงรู้ในอุบายอันชั่วร้ายนี้เป็นอย่างดี ม้าจึงหันหลังให้กับราชสีห์เพื่อตรวจอาการและในขณะที่ราชสีห์เฒ่าแกล้งทำเป็นตรวจโรคอยู่นั้น ม้าก็ตีตราชสีห์เฒ่าด้วยขาหลังทั้งสองข้างอย่างเต็มแรง ทำให้ราชสีห์เฒ่ากระเด็นหงายหลังล้มไปทันที เมื่อเห็นดังนั้น ม้าก็หัวเราะอย่างสนุกสนานในความเจ้าเล่ห์ของราชสีห์เฒ่า แล้วเดินจากไป

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การคิดร้ายต่อผู้อื่นย่อมต้องได้รับผลตอบแทนเข้าสักวันหนึ่ง

5.5 เรื่องลาจอมโว

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ลาตัวหนึ่งได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีมากกว่าลาตัวอื่นมันจึงทะนงตนเที่ยวคุยอวดไปทั่วว่า “ข้านี้แหละที่สืบเชื้อสายมาจากม้าโดยตรง ดีเท่ากับม้าพันธุ์ดีที่สุดที่พวกเจ้าเคยรู้จักกัน พ่อของข้าเป็นม้าผู้สง่างาม” ในขณะที่ลาจอมโวกำลังพูดอยู่นั่นเอง เจ้านายของมันซึ่งกำลังจะเร่งรีบไปทำธุระสำคัญก็กระโดดขึ้นขี่หลัง พร้อมกับลงแส้มันอย่างแรงเพื่อให้มันวิ่งไปได้เร็วที่สุด ลาได้รับความเจ็บปวดจากแรงแส้ที่หวิดลงไป มันจึงกระโดดไปข้างหน้าท่ามกลางฝูงลาที่มองดูอยู่พ่อของมันเห็นดังนั้น ก็ร้องตกใจออกมาเสียงดัง เมื่อฝูงลาเห็นว่าพ่อของเจ้าลาจอมโวนั้นเป็นสัตว์ในตระกูลเดียวกับตน ไม่ได้เป็นม้าดังที่คุยเอาไว้แต่อย่างใด ก็ดูหมิ่นว่า “นี่นะรี พ่อผู้เป็นม้าที่งามสง่าเกินใครของเจ้า ก็เสียงที่พ่อของเจ้าร้องออกมานั้นไม่ได้เป็นเสียงของลาอย่างพวกข้ารี”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนฉลาดมักไม่นำเอาชาติกำเนิดของตนมาโอ้อวด มากไปกว่าความดีที่ตนมีอยู่จริง